

Pozdrav Titu!

V nedeljo dopoldne ob 10. uri je zvezna štafeta prestopila mejo na mostu čez Kolpo pri Metliki. V imenu slovenskih mladincev je zvezno štafeto palico sprejela Majda Jakljevič od Danice Hlačer iz Jurovskega broda. Metliški pionirji in mladinci so nato prinesli palico na metliški Trg svobode, kjer so jo sprejeli številni domačini in godba na pihala. Iz Metlike je štafeta nadaljevala pot v Črnomelj. Tu se je na zabaviščnem prostoru pred hotelom Lahinja zbralo staro in mlado. Nastopale so folklorne skupine, tamburaši in pevski zbor. Štafeta je nato nadaljevala pot proti Staremu trgu in Kočevju, kjer so jo sprejeli ob pol enih popoldne pred spomenikom. Po krajši slovesnosti, ki ji je prisostvovalo več sto prebivalcev Kočevja, je štafeta palico prevzela mladinka Vlasta Butina.

V vseh krajih so sprejeli tudi številne lokalne štafete, tako v Metliki, v Črnomlju, Kočevju, Sodražici, Dolenjskih Toplicah in Novem mestu.

Zvezna štafeta je pritekla v Novo mesto 20 minut čez tretjo uro, kjer jo je na Glavnem trgu navzlic nedeljskemu popoldnevu pričakala množica ljudi. Lokalne štafete so prinesli gasilci, taborniki, motoristi in porečani, mladinci IMV in KPKE ter drugi. Nad mestom je krožilo letalo novomeškega Aero kluba in za seboj vlečlo velik napis »Pozdrav Titu«. Štafeto palico je nato sprejel deseter novomeškega garnizona Milan Kovečević in jo odnesel proti Sentiernju, kamor je štafeta prispela okrog pol pete ure in se ustavila za 8 minut.

Nadaljevala je pot skozi Kostanjevico v Brežice, kamor je prišla deset minut pred šesto uro popoldne in nato nadaljevala pot proti Krškemu in Sevnici.

V ponedeljek zvečer so v Krškem pričakali brodersko štafeto, ki je priplula po Savi iz Ljubljane. Broderska štafeta je včeraj nadaljevala pot mimo Brežic proti Zagrebu.

Zvezna štafeta je v torek dopoldne pritekla v Ljubljano. Tu so jo ob desetih dopoldne sprejeli v športni dvorani Tivoli.

Ko se te dni iz vseh pokrajin Jugoslavije zliva prešerna reka mladosti, veselja in ponosa v prestolnico naših narodov k ljubljenski tovarišu TITU in mu nosi na milijone najtoplejših želja za njegov letošnji rojstni dan, je v velikem šopku in kiti cvetja tudi pozdrav izpod Gorjancev in Bele krajine, iz kočevsko-ribniških krajev in iz vseh mest in vasi v Spodnjem Posavju. Vsi delovni ljudje našega področja pristrčno voščijo dragemu tovarišu TITU predvsem čvrsto zdravje, zadovoljstvo in moč, da bi nas še nadalje vodil na poti v srečno prihodnost. Življenje, ki vedno znova potrjuje daljnosežnost Titovih misli in pravilnost njegovih predvidevanj, hkrati pa tudi njegovo nezlomljivo zaupanje v ustvarjalne sile naših narodov, naj nas še bolj združuje v pobrateno skupnost jugoslovanskih narodov. Ko se letos hkrati spominjamo 25-letnice začetka naše revolucije, so naše misli in tople želje še bolj kot sicer pri dragem tovarišu TITU, našem velikem zgledu v boju za socializem.

Na sliki: tovariš Tito s svojim zvestim ovčarjem med narodno-osvobodilno vojno

ČRNOMELJ: v ponedeljek bodo zadonele fanfare

23. maja se začne v Črnomlju IX. republiška dramska revija amaterskih igralskih skupin

Svečano otvoritev IX. srečanja najboljših igralskih skupin iz vse Slovenije bodo v ponedeljek ob 20. uri naznačile fanfare pred črnomaljskim kulturnim domom, še prej pa bo v počastitev po-

membnega kulturnega praznika promenadni koncert.

Prvi večer bo na črnomaljskem odru nastopila Senta-kobsko gledališče iz Ljubljane z Držić-Ruplovimi »Ribiškimi zdramami«.

24. maja bo ob 20. uri oder mladih iz Kopra predstavil »Zaprta vrata« J. P. Sartra.

25. maja ob 20. uri: Aldo de Benedetti »Dva ducata rdečih vrtnic« v izvedbi delavskega odra Celje.

26. maja ob 15.30 bo Mikel-novo »Inventuro 65« zaigralo gledališče Toneta Cufarja z Jesenic. Ob 20. uri pa bodo Jeseničani še enkrat nastopili z Matkovičevno dramo »Na koncu poti«.

27. maja ob 20. uri uprizori gledališče Svobode-Center iz Trbovelj »Svet brez sovraštva« Mire Pucove.

28. maja ob 15.30: Jurčič-Govekar »Deseti brate« v izvedbi Prešernovega gledališča Kranj. Ob 20. uri predstavi amatersko gledališče Slave Klavara iz Maribora »Vražje-ga fanta zahodnega sveta« J. M. Synka. Strokovna žirija, ki bo spremljala vse predstave, bo na zaključni predstavi v soboto razglasila rezultate.

Ker bosta Bela krajina in Črnomelj letos prvič gostitelj vsakoletne vrhunske gledališke prireditve, vlada v vseh večjih krajih za revijo izredno zanimanje. Delovni kolektivi bodo organizirali skupinski ogled nekaterih predstav, razen tega so tudi posameznikom na voljo abonmajske in posamezne vstopnice za predstave. Morebitne proste vstopnice bodo naprodaj 2 uri pred vsako predstavo pri blagajni kulturnega doma, medtem ko prodaja abonmajske vstopnice Ivanka Moljk v Komunalni banki.

Dolenjska založba oživljena

Dolenjska založba v Novem mestu, katere usoda je bila zadnje čase precej nejasna, se je 1. maja pripojila k mariborski založbi Obzorja in postala njena samostojna poslovna enota. Občinska skupščina v Novem mestu je že imenovala člane uredniškega sveta za Dolenjsko založbo. To so: Jože Dular iz Metlike in Tone Gošnik, Bogo Komelj ter Jože Suhadolnik iz Novega mesta. Tako bo po daljšem presledku Dolenjska založba lahko spet obnovila svojo dejavnost.

Kaj je s »tisto rožo« pod Gorjanci?

Roža, ki je stara 40 milijonov let in vzbuja zanimanje pri nas in v tujini, je te dni odcvetela. Ali je res edina v Evropi? Kaj več o tem na srednji strani!

V imenu slovenskih mladincev je sprejela zvezno štafeto palico v nedeljo dopoldne na mostu čez Kolpo v Metliki Majda Jakljevič. Prva slovenska predaja, v kateri so bili pionirji v belokranjskih narodnih nošah, športniki, taborniki in podmladkarji RK je nato odnesla štafeto mimo Križevske vasi proti Metliki. (Foto: M. Moškon)

Padlo 7 medvedov

V preteklem lovskem letu (lovsko leto traja od 1. aprila do 31. marca) je lovilo v revirjih lovskih družin na območju Lovske zveze Kočevje, ki zajema območje bivšega kočevskega okraja, 50 inozemskih gostov skupno 101 dan. Inozemski lovci so odstrelili 7 medvedov, 3 jelene, 13 srnjakov, 4 gamse in divjega prašiča. Za odstreljeno divjad so plačali okoli 8 milijonov 800.000 starih deviznih dinarjev. V teh podatkih ni zajet odstrel v gojitvenih loviščih.

OD 19. DO 29. MAJA

Prevladovalo bo lepo vreme, vendar včasih krajevne nevihte, zlasti okrog 22. in 27. maja.

Dr. V. M.

SOOČENJE Z NAPAKAMI IN USPEHI

Občinski komite ZK Brežice je imel 2. aprila letos razširjeno sejo, na kateri so sprejeli sklepe o tem, kako usmeriti aktivnost komunistov. Osnovne organizacije v

ke, ki kalijo odnose med ljudmi.

Osnovna organizacija pri KOVINI na Bizelskem se je lotila razprave o gospodarstvu in podjetju. Pogovarjali so se o proizvodnji, tja od sklepanja delovnih pogodb do njihove uresničitve. Zelo zanimiva je ugotovitev, da pri KOVINI za naročila, kakršna ima, primanjkuje strokovnjakov, to je tehnikov in kvalificiranih delavcev. Potrebe in razvoj, oboje je že preraslo dosežanje organizacije dela ter navade in običaje, ki so še v kolektivu. Razumljiva je torej zahteva po takšni organizaciji dela, v kateri bi prišla do izraza organiziranost, sodelovanje tehnične službe z delavci, izkoriščenost sredstev za delo in disciplina. Vse to pa je mogoče samo v novih prostorih, zato si vsi delavci tako želijo delati v novi stavbi. Na sestanku so kritično ocenili delo DS in upravnega odbora, ki nista storila vsega. Človek bi ob njihovi razpravi nehoti dobil vtis, da jim posli ne gredo od rok tako, kot si želijo. V resnici pa so komunisti in ves kolektiv pokazali veliko volje za odpravo napak in pripravljenosti za boljše delo.

Piše Vinko Jurkas

občini so takoj po seji začele proučevati gradivo obeh plenarov. Pri tem so se trudili predvsem, da bi v gradivu našli same sebe in konkretne probleme, ki jih je treba reševati. Da težav ni malo, je znano vsakemu občanu. Že dejavnost v zadnjem poldrugem mesecu je dokazala, da je mogoče z nekaj dobre volje in s kancem delovne zavzetosti odstraniti tudi velike ovire.

Med prvimi so se lotili proučevanja gradiva obeh plenarov v osnovnih organizacijah ZK v podjetjih. Kaj kmalu so našli v obsežnem gradivu same sebe in napake v vsakodnevni praksi. — Zelo plodne in uspešne razprave so bile med člani ZK v osnovnih organizacijah brežiške bolnišnice, obrtnega kovinskega podjetja KOVINA na Bizelskem, v trgovskem podjetju KRKA v Brežicah, na osnovni šoli v Veliki Dolini in ponekod drugod.

V bolnišnici v Brežicah so komunisti ocenjevali predvsem svoja prizadevanja in pa prizadevanja vsega kolektiva za uveljavitev samoupravljanja. Ugotovili so, da osnovna organizacija ZK pri tem ni bila dovolj aktivna. V kolektivu je bilo premalo organiziranega dela pri usposabljanju ljudi za resnično samoupravljanje. Razprava je pokazala, da bo treba v bodoče aktivneje delati po oddelkih, bolje informirati člane kolektiva in iskati vzro-

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Kaj drugega niti ni bilo pričakovati, kajti kdor z roko prijema žerjavico, mora pač računati na to, da si bo opeknel prste. Natanko tako se dogaja z Američani v Vietnamu. Vsa predvidevanja ameriške vlade zanika sama stvarnost v tej tako namučeni deželi, kjer divja vojna že polnih dvajset let. Tisti, na katerega je Washington stavil vse, s katerim se je ameriški predsednik Johnson na Havajih skoraj pobratil, saigonski samodržec Cao Ky, dela po svoji glavi.

Najprej je izjavil, da bodo volitve sicer razpisane, da pa naj nikar nihče ne misli, da bo izpuštil krmlilo države iz rok. Se najmanj eno leto, je dejal, da bo na oblasti. Američani so bili seveda presenečeni, saj so volitve prav tisto, na kar grade in na kar se sklicujejo, da bi opravičili svojo vojaško navzočnost v tem delu sveta. Njihova teza je namreč, da jih je poklicala na pomoč legalna južnovietnamska vlada, da bi zaščitili »demokracijo in svobodo v deželi«. Zdaj pa taista vlada noče ničesar slišati, da bi se umaknila, če bi volitve pokazale, da nima zaupanja.

In drugič je taisti general Ky penadno napadel budistično uporno postojanko v Da Nangu, odstavil generala Tat That Dinha, ki ga je bil poslal v Da Nang, da bi napravil red. Ta pa se je pridružil budističnim upornikom. Na njegovo mesto je imenoval katoličana generala Huynh Caa, ki se je bil poslavil s svojimi programi proti budizmu za časa Diemovega režima. Tako je še bolj podžgal budiste na še odločnejše zahteve po tem, naj vsa sedanja garnitura v Saigonu odstopi.

Ze ob nedavnih budističnih demonstracijah so položaj v Južnem Vietnamu ocenili kot drugo državljansko vojno. Zdaj vse kaže, da je do take vojne res tudi prišlo. Položaj v Da Nangu je več kot zmeden. Saigonski padalci, ki jih je bil Ky prepeljal v mesto s svojimi letali (ob nedavnem napadu na mesto so prevzale čete letala pod ameriškim poveljstvom), so zavzeli uporniško radijsko postajo, ki je

Sovjetski premier Kosigin, ki se te dni nahaja na obisku v Združenih arabskih republikah, je govoril na kairski univerzi ter zahteval konec ameriške agresije v Vietnamu. Zahteval je tudi spoštovanje ženevskih sporazumov in dejal, da je vietnamsko ljudstvo ponudilo že več predlogov za prenehanje vojne, ki jih Sovjetska zveza v celoti podpira.

Sicer pa je pretekli teden vzbudila po svetu precej zanimanja novica o sporu med leopoldvilkim Kongom in Belgijo. General Mobutu namreč zahteva revizijo finančnih sporazumov, ki jih je bil sklenil Combe, češ da so krivični do Konga. »Combe je v resnici Belgijec s črno kožo,« je dejal leopoldvilkilski premier Mulamba na pogajanjih z Belgijci, kar bi skoraj povzročilo prekinitev pogajanj. Poučeni krogi pa sodijo, da belgijska vlada ni pripravljena odstopiti od pogodb, ki jih je bila sklenila s Combejem.

Spor se je zaostрил, ker je šef kabineta belgijskega zunanjega ministrstva izjavil, da Mobutu, bivši policijski narednik, ni noben strateg in je prepričan, da je moč vse probleme rešiti s pomočjo priročnika za dobrega pešaka. Mobutu je brž reagiral ter dejal, da je šef belgijskega kabineta človek, ki misli, da se ves svet vrti okrog njega in da so mu stopili v glavo njegovi plemiški naslovi. Tako se krha tudi to tako proslavljeno prijateljstvo med Belgijo in njenim nekdanjim Kongom.

Po vsem Kongu je prišlo do ostre protibelgijske kampanje in v takem ozračju so se tudi začela pogajanja med predstavniki obeh vlad.

Umazana vojna

potlej večkrat menjala lastnika, budisti pa so se zabarikadirali v dveh pagodah in pravijo, da bodo vzdržali do konca. Po mestu so nameščeni zvočniki, ki oddajajo pozive budistom, naj vzdrže do konca. Podooben je položaj v drugem budističnem središču Hueu. Ves civilni letalski promet v Južnem Vietnamu je ustavljen, živci so skrajno napeti. Američani pa za vse to prej niso niti vedeli. Zdaj spet prihaja dežev. Je in strah pred hudimi ofenzivami osvobodilne vojske. Upornikom pa sta se pridružili kar dve saigonski diviziji. Tako postaja čedalje bolj jasno, da se niti saigonska vojska noče več bojevati proti enotam osvobodilne fronte in da je vse to čisto ameriška vojna, ki je z budističnim odporom izgubila še zadnja pravna opravčila.

upravni organi in sindikalne podružnice so bili po mnenju komunistov dovolj dejavni. Vsi člani kolektiva, ki to želijo, lahko aktivno sodelujejo v življenju in delu podjetja. Lotili so se tudi težav in poudarili, da je glavna težava delitev dohodka in osebnih dohodkov po delu. Glavna zapreka so tu razlike v ustvarjenem prometu v trgovini na debelo, v trgovini na drobno, pri potnikih in

v upravi. S krediti za obratna sredstva nimajo posebnih težav, investicijskih kreditov ni na voljo, z lastnimi sredstvi pa se naložb v trgovino ne morejo lotiti.

Osnovna organizacija ZK v kmetijski zadrugi je nasvojem sestanku ugotovila, da ves kolektiv sodeluje pri uresničevanju reformnih prizadevanj. Reforma jih ni naša nepripravljenost. Lastni proizvodnji bodo tudi v bo-

doče dajali čim večji poudarek, hkrati pa bodo razvijali koristno sodelovanje z zasebnimi proizvajalci. Komunisti so ugotovili, da je v zadruzi omogočena aktivnost slehernemu članu, če je le dovolj delaven. Ob koncu so povedali tudi to, da ni prav, če nekateri ljudje mislijo in celo javno pišejo, da je kmetijstvo z reformno pridobilo sredstva.

(Nadaljevanje prihodnjic)

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ PREDSEDNIK TITO NA NOVOSADSKEM SEJMU. Predsednik republike je pretekli teden odprl največjo kmetijsko prirediteljsko prias — novosadski sejem. Po ogledu razstavljenih predmetov je povedal novinarjem svoje vtise. Med drugim je dejal, da ne bi mogli reči, da je kmetijstvo močno napredovalo, če bi ocenjevali razstavljene proizvode. »Toda kakovost proizvodov je na precej visoki ravni. Zdaj gre za to, da dosežemo tudi količino. Jugoslavija je vedno težila za tem, da bi se kmetijstvo razvilo vzporedno z industrijo, kar doslej ni bilo doseženo. Naša industrija se je razvijala mnogo hitreje od kmetijstva. Krivda seveda ne zadene tistih, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, marveč so bile tudi objektivne težave. Za nas je sila važno, da se vzporedno razvijata industrija in kmetijstvo. Naša dežela ima zemljepisne, pedološke, atmosferske in vse druge pogoje, da kar v največji meri razvije svoje kmetijstvo. V Jugoslaviji pa ni bilo mogoče uporabljati mehanizacijo toliko, kolikor je treba, ker za to ni potrebnih sredstev. Vendar za razvoj kmetijstva niso potrebna tolikšna sredstva kot za razvoj industrije. Tudi z manjšimi vlaganji, toda z vse večjo spretnostjo in sodelovanjem med kmetijskimi proizvajalci, lahko dosežemo raven razvitih evropskih dežel.«

■ ZASEDANJE ZVEZNE SKUPSCINE. Zvezni in gospodarski zbor sta pretekli teden sprejela osnutek srednjeročnega plana razvoja Jugoslavije. Osnutek bo zdaj en mesec v javni razpravi in šele nato bodo v skupščini sklepali o njem. Ena izmed glavnih planskih postavk je hitrejša naraščanje standarda v skladu z rastjo produktivnega dela. Ta cilj pa je mogoče doseči le ob relativnem zmanjšanju splošne porabe, da se relativno počasneje povečuje investicijska poraba, da se poveča učinkovitost investicijskih naložb in da se z boljšim izkoriščanjem proizvodnih zmogljivosti doseže bolj dinamična rast proizvodnje in produktivnosti. Osnutek pojmuje višjo življenjsko raven kot pogoj za učinkovit razvoj gospodarstva. Zvezni in prosvetno-kulturni zbor pa sta sprejela splošni zvezni zakon o financiranju izobraževanja. S tem zakonom so

zagotovljeni stalni viri financiranja izobraževanja, določen pa je tudi povsem nov upravljen način upravljanja s temi sredstvi. Oblikovale se bodo namreč skupnosti izobraževanja, ki bodo gospodarile s temi sredstvi, kar pomeni, da bo treba marsikaj spremeniti tudi v samem gospodarjenju, ker samo z zakonom sredstev ne bo prav nič več kot doslej.

■ KAKO NAJ BO SESTAVLJEN REPUBLIŠKI SREDNJEROČNI PLAN. V ponedeljek je odbor republiškega zbora za družbeni plan, finance in proračun sprejel predlog smernic glede družbeno-ekonomske politike, ki naj bi bila uveljavljena v predlogu srednjeročnega plana republike. V teh smernicah je rečeno, da je pospešena gospodarska rast ena izmed najvažnejših nalog, ki naj bi jih uveljavili v planu. V predlogu pla-

Kmetijstvo še močno zaostaja

na naj bodo obdelana podrobno tista področja, na katera lahko republika vpliva s svojo politiko in sredstvi. Posebej naglašajo, naj bi se do leta 1970 zavzeli predvsem za razvoj energetike, železniškega prometa in cestnega gospodarstva. Nekatere gospodarske dejavnosti pa se še prepočasno razvijajo, sem sodijo zlasti turizem, kmetijstvo in gozdarstvo, storitvene dejavnosti, stanovanjsko, komunalno in vodno gospodarstvo, kar vse ustvarja pogoje za hitrejši napredek celotnega gospodarstva. O predlogu smernic bodo prihodnji teden razpravljali vsi skupščinski zbori, sklepala pa bosta o njih republiški in gospodarski zbor.

■ PRISRČNO SREČANJE. Ob Zablatniškem jezeru v Podjuni na Koroškem so se v ponedeljek srečali Slovenci iz Avstrije in Italije. Zbralo se je okrog 2000 ljudi. Najprej je bilo zborovanje, potlej pa pester kulturni spored.

■ TEMELJI ZA HIDROELEKTRARNO NA DJERDAPU. V nedeljo so svečano zabetonirali prvi temelj za jez na Donavi v Džerdapu, in to pol leta pred rokom, kar je velik uspeh združenih jugoslovanskih in romunskih graditeljev. V jez bodo letos vgradili 220.000 kubičnih metrov betona.

■ IVAN MAČEK V POMURJU. Predsednik republiške skupščine Ivan Maček je te dni obiskal Pomurje, kjer se je zanimal za razvoj teh občin.

■ V TREH URAH DO TRSTA. Ljubljansko železniško transportno podjetje je uvedlo električni vlak na progi Ljubljana—Trst, ki bo vozil le tri ure, kar je manj kot pa če bi potovali z avtobusom. Vlak odhaja iz Ljubljane ob 6.14 iz Trsta pa se bo vračal ob 16.25 in bo v Ljubljani ob 19.20. Povratna vozna karta stane 2800 starih dinarjev, kar je manj kot avtobusna.

■ IZVOZ MESA. Kmetijske in izvozne organizacije v Sloveniji so v prvih treh letošnjih mesecih izvozile polovico vsega mesa, kolikor naj bi ga izvozile vse letošnje leto. Aprila pa je nastal zastoj pri izvozu govejega mesa, ker so vzhodnoevropske države ponudile precej nižjo ceno in so v Italiji celo v skrbeh za domače proizvajalce, ki so jih bili že zaščitili z višjimi carinami. Tako so morali naši izvozniki spustiti ceno. Naši predstavniki se že dogovarjajo z italijanskimi, da bi carino znižali na prejšnjo raven, kar je treba hitro urediti, da ne bi to vplivalo na rejo govedi pri nas.

■ ODPRT SEJEM ALPE-ADRIA. V Ljubljani so v soboto odprli tradicionalni sejem obsejne blagovne menjave Alpe-Adria, na katerem razstavljajo podjetja iz Italije, Avstrije in Jugoslavije. Na njem sodeluje letos 182 razstavljavcev. Odprt bo do nedelje.

■ KMETIJSKA MEHANIZACIJA IZ VZHODNE EVROPE. Direktor jugoslovanske kmetijske banke je povedal, da so že zagotovljena devizna sredstva za uvoz drobne kmetijske mehanizacije iz vzhodnoevropskih dežel. Devize bo lahko dobil tisti, ki bo vplačal ustrezno vsoto v dinarjih ter predložil pismeno potrdilo, da kooperira z drugo ali kmetijskim posestvom bodi v živinoreji bodi v poljedelstvu.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ MALIK POJDE V MOSKVO — Iz Diakarte poročajo, da bo indonezijska delegacija kmalu odpovala v Sovjetsko zvezo. Delegacija bo vodil zunanji minister Malik. Pogovarjala se bo o gospodarskih in finančnih odnosih med obema državama. Po izjavi indonezijskega ministra za načrtovanje Sumananga bi Indonezija potrebovala več kot milijardo dolarjev, da bi ustallila gospodarske razmere. Hkrati je povedal, da se bo Indonezija vrnila v Mednarodni monetarni sklad, iz katerega je izstopila pod prejšnjo vlado.

■ KONGRES KOMSOMOLA — V Moskvi se je začel kongres Komsomola, ki se ga udeležuje tudi delegacija Zveze mladine Jugoslavije. Na kongresu ni kitajske in albanske delegacije, kakor tudi delegacij iz južnoazijskih držav, ki so pod vplivom LR Kitajske.

■ SUKARNO ZA POGAJANJA Z MALEZIJO — Indonezijski predsednik Sukarno je te dni izjavil, da se je pripravil pogajati neposredno z Malezijo glede nadaljnjih odnosov med obema državama. Doslej je Indonezija dosledno zavračala priznanje Malezije, češ da je imperalistična tvorba. Sukarno je ob isti priložnosti povedal, da bo Indonezija priznala neodvisni Singapur.

■ ZDA KUPUJEJO TOPOVE V ZR NEMCIJI — Ob obisku zahodnonemške obrambnega ministra von Hassela v Washingtonu so se dogovorili, da bodo ZDA kupile od Zahodne Nemčije topove.

■ OFENZIVA PROTI KURDOM — Iz Iraka poročajo, da je začela vlada veliko ofenzivo proti upornim Kurdom, ki zahtevajo avtonomijo. Iz Irana pa je slišati, da bi Sovjetska zveza utegnila posredovati med obema stranema in da se že pripravljajo na »drugi Taškent«.

■ SESTRELJENO KITAJSKO LETALO — Ameriški lovci so nad kitajskim ozemljem sestrelili z raketi kitajsko vojaško letalo. Po svetu — zlasti pa v ZDA — je zavladala velika zaskrbljenost, ker bi se utegnila vojna v Vietnamu zaradi takih praks razširiti še na Kitajsko. V Pekingu izjavljajo, da se česa takega sploh ne boje in da bodo ostro vrtili udarec. Toda vse kaže, da gre le za besede in da tudi eksplozija tretje atomske bombe še ne pomeni, da bi se na Kitajskem resno pripravljali na kakšen spopad z ZDA.

■ AIDIT JE MRTEV — Šef indonezijskih oboroženih sil general Suharto je te dni izjavil, da je predsednik indonezijske komunistične partije res ubit. Podrobnosti ni povedal.

■ RADIOAKTIVNE PADAVINE NA JAPONSKEM — Nekaj dni po eksploziji tretje kitajske atomske bombe so opazili na Japonskem radioaktivne padavine. Atomski oblak se zdaj razprostira nad ZDA.

Tovarna pohištva v Brežicah – samostojen izvoznik

Konec je životarjenja in kolektiv si utira nove poti – Podjetje že uvaja dvoizmensko delo – Letos bodo sprejeli 100 novih delavcev – Tudi strokovnjakov ne morejo več pogrešati – Nadaljnji razvoj podjetja zahteva preobrazbo dosedanje miselnosti

Dolgotrajna kriza, v kateri se je znašla brežiška tovarna pohištva, gre h koncu. Položaj se obrača na bolje. Nič več ni tako brezizhoden, kot je kazalo še januarja in februarja. Kolektiv je prepričan, da je konec životarjenja. Utira si nove poti v proizvodnji in nove poti na tržišče. Iz razgovora z inženirjem Janezom Jermanom, ki je 15. februarja prevzel di-

valo proizvodnjo na zalogo za domači trg.

Zaloge so 1. marca znašale 1.800.000 Ndin. Inženir Jerman pa je spričo tolikšnih zalog proizvodnjo za domači trg povsem ustavil. Rešitev je videl v izvozu, ki se mu tovarna ne sme in ne more izogniti, saj znaša njena letna obveza do Jugobanke 650.000 dolarjev. Lani so jo izpolnili komaj s 30 odstotki.

PREHOD NA DVE IZME- NI NI MOGOČ KAR ČEZ NOČ

Za maj ima podjetje naročil za dve polni izmeni. V proizvodnji uvajajo že od aprila drugo izmeno in so na novo zaposlili 25 delavcev. Na kolektivnem sestanku so se delavci dogovorili za nadurno delo, ki je trenutno še potrebno. Prehod na dvoizmensko delo namreč ni mogoč kar čez noč in nove ljudi je treba najprej priučiti. Računajo, da bodo za drugo izmeno potrebovali kakih 100 delavcev. Vzporedno z uvajanjem druge izmene pa bo treba intenzivirati delo v prvi

izmeni. Veliko je namreč še rezerv v ekstenzivnem delu. Za primer samo tole:

Pri 100 regalih, ki so jih marca napravili za izvoz v ZDA, so zabeležili 10.000 Ndin izgube, v aprilu pa samo še 1.500 Ndin. Obe za maj so po tako skokovitem zmanjšanju proizvodnega časa in porabe materiala zelo ugodni. Za odpravo nekaterih ozkih gri potrebuje podjetje tudi sodobnejše stroje. Kolektiv išče vse možnosti, da bi čimprej prišel do njih.

Velik uspeh za tovarno je pridobitev izvozne registracije. Zdaj ni več vezana na posrednike in lahko črta vse njihove provizije, ki znašajo 3 pa celo 10 odst.

Trenutno tovarno najbolj muči pomanjkanje strokovnjakov s fakultetno izobrazbo. Dobi jih lahko le, če jim priskrbi stanovanja in omogoči primerne osebne dohodke. Samo ljudje s širokim znanjem bodo kos sedanjim

nalogam. Treba je povsem prelomiti z obrtniškim načinom dela, z novimi delovnimi metodami vred pa vnašati v kolektiv industrijsko miselnost. Taka preobrazba je za razvoj podjetja nujno potrebna.

Marsikaj bo treba ukreniti pri spreminjanju nagajevanja, normiranja, odločanja v samoupravnih organih in podobno. Da bi to čimprej spravili v normalen tir, so se na novo lotili statuta in vseh samoupravnih aktov, ki jih je treba uskladiti z zakonitimi predpisi.

J. TEPPEY

Dopisna šola za 50 Ndin

Zavod za tehnično kulturo SR Hrvatske pripravlja v sodelovanju s strokovnimi zvezami Ljudske tehnike 6-mesečno dopisno šolo za radio-tehniko, kinotehniko in fotografijo. Stroški, ki jih je treba plačati ob vpisu, znašajo za posamezni tečaj 50 Ndin. Obiskovalci bodo dobili vsakih 15 dni gradivo za študij. Ob koncu bodo opravljali izpite in dobili diplome.

Na novomeškem sejmu nad 1000 pujskov

16. maja je bil na novomeškem sejmišču izredno živahen promet s prašiči. Rejci so pripeljali 1009 pujskov starih od 6 do 12 tednov, in 38 3 do 6 mesecev starih prašičkov. Vseh so prodali 947, pujske po 140 do 210 novih din kilogram, prašičke po 220 do 250 novih din. Cene se bistveno niso spremenile.

Brežice: na sejmu živahno

14. maja je bilo na brežiškem sejmu napredaj 1015 pujskov, prodanih pa je bilo 801. Za manjše so zahtevali 950 do 1000 din, za večje pa 550 do 580 din žive teže.

— Ko bo zakipelo in bo Francelj začel vpiti, bomo rekli, da je vsega krivo samoupravljanje!

Kmetijski nasveti

Bolezni in škodljivci krmnih rastlin

Dokazano je, da naredijo škodljivci, rastlinske bolezni in pleveli več škode na pridelkih kot vse druge ujme: suša, poplava in slaba letina skupaj. Samo pri nas je po ocenah čez sto milijard dinarjev škode na leto. Ne prizanašajo nobeni rastlini. Zdar, ko hočemo z večjimi vlaganji doseči večje pridelke in ko sejemo zlahtnejše sorte, je še večja nevarnost za rastline.

Navzlic temu da na krmnih rastlinah bolezni ne napravijo toliko škode kot npr. v sadjarstvu, bomo vseeno na kratko pregledali, v čem so predvsem nevarnosti, ki nam osnovo živinoreje, to so krmne rastline, lahko občutno zmanjšajo. Škoda je večja predvsem pri večletnih krmnih rastlinah npr. pri lucerni.

■ »Zid se mi je razširila po detelji, jo bom moral preorati,« nemalokrat toži kmet, ko kosi in spravlja deteljo, vso preprečeno z zajedalcem, ki ne more samostojno živeti in se imenuje predenica. Bohoti se na njivi in duši posevek. Deteljo s predenico vred posušijo in krmijo z njo živino, ki pa semena predenice ne prebavi, ker ima tako trdo lupinico in tudi v gnoju ostane kaljivo ter gre z njim nazaj na njivo, če ga niso že pri sušenju pustili tam.

■ Ko sejemo deteljo, moramo paziti, da sejemo le čisto seme. Čisto je tisto, ki ga kupimo v semenarni, domače pa je ali ni, kajti seme detelje je težko očistiti, to pa zato, ker je seme predenice in detelje enako debelo. Semenarne imajo posebne stroje — razpredeničnike, ki čistijo seme z elektromagnetom. Če pa je predenica že v detelji, jo moramo uničiti vsaj do takrat, ko pride cveteti. Najbolje je pokositi gnezda, nanje nametati slame in zažgati. Lahko pa jih tudi poškrbimo z železno galico (železov sulfat) ali z raztopino natrijevega arzenita. Dobro se je obnesel tudi rumesan ali kreozan pasta in sicer zlijemo 3 litre 2-odstotne raztopine na kvadratni meter.

■ Deteljni rak, morilka lucerne, listna pegavost lucerne in deteljna rja so bolezni, ki lahko napravijo precej škode. Od škodljivcev je najhujši deteljni dolgoglavček, manj kot pol centimetra velik hrošček, ki ima obliko majčkene steklenice z dolgim vratom in katerega ličinka pridno uničuje cvetove detelje. Posebno je škodljiv, če pridelujemo deteljno seme. Uničujemo ga tako, da s pantakanom, lindanom ali parathionom škropimo deteljo v času, ko se začne razvijati cvetovi.

■ Pleveli so nevarni posebno v večletnih posevkih krmnih rastlin, lucerne ali nemške detelje, kjer kmalu »udarijo vene«, posebno če je posevek preredit. Nekdaj se razen s puljenjem plevela ni dalo nič pomagati, danes pa že imamo snovi, ki plevela uničujejo, detelje pa ne. Imenujemo jih herbicide. Če se razširijo pleveli v lucerni, jih uničimo tako, da škropimo z raztopino 9 kg legumeksa D na hektar, če pa so v črni detelji, pa s 6 kg legumeksa M na hektar. Škropimo takrat, ko ima deteljna bilka 3-4 liste ali pa po košnji.

KREMEN, NOVO MESTO PRODA NA JAVNI DRAŽBI

1. dvojni kozolec (topler)

2. gospodarsko poslopje (pod)

Kozolec je s tremi okni, krit z opeko in v zelo dobrem stanju.

Gospodarsko poslopje (pod) je iz še dobrega hrastovega lesa, krit s slamo.

PRODAJA BO V TOREK, 24. MAJA 1966, OB 9. uri za družbeni sektor, ob 10. uri za zasebnike, na kraju samem, Mali Koren št. 1, p. Raka (posestvo Tomažin).

Objekte si interesi lahko ogledajo vsak dan.

Vsi ostali pogoji bodo kupcem sporočeni pred pričetkom dražbe.

Novi direktor Tovarne pohištva v Brežicah inž. Janez Jerman med pogovorom z našo sodelavko.

rektorske dolžnosti, povzemam te ugotovitve:

Prva naloga je bila do kraja zapolniti proizvodnjo prve izmene, saj so bile zmogljivosti kaj skromno izkoriščene. Sledilo je postopno uvajanje druge izmene. V marcu so se uspehi že pokazali. V podjetju so imeli 60 delavcev manj, pa so kljub temu napravili več kakor v januarju.

Druga važna naloga je bila skrb za povečanje izvoza, ki je predtem povsem zastal. Edina rešitev je bila v sprejemanju tujih naročil. Dotlej so jih v strahu pred nizkimi cenami na zunanjih tržiščih odklanjali, to pa je nareko-

Varčuj in vlagaj pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI prej

Na osnovi določil zakona o delovnih razmerjih in sklepa seje upravnega odbora z dne 1.4.

Stanovanjsko podjetje Kočevje

razglašja prosta delovna mesta v svoji upravi in gradbenem servisu:

1. eno mesto administratorja

pogoji: administrativna šola in vsaj tri leta prakse na podobnem delovnem mestu

2. več mest kvalificiranih zidarjev

3. eno mesto kvalificiranega delavca kovinske stroke

pogoji: ustrezna praksa na vodoinštalaterskih in kleparskih delih

4. eno mesto gradbenega strokovnjaka za komunalne gradnje

pogoji: srednja ali visoka izobrazba s prakso na zadevnem področju.

Osebnosti prejmejo se določijo v skladu s pravilnikom o delitvi osebnega dohodka podjetja.

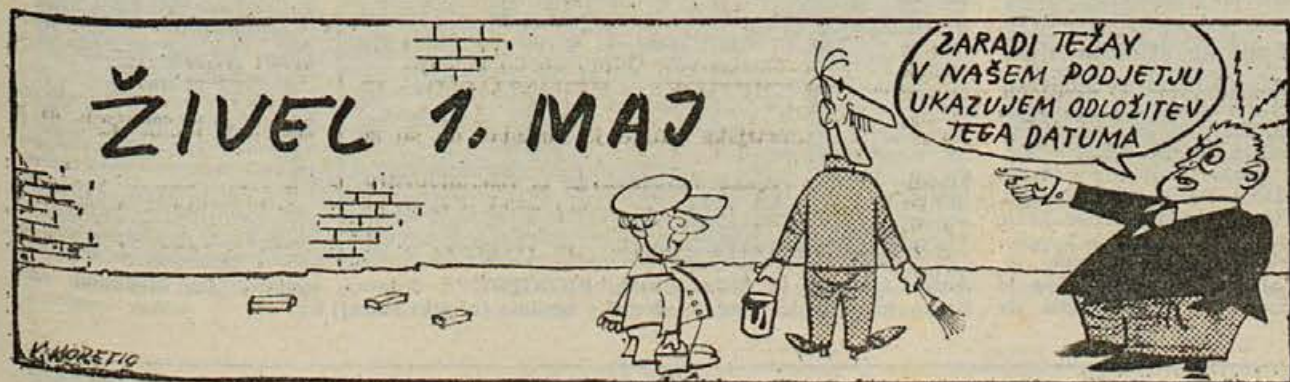
Nastop je možen takoj. Pismene prijave je dostaviti v pisarno podjetja Kočevje, Ljubljanska cesta 19-I (stara pošta).

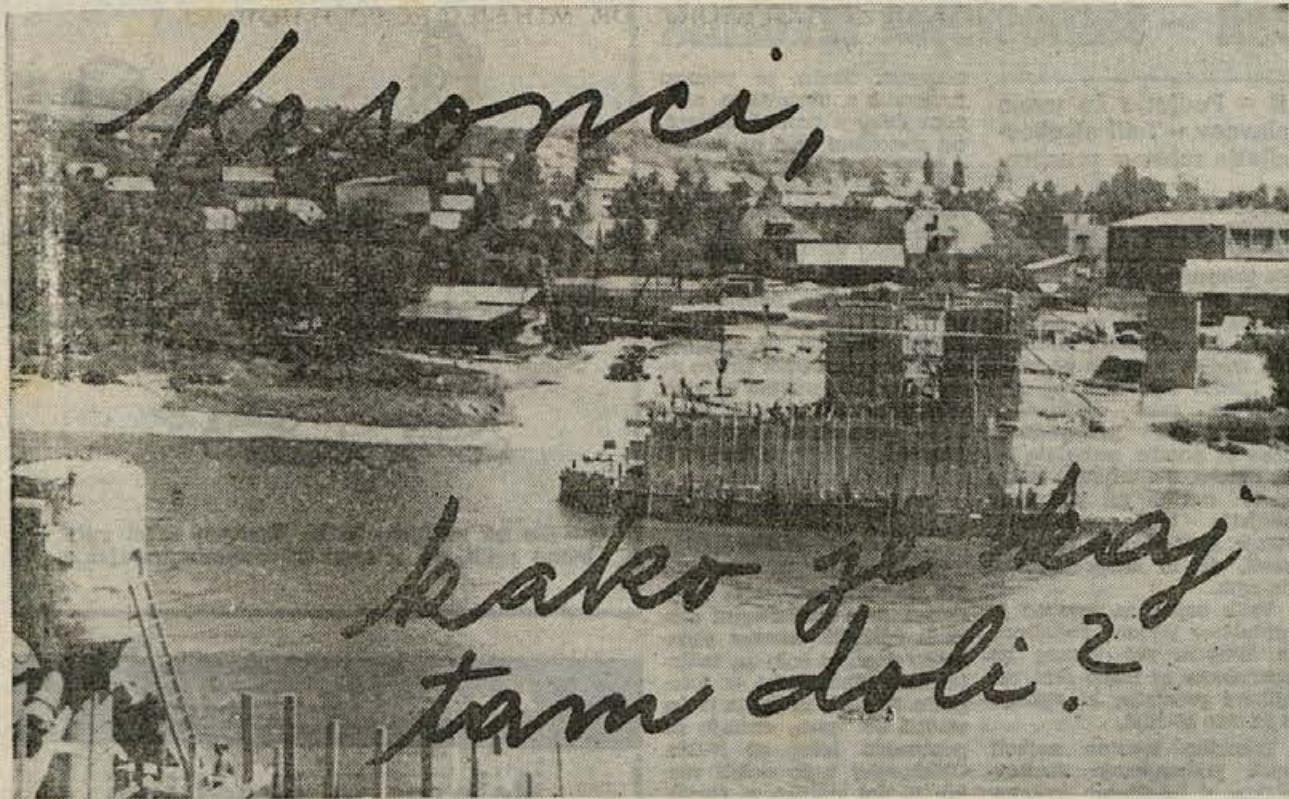
STANOVANJSKO PODJETJE KOČEVJE

V soboto je bila v Dolenjskih Toplicah V. republiška skupščina združenja knjigovodij Slovenije. Gostje in delegati iz 46 društev in njihovih podružnic iz cele Slovenije so najprej razpravljali o organizacijskih vprašanjih, v drugem delu skupščine pa obravnavali strokovno temo po referatu sekretarja društva Franceta Pora, ki je kritično obdelal metode ugotavljanja in delitve celotnega dohodka in dohodka po plačani realizaciji. (Foto: M. Moškon)

KLOPOTEC

KRŠKI MOST NASTAJA POD SAVO

Graditelji novega mostu čez Savo v Krškem so poklicali na pomoč skupino kesoncev, izurjenih delavcev za podvodna dela beogradskega podjetja MOSTOGRADNJE

K jekleni kupoli na beton-skem podstavku je bila pri-slonjena lestev. Pol metra nad lestvijo je bila v kupoli lina. Lino so zapirala elipsa-sta vrata.

Komaj sem se prerinil sko-znjo. Brž ko sem vstopil, je

zunaj, in nič več nisem slišal švistenja.

»Navaditi se morate na pri-tisk, ki je tam doli. Trajalo bo le nekaj minut.«

»Kolikšen pritisk je?« sem vprašal.

»1,4 atmosfere.«

in se pred menoj spustil v globino.

Se zadnji klin in bil sem doli — pri kesoncih.

Bilo jih je 13. Dopoldanska izmena. S krampi in svedri so glodali rečno korito. Dela-li so v nekakšnem obokanem delu hodnika, ki je bil spre-daj in zadaj zazidan. Imenu-jejo ga kesonska komora. To je spodnji del 16 metrov dol-gega in 4 metre širokega ke-sona, veličanske železobetonske »lupine«, na katero po-tem postavijo nosilni stebel mostu. Komora je dovolj vi-soka, da lahko delavci neovi-rano vihte krampe in s klad-ivi tolčejo po svedrih.

Videl sem, da so tla sko-raj suha.

Pogovor pod pritiskom

»Zračni pritisk, ki je tu spodaj za pol atmosfere večji kot zunaj, požene vodo po ceveh ven,« je rekel najbližji delavec in se predstavil za delovodjo **Nikola Matusa**.

»Dobro, tovariši delovodja, kje pa gre odkopani material ven?« sem povzel.

»Tu skozi, kjer ste prišli dol.«

»Je delo tu doli naporno?«

»Pa to so sami stari borci, ti kesonci,« se je zasmejal Nikola. »Po deset in več let opravljajo tako delo. Navaje-ni so še na težje. Naporno je le toliko, kolikor moramo mi-nirati.«

»Minirate?« sem se začudil.

»Česar kramp ne zmore, na-pravi eksploziv.«

»Kdaj se spet lahko povr-nete v keson?«

»Kakor je: po štirih, petih urah, odvisno od globine.«

»Koliko smo zdaj pod gla-dino Save?«

»Tri metre.«

»Doklej boste kopali?«

»Do sedmih metrov.«

»Se bo pritisk spremenil?«

»Pri vsakem metru v globi-no ga je treba povečati za desetinko atmosfere.«

»Gre delo po normi?«

»Tu delo ni normirano, de-lamo po predpisih.«

»Spet na »trdnih« tleh

Pogledal sem na uro. Dvaj-set minut sem bil pri kesoncih. Pri njih, ki so kot zazi-dani in jih med delom edino-le telefon poveže z zunajm svetom. Rekel sem: »Zdravo, srečno!«, poiskal izhod in se povzpela po lestvi v kupolo. Pera me je spet spremljal.

»Je še kaj strahu?« me je vprašal in spustil zrak na

Skok v kesonsko komoro

Stopil sem bliže in pogle-dal navzdol. Čisto na dnu ne-kakšne široke cevi, ki je ime-la ob strani pritrjeno lestev, je bilo svetlo. Slišal sem ne-razločne glasove.

»Grega dol,« je rekel Pera

Hermetično zaprta kupola z lestvami, po katerih gre-do vsak dan kesonci glodati rečno korito. V zgornjem, razširjenem delu se pripravijo na pritisk, pod katerim delajo v kesonu globoko pod gladino Save.

delavec **Pera Radosavljevič** li-no zapahnil. Nato je odprl neki ventil. Zašvstnilo je, kot bi bil pustil kisik iz je-klenke. V ušesih me je zabo-lelo in zdelo se mi je, da zrak nenadoma ni več plin, marveč težka smola, ki sli-vame od vseh strani. Na čelu sem začutil roso.

Pričakovanje z zatisnjanim nosom

»Nič hudega ne bo, samo nos zatisnite in zrak pogolt-nite,« se je zasmejal Pera, ko je na mojem obrazu videl strah.

Napravil sem, kot mi je re-kel, in takoj je bilo kot prej

takem pritisku?« sem ga vprašal.

Kesonska bolezen

»Eh, to še ni veliko. Delali so že precej globlje, kjer se pritisk za vsakih deset me-trov v globino poveča za eno atmosfero. Zato pa morajo bi-ti delavci popolnoma zdravi. S prehladom ne smejo noter. Vstop je dovoljen samo ti-stim, ki prinese zdravniško potrdilo.«

Ustavila sva se pri velikem jeklenem sodu z napisom **SANITETNA KOMORA**.

»Čudna ambulanta,« sem pripomnil.

»Če delavec zbolí, to pa se zgodi samo tistim, ki neradi spoštujejo pravila, mora v to komoro. Zdravi se pod ena-kim pritiskom, pod kakršnim je delal v kesonu. Ležati mo-ra uro, dve, tudi več. Pritisk zlagoma zmanjšujemo do ene atmosfere, se pravi do nor-malnega zračnega pritiska. Muko muči, kdor zbolí za kesonsko boleznijo.«

»Pod kakšnim pritiskom pa je še dovoljeno delati?«

»Do treh atmosfer nadpri-tiska.«

»Kako pa je z delovnim ča-som?«

»Skrajšuje se z globino. Čim globlje delavci delajo, tem krajši delavnik imajo. Veliko morajo počivati, da si ohranijo zdravje. In veliko ča-ja morajo piti ti naši ke-sonci.«

Kesonci so specialisti

Zoran Mihajlovič, ki je vo-dil kesonci že na mnogih vi-ji in tudi že na manjših v gradbiščih širom po Jugosla-Sloveniji, je rekel, da mu je Krško z okolico, ta prostrana livade zelenja, zelo všeč. De-lo? Specifično je, in precej različno od dela te vrste dru-god.

Krški teren ni lahak, zato zmagujejo na njem samo s stroji.

Beogradske podjetje **MO-STOGRADNJE**, ki ga je gra-ditelj novega mostu čez Savo v Krškem novomeški **PIONIR** poklical na pomoč, bo pripravilo temelje za vse mostne stebre — nosilce. Uporablja način s pomočjo ke-sonov, s temi pa si preuvssem pomagajo pri »fundamentira-nju« rečni strugi.

S sondiranjem so strokov-njaki našli trdna tla za tem-elje (v savski strugi) šele po sedmih metrih pod glad-i-no. Do te globine se mora »ugrezniti« keson, ki ga po-tem izpolnijo z betonsko me-šanico ter dobe temelj za no-silni stebel.

Kakor zatrjuje vodja keson-cev beogradske **MOSTOGRAD-NJE**, bodo temelji za novi krški most pripravljeni do kon-ca avgusta.

Lepega vremena in nizke vode

Vsak dan je na obeh bre-govih Save živahno. Na des-

nem so te dni kesonci, na le-vem **PIONIRJEVI** delavci. Več kot 70 »pionirjevcev« se peha kot črna živina. Zakaj rok za zgraditev se naglo iz-teka.

»Do konca leta mora biti konstrukcija mostu nareje-na,« je rekel šef **PIONIRJE-VEGA** gradbišča **Metod Šonc**. »Želimo si le lepega vreme-na in normalnega stanja vo-de.«

Novi krški most bo ne-dvomno eden največjih reč-nih objektov, kar jih gradi-mo letos v Sloveniji.

Reševalna straža

Z delovodjem **Jožetom Po-tokarjem** sva stopila na

Metod Šonc, šef **PIONIR-JEVEGA** gradbišča: »De-lavci **MOSTOGRADNJE** opravljajo glavno delo pod gladino Save. To so dobri sodelavci.«

umetni otok. V vodi sem za-gledal čoln z rešilnim pasom.

»Vsak dan dežura s čol-nom po en izurjen reševalec krškega plavalnega kluba,« je omenil. »Sava je tu tako de-roča, da bi prav gotovo biló po delavcu, ko bi padel va-njo. No, do zdaj na srečo še nismo imeli nesreče.«

Most na sedmih stebrih

Most bo stal na sedmih stebrih. Za stebre in ploščo bodo porabili nad 4000 m³ be-tona, blizu 330 ton armature in za konstrukcijske odre več kot 1500 m³ lesa. Vseh zemelj-skih izkopov bo nad 3300 m³. Za umetni otok, na katerega postavijo keson, preden ga spuste v globino, porabijo nad 600 m³ rečnega proda.

Nestrpneže bo pomirilo

Z desnega brega Save sem spet opazoval, kako nastaja novi krški most. Zdaj je le malo videti, ker teče glavno delo še pod vodo. Toda kma-lu bo nad Savo zanihal 5-ton-ski kabelski žerjav. Tedaj se bo več videlo. Rasti bodo za-čeli mostni nosilci, stroji bo-do brneli in na gradbišču bo bolj živo. Več bo videti, kar bo predvsem pomirilo nestrp-neže. Vsak dan bo več nove-ga. Tako vse dotlej, dokler ne bodo slavnostno prerezali traku ob otvoritvi.

IVAN ZORAN

Zoran Mihajlovič, šef ke-sonskega gradbišča: »Ni-kogar brez zdravniškega potrdila ne pustimo v ke-son. Delo pod pritiskom je naporno, vendar se ga ljudje navadijo.«

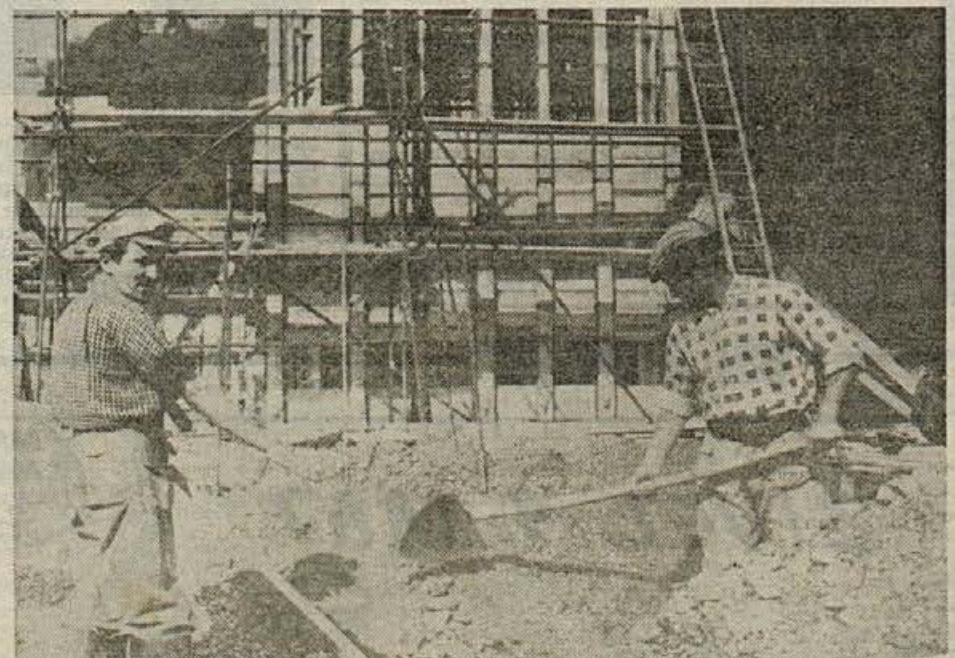
da je ta kupola pravzaprav podobna velikemu kavemu mlinčku na kamniti mizi.

»Zares neverjetno!« sem vzkliknil poln doživljaj, kot bi pravkar prebral kakšno fantastično knjigo Julesa Ver-na. Hitro sem slekel delav-sko opravo, ki so mi jo poso-dili. Tedaj pa sva se že sre-čala z vodjem kesoncev, grad-benim tehnikom **Zoranom Mi-hajlovičem**. Še ves pod vtisi vrnitve izpod gladine Save, sem mu nasul za celo vrsto vprašanj.

»Kako morajo vzdržati pri

Lepega vremena in nizke vode

Vsak dan je na obeh bre-govih Save živahno. Na des-

Anton Omerza in **Miha Umek**, **PIONIRJEVA** delavca, pripravljata mešanico za beton, ki ga bodo kasneje stresli v nosilec (objekt zadaj)

Vloga SZDL Slovenije v nadaljnjem razvoju družbenega samoupravljanja

Razmere v dobi administrativnega upravljanja, nujne, primerne in uspešne za svoj čas, so prinašale s seboj težnjo zoževati pobude ljudi samih. Bil je čas, ko smo učinkovito enotno akcijo sproči majhnih sredstev in kadrov dosegali z močno koncentracijo državnih in političnih funkcij. S tem smo seveda povzročili, da se nam še potem, ko je že zdavnaj prešla nujnost, primernost in učinkovitost takšnega načina dela in gospodarjenja, še kar naprej v glavah, metodah, rutini zadržuje staro. Tako so objektivne in subjektivne birokratsko-etatsistične težnje zoževale doslej Socialistično zvezo na splošno razpravljanje o družbenih zadevah, na propagiranje in razlaganje sklepov ter organiziranja nekaterih obrobnihih samoupravnih lokalnih akcij in dejavnosti. Z uvedbo samoupravljanja so nastale za vse družbene institucije, predvsem za vlogo in metodo dela družbeno-političnih organizacij, bistvene spremembe. Če so do takrat v veliki meri bile le one dnevno delujoče neposredne organizacije delovnih ljudi, se je z uvedbo delavskih svetov začela družba presnavljati, se graditi na novih temeljih. V tem procesu je mogoče napredovati le ko rakoma — saj gre za to, da se z razvojem materialnih osnov spreminjajo razmere in miselnost ljudi-akterjev samih. Ob tem pa sta silno porasli nujnost in možnost delovanja družbeno-političnih organizacij, predvsem Zveze komunistov in Socialistične zveze delovnega ljudstva. Zato ni slučajno, da je nova Ustava posebej opredelila njihov pomen za razvoj samoupravljalne družbe.

V procesu odmiranja države nastajajoča socialistična demokracija gradi na skupnih dogovorih. Bistvena je pot do teh odgovorov in metode njihovega izvajanja. V največji meri mora pri tem priti do izraza dejstvo, da socializem interesa posameznega delovnega človeka in družbe ne stavlja drugega proti drugemu, ampak jih medsebojno pogojuje. Demokratično razpravljanje in sklepanje ter disciplina pri izvajanju so neogiben pogoj sodelovanja vseh delovnih ljudi, ki se združujejo zaradi boja za dosego skupnih ciljev.

Gre za potrebo in zahtevo, da organizacije Socialistične zveze s sodelovanjem in pomočjo sindikatov, mladinske organizacije, zveze borcev in drugih delavcev, ki jih družijo podobnost dela ali drugih interesov, omogočajo takšna srečanja in soočanja med delovnimi ljudmi posameznega kraja, republike in države, da se ob svobodnem razpravljanju seznanjajo z znanstvenim socializmom v praktični uporabi, da si v boju mnenj in argumentov sami ustvarijo svoja stališča in se tako sami usposablajo za svojo vlogo upravljalcev.

Socialistična zveza se je šele deloma razvila v takšno stalno delujočo družbeno-politično organizacijo izrazi to nestrankarskega tipa, ki je ne samo možnost, ampak ustavna pravica vseh občanov socialistične družbe. Občan, proizvajalec mora v neposredni demokraciji vsak dan upravljati in vplivati na družbene zadeve — in ima

do tega tudi pravico. Pri tem ne izvaja sklepov nekega političnega vodstva, ampak se mora konkretno sam odločati. Toliko važnejša je takšne vrste vsedružbena organizacija socialističnih občanov, kolikor večja je njihova realna možnost, da vplivajo na dogajanja v družbi, se pravi, kolikor večja je neposredna spodbuda za uveljavljanje posameznika v celoti. Posamezen kolektiv ne more izčrpati potreb svojih članov samo v svojem okviru in tudi ne le v poslovnem sodelovanju. Za to ima svoje organe. Toda delavci sami in delovni kolektivi imajo nešteto vprašanj, ki jih žele in morejo urejati le, če so si na jasnem glede splošne družbene smeri, pa tudi če so široko razgledani glede razmer, odnosov sil v širših skupnostih in po svetu. In to, od vprašanj življenja v kraju in komunih, od praktičnih do idejno-političnih vprašanj, ki jih — celo če imamo vse pravice — ne moremo urejati ločeno in brez razumevanja celote, če hočemo razvoj usmerjati naprej, ne pa ga zaustavljati!

S tem, da se delovni ljudje lotijo upravljanja in se obenem izobražujejo, se resnično spopredajo korenine etatizma in birokratizma. To je tudi edina pot boja proti birokratizmu. Kakor vemo iz izkušenj, sami govori, članki in razprave birokratizma ne morejo zrušiti, lahko ga celo utrjujejo. Ranljiv je resnično le tedaj, če se proizvajalec in občan otrese njegove očetovske skrbi in varstva ter sprejme pravice in dolžnosti samouprave. Za takšno akcijo je pomembna tako družbeno-politična izobrazba, kakor možnost, da se občani družbeno-politično organizirajo, torej organizacije, v katerih so ljudje doma, v katerih se lahko o svojih zadevah pogovorijo kakor enaki z enakimi. Tako nastajajo družbene in državne norme ob njihovem sodelovanju kot skupno sprejeta podlaga in kot okvir za njihovo lastno prav s tem svobodnejšo dejavnostjo. O tem pa, kaj bomo napravili več, kakor nam narekuje zakon, kako bomo zakon razumeli, ga razvili, uporabili ali spremenili — o vsem tem se moramo dogovoriti med seboj. Takim potrebam socialističnih občanov ne more ustrezati organizacija strankarskega tipa, ki snuje in sklepa v svojem vodstvu in se potem le občasno obrača k volivcem po legitimacijo. Za vse to potrebujejo občani svojo javno organizacijo, ki jim omogoča vsakdanji stik in vpliv na potek stvari, da postanejo subjekt pri vodstvu svojih poslov ne pa objekt neke politike.

Za nadaljnji razvoj Socialistične zveze v samoupravnih razmerah v tej smeri in posebej ob družbeni reformi je treba samokritično pregledati naše delo in opredeliti nekatere odnose, ki povzročajo nejasnost pa tudi zaostajanje v družbenem razvoju.

Zdi se, kakor da v praksi še ni dovolj jasen položaj in odnos med Socialistično zvezo in predstavniškimi organi, pa tudi v delovanju komunistov v SZDL večkrat prihaja do nejasnosti.

Trda življenjska pot univerzitetnega učitelja — Pri 88 letih je prof. Rostohar še vedno poln ustvarjalnih načrtov — Nedokončana knjiga čaka nadaljevanja — Prof. Rostohar je bil 42 let visokošolski učitelj na Češkem, od 1949 do 1960. leta pa je predaval na ljubljanski univerzi

V zbirki KOZMOS je mladinska knjiga lani izdala drobno knjižico z naslovom »Osnove socialne psihologije«. Njen avtor prof. dr. Mihailo Rostohar jo je napisal v poljudnem jeziku in prikazal v njej, kako poteka psihično življenje človeka, ko stopa v stik z drugimi posamezniki človeške družbe.

Knjiga je dragocen vodič za uravnavanje odnosov med ljudmi, zato je razumljivo, da je tako hitro pošla. Moral bi jo imeti vsakdo, ki ima v poklicu pa tudi sicer v vsakdanjem življenju veliko opravka s človekom. Ponatis torej ne bo odveč, saj bi tako knjižico že zdavnaj potrebovali. Zdaj jo imamo, a smo jo tako sramežljivo in skromno predstavili. Le zakaj?

Tembolj smo je lahko vesel, ker je pisec prof. Rostohar naše gore list. Iz Brezgov v krški občini je doma. Tam je preživel otroštvo, tja se je vračal kot študent in kasneje kot profesor in znanstvenik. Tudi zdaj živi med nami v svojem lepem domu pod Golekom. Leta 1929 si ga je postavil na sončnem pobočju očetovega vinograda. Čudovita pokrajina je tam okoli, zato si je v njej zaželel preživeti tudi jesen svojega življenja.

Profesor Rostohar je zdaj v 88. letu. Še vedno je poln delovne zavzetosti. Niti po upokojitvi si ni privoščil počitka. Bolezen ga je, žal, za nekaj časa priklenila na posteljo, ni pa mu vzela ustvarjalnih načrtov. Ko sem ga nedavno obiskala, mi je pokazal zajeten rokopis. Profesor pripravlja novo knjigo o psihologiji otroka, ki mu je že od nekdaj najbolj blizu. Nedokončano delo čaka, da se ga bo spet lotil.

DVE VOJNI STA BREZ-OBZIRNO PREKINILI ZNANSTVENIKOVO DELO

O učitelju psihologije Mihailu Rostoharju sem iz pripovedovanja njegovih študentov že prej marsikaj vedela, toda neposreden pomenek z njim mi je odkril osebnost z neizmernim duševnim bogastvom in tenkočutnim poznavanjem človeka.

Za seboj ima trdo življenjsko pot znanstvenika, učitelja in naprednega misleca. Bil je kmečki sin. Po maturi na kranjski gimnaziji je šel študirat psihologijo na Dunaj, od tam pa v Graz, kjer je bil tedaj edini psihološki laboratorij na Avstrijskem. Promoviral je na Dunaju, nakar ga je pot privedla v Prago. Tam je spoznal profesorja Masaryka, ki mu je izkazoval precejšnjo naklonjenost. Napotil ga je v Lipsko, da je lahko izpopolnil svoje znanje v slovitem Wundtovem inštitutu za eksperimentalno psihologijo.

Predavati je začel v Pragi 1911. leta. Tedaj je tudi ustanovil psihološki laboratorij na fiziološkem inštitutu prške medicinske fakultete. Mladi psiholog je začel odkrivati nove poglede na psihologijo in objavljati razprave o svojih znanstvenih izsledkih. Morda je prav, če omenim, da je doslej napisal nad 250 znanstvenih razprav, deloma v češkem, deloma v slovenskem jeziku.

Od proučevanja psiholoških pojavov je znanstvenik Rostoharja odtrgala prva svetovna vojna. Znašel se je na bojišču. Tudi to je min-

lo. Prišlo je leto 1918 in z njim ustanovitev Jugoslavije, za katero se je kot zaveden Slovenec neizmerno navdušil. V uniformi avstrijskega častnika z nekaj tovariši na balkonu deželnega dvorca v Ljubljani je potegnil meč in zaklical: »Smrt Avstriji!« Tedaj je profesor Rostohar spoznal, da je dozorel čas za slovensko univerzo. To misel je sporočil županu Ivanu Tavčarju in bil je nato res med ustanovitelji ljubljanske visoke šole.

Koval je tudi načrte o ustanovitvi inštituta za psihologijo, toda prekrizal so mu jih. Preveč napreden in svobodomiseln je bil, takratna vlada pa ga je zaradi le-

vičarske usmerjenosti črtala iz seznama univerzitetnih predavateljev. Umaknil se je v tujino. Dobil je profesuro na univerzi v Brnu. Tam je ustanovil inštitut za eksperimentalno psihologijo.

Njegovo znanstveno delo je leta 1939 spet neusmiljeno pretrgala vojna. Nemci so zasedli dežele, ukinili češke univerze, profesorje pa upokojili. Dve leti kasneje se je prof. Rostohar vključil v odporniško gibanje in le hiter pobeg ga je rešil smrti pred nemškimi puškami. Dan pozneje so mu zaplenili vse imetje.

Prof. Rostohar je zbežal

»Moja psihologija temelji na živčevju, ne na špekulaciji,« pravi profesor Rostohar.

Simpozij o OF v »Naših razgledih«

Posebna številka štirinajst dnevnika »Naši razgledi« prinaša vrsto razprav, misli in ugotovitev z znanstvenega posvetovanja o Osvobodilni fronti slovenskega naroda ob njeni 25-letnici. List ima na naslovni strani uvodne besede, ki jih je imel na simpoziju akademik Josip Vidmar. Na naslednjih straneh so objavljene pod skupnim naslovom »Enotnost demokratičnih sil« razprave Frančka Sajeta, Pera Damjanovića, dr. Jožeta Sornja, Franceta Kresala, Alenke Nedog, dr. Franca Za-

dravca, Janka Liška, Milice Kacin — Wohinz in Toneta Zorna. Nadaljnje strani prinašajo, spet pod skupnim naslovom »Vloga in pomen OF«, razprave dr. Franceta Škerla, Borisa Zihnerla, dr. Boga Grafenauerja, dr. Janka Pleterškega in Mitje Ribičiča. Naslov »Temeljne točke OF« združuje razprave dr. Metoda Mikuža, Miroslava Luščka, Ivana Križnarja, Jožeta Kralja in Ferda Fischerja. O OF kot »državi v državi« pišejo dr. Makso Snuderl, Zdravko Klanjšček, dr. Tone Ferenc.

dr. Lado Vavpetič in dr. Marjan Breclj. Zadnja stran prinaša pod naslovom »Zgodovinske iztočnice« odlomek iz razmišljanj Borisa Kidriča. »Naši razgledi« ponatiskujejo tudi obširnejši odlomek iz razprave Jožeta Rusa z naslovom »Najvišji moralni vzpon«. Na posameznih straneh so likovne reprodukcije del partizanskih slikarjev: Božidarja Jakca, Franceta Miheliča, Draga Vidmarja, Nikolaja Pirnata, Nandeta Vidmarja, Alenke Gerlovič, Doreta Klemenčiča — Maja. Vita Globočnika in Iveta Subica.

Na mednarodnem sejmu motorjev in motornih vozil, ki je bil od 30. aprila do 9. maja v Beogradu, je razstavljalo več svojih izdelkov tudi podjetje ITAS iz Krčevja. Na sliki je 22-tonska polprikolica prekucnik, najnovejši izdelek podjetja ITAS. (Foto: Andrej Pogačar)

domov in se pri 63 letih pridružil borcem Kozjanskega odreda. V začetku leta 1945 so ga Nemci ujeli in poslali v brežiške ječe. V njih je prebil 3 mesece. Življenje si je z drugimi zaprtimi borci vred spet rešil s pobegom.

KONČNO KATEDRA ZA PSIHOLOGIJO TUDI V LJUBLJANI

Po končani fakulteti je sprejel povabilo Masarykove univerze v Brnu in nadaljeval prekinjeno delo. Mir je trajal zanj le do informbirojske kampanje. Ponovno je bil na cesti, ker se kot rektor Visoke socialne šole ni hotel izreči proti Jugoslaviji.

Prišel je domov in od tu dalje njegovo življenjsko pot že bolje poznamo. Profesor France Kidrič mu je ponudil mesto na ljubljanski univerzi. Ponudbo je psiholog Rostohar sprejel. Končno je delal v domovini. Bil je ustanovitelj ter prvi predstojnik katedre in inštituta za psihologijo na filozofski fakulteti v Ljubljani.

Iz njegove šole so izšli mladi in ambiciozni ljudje. V razgovoru je profesor z zadovoljstvom povedal, da je med njegovimi študenti kar sedem doktorjev znanosti, trije pa so tudi že docenti. Radi se oglašijo pri njem, saj mu veliko dolgujejo.

»Kdo pa se tudi ne bi z veseljem srečeval z njim!« je tisti dan dejal njegov sosed kipar in dolgoletni prijatelj Vladimir Stoviček. Umetnik Stoviček je profesorja mojstrsko upodobil v doprsemn kipu, ki krasi avlo ljubljanske univerze.

Profesor Rostohar je znanstvenik, učitelj in predvsem človek. Menim, da moram zapisati zlasti tole njegovo misel:

»Ko bodo ljudje drug drugega spoznali, se bodo bolj razumeli. Potem ne bo več vojne.«

JOZICA TEPPEY

Vasil Ganev:

SMRT NA SLUŽBENI DOLŽNOSTI

Mesto kar plameni v ognju. Sonce razliva pravcate potoke in slapove po rdečih strešnih opekah in dvignjenih glavah psov, ki se kar kuhajo v vročini.

Osamljeni prodajalec rož žvrgoleče razglaša, da je dobil omejeno pošiljko cvetja, zato ga bo danes prodajal samo stanim kupcem, vsi drugi, ki bi radi rož, pa bodo ostali praznih rok.

Ulice pa so malone prazne. Stopil sem na sonce, čeprav tvegam, da dobim sončarico.

Jaz sem namreč novinar.

Bralci časopisov čakajo mojih novic, zahtevajo, da registriram tuja junaštva, da s prstom pokazem na nove pojave.

Ne bojim se ognjenih zubljev ne žarke vročine, ki lije prav iz središča neba.

Grem k svojemu heroju, moram ga intervjuvati.

To je prodajalec, ki mi je prodal steklenico vina in ki je, ko sem mu

potožil, da nimam denarja za kavcijo, samo mahnil z roko in rekel: »Prava figa... boš prinesel jutri.«

O tem sem pisal na prvi strani časopisa in pokazal s prstom nanj. Rekel sem bralcem:

»Njega posnemajte! To je bodoči državljani našega planeta.«

No, zdaj grem gledat, kako je z njim. Grem, da bom slišal besede zahvale in radostne solze v njegovih očeh.

Padel mi bo okrog vratu, poljubila se bova, potem pa skupaj zaslanjara o čudoviti prihodnosti.

Ne bojim se ne vročine ne sončarice.

Prava figa, teh štirideset stopinj!

Naj bo magari šest tisoč stopinj vročine, naj bo vse okrog nas ognjena plazma — bomo pa plivali v nji.

Odprl sem vrata trgovine, razširil roke.

In dobil kľofuto.

Pa še drugo in tretjo.

»Lahko bi te usekal še četrta,« pravi prodajalec, »vendar nisem tako pokvarjen. Pri mojih kolekih si me spravil v posmeh. Vsi vedo, da sem ti kavcijo že dvakrat zaračunal. Zdaj pa marš ven! In če še kdaj prestopiš tale prag, ti bom polomil tace.«

In res: steklenica je veljala petsto dinarjev in petdeset par, jaz pa sem dal petsto petdeset dinarjev. Potem pa sem mu še obljubil, da jutri prinesem za kavcijo, kar je prodajalec pograbil z obema rokama.

Zdaj pa pomislite: prav njega sem bralcem postavil za zgled, in celo na prvi strani časopisa.

Vse se je zasukalo okrog mene, telebnil sem na pločnik.

Pokopali so me na državne stroške, saj sem padel pri izvrševanju svoje službene dolžnosti.

Corry Ford:

NEVARNA PODOBNOST

Ne vem zakaj, toda ljudje me vedno zamenjujejo z drugimi. Celo čisto neznani ljudje me trepljajo po ramenih in vzklikajo: »Zdravo, stari moj George!« Potem stopijo za korak nazaj, me premerijo od pet do

glave in se opravičujejo: »Oprostite, ampak podobni ste Georgeu kot jajce jajcu!«

Tako se mi dogaja, kamorkoli grem. Stevardese v letalih mi vedno polagajo na kolena tuje plašče in potem

pravijo: »Mislila sem, da ste vi tisti, ki sedite poleg vas.« Leta in leta že zahajam v isti klub pa me vratar še vedno nagovarja z »gospodom Forbishem« ali pa me opozarja, da moram nositi špecerijo za kuhinjo skozi vhod za služinčad. Celo živali si z menoj niso čisto na jasnem. Pred nekaj dnevi me je skušal pes mojega prijatelja na vsak način ugrizniti v nogo. »Prepričan je, da si naš pismonoša,« mi je veselo pojasnjeval prijatelj. Kaže, da so mi drugi ljudje bolj podobni kot jaz njim.

Vendar se mi redko pripeti, da bi me zamenjali s kako imenitno osebnostjo. Navadno se izkaže, da sem živa podoba kakšnega daljnega sorodnika iz Omahe, ki ni prav posebno bister, ali pa gola kopija Herberta Liffingwella iz Monclaira, ki so ga aretirali zaradi poneverbe.

Res pa je, da moja podoba ne ostane ljudem v spominu predolgo. Kadar na cesti navdušeno pozdravljam dolgoletne prijatelje, me navadno premerijo s praznim pogledom. »Ah, saj res... glej, glej, glej!« mrmrajo potem, ko jim podam roko in na obrazu jim vidim, kako se trudijo, da bi mi našli mesto v svojem spominu. »Kaj je

kaj, a?« pravijo potem, dvomeč o moji eksistenci.

Ali pa recimo, da stopim v polno veleblagovnico, da bi si kupil srajco. Prebijem se do prodajne mize, s težavo opozorim nase prodajalca in mu sporočim številko srajce, ki bi jo rad kupil. Zleze nekam kvišku, vzame s kupa škaflo z mojo bodočo srajco, jo prinese k pultu in potem stoji in išče s pogledom po morju kupcev, da bi našel tistega, ki je naročil srajco. Brez uspeha.

Dajem mu z roko znak, da bi mu pokazal, kje stojim. »Oprostite,« mi pravi hladno. »Toda tu jih je še precej, ki so prišli pred vami!«

Prav poredkoma se mi zgodi, da stopim v sosednjo gostilno in se ne bi primajal do mene pijanec in spustil neizbežni vzklik: »Glej, glej, moj stari vojni tovariš!« Delam se, kot da ga nisem opazil, a možakar ne spusti z mene svojega zamegljenega pogleda. »Ali se me res ne spominjaš?« Sai ni mogoče, da bi pozabil 368 regiment?« Že čutim kako me začenja gozti v gostilni opazovati z gnusom. S kakšno pravico se tako ohlo vedem proti staremu tovarišu iz vojske samo zato, ker je malo pod paro? Ne preostane mi drugega, kot da mu velikodušno plačam naslednji vrček piva, on pa me prisrčno objame čez ramena in začne prepevati najnovejšo popevko. Konča se navadno s tem, da naju oba vrže iz gostilne.

Vsa zadeva postaja že prava manija. Vsako noč se mi sanja, da stojim sredi dvorane, polne ogledal, obkoljen s stotinami postav ki so mi tako podobne, da ne morem ugotoviti, katera je pravzaprav JAZ. V zadnjem času sem se že večkrat zalotil, da prilazno kimam svoji lastni podobi v ogledalu, ker mislim da sem nekoga srečal. Včeraj me je nekdo poklical po imenu, potem pa me še bolj natančno pogledal in odkimal: »Prvi hip sem mislil, da ste Corry Ford,« se je opravičeval. »Zdaj pa vidim, da sem se zmotil. Vidva si pa res nista prav nič podobna!«

Kaj pa, če sem jaz sploh — kdo drug?

Dore Klemenčič-Maj: Avtoportret iz ujetniškega taborišča, 1941, tempera. Obiščite Klemenčičevo razstavo v Dol. galeriji!

Janusz Oseka:

Odhod v inozemstvo

Morali bi poslati koga v tujino, da bi tam podpisal trgovinski sporazum. Ker je šlo za zahodno deželo, je moral to biti ustrezen in zanesljiv mož. Razprava o tem, kdo bo šel, je potekala bolj ali manj v naslednjem tonu:

- Naj gre Szczudlowski.
- Izključeno. Szczudlowski ni oženjen. Utegne se tam zaljubiti in aklimatizirati.
- Da, toda Szczudlowski se izogiba ženski družbi.
- Do prve priložnosti. Na Zahodu so ženske takšne, da ponoriš. Niti on se jim ne bi mogel upreti.
- Kaminski se pa res ne zanima za ženske. Poleg tega je oženjen. Pošljimo Kaminskega!
- Nesmisel! Njegova žena je odvrtna. Kaminski samo čaka na priložnost, da izgine. Ne more iti!
- Kaj pa Niezabudka? Odlični strokovnjak...
- Ze res, toda reakcija. Nekeč se je z občeudovanjem izrazil o Franciji. Ta se že ne bi vrnil.
- Saj je bil že sedemkrat v tujini, pa se je vedno vrnil.
- Da, toda kako dolgo bo to trajalo? Odkar je tovariš Maslasz dvignil državni denar in pobegnil v Argentino, reacionarjem ne verjamem več. Tovariš Maslasz se je omajal, zakaj se ne bi tudi ta Niezabudka?
- Vrag ve! Bi poslali Mularczyka? Soliden delavec je in brezmejno zaljubljen v svojo ženo.
- Ne zaupam takim gorečim čustvom! Običajno je takšna ljubezen podobna goreči slami. Hitro vzplamti, pa tudi hitro ugasne. Tako nečloveško se lahko zaljubi samo neuravnovešen in nerazsoden človek. Mar lahko takšnega pošljemo v tujino?
- Bolje ne. Naj gre Korowiecki!
- Korowiecki ima v Ameriki strica milijonarja. Bo že kaj skombiniral, da se mu bo priliznil in dobil dediščino. In s to dediščino bo lahko tisoč let mirno živel v New Yorku!
- Korowiecki ne more živeti tisoč let v New Yorku, ker je že prekoračil šestdeseto leto. Sicer pa je baje ta njegov stric pred bankrotom.
- Nikoli ne veš. Obstajajo tudi lažni bankroti in ljudje pri njih še zaslužijo. Korowiecki ne more iti.
- Prav. Bolje bo, če poizkusimo z Galazkom.
- Galazka se že deset let uči tujih jezikov in izpolnjuje svoje kvalifikacije. To je sumljivo. Zdi se mi, da hoče v inozemstvo. Zakaj? Nisem prerok!
- Res čudno. Tako je ostal samo še Krowka.
- Ne zna tujih jezikov.
- Ni strokovnjak.
- In sploh bedak.
- Kot delavec nekoristen.
- Skratka, popolna ničla.
- Izguba bi ne bila velika.
- Odšel je Krowka.

SAP LJUBLJANA

TURISTIČNA POSLOVALNICA

BREŽICE

ENODNEVNI IZLET V TRST!

skozi Rižano (Farma bobrov) — Koper — Ankarani — Milje v Trst — ogled gradu Miramare in preko Kozine v Brežice

v soboto, 28. maja

Reklamna cena samo 79,00 Ndin (7.900 Sdin). Prijavite se do 23. maja v TURISTIČNI POSLOVALNICI SAP — BREŽICE.

AFORIZMI

Življenje je kakor jedilni list: kar je na njem najboljše, je že prečrtano.

■ Tiste velike osebnosti, ki mislijo, da bo za njimi ostala praznina, res nimajo o sebi najboljšega mnenja.

Moda je tisto, kar odhaja iz mode.

Večnost je zelo dolga, zlasti proti koncu.

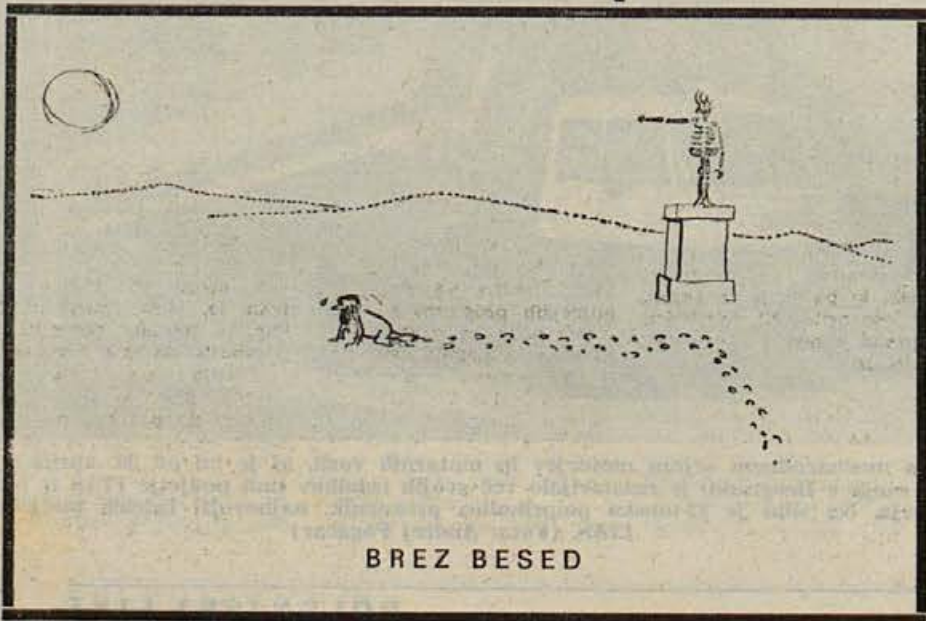
■ Nikar ne berite med vrsticami tam, kjer vrstic sploh ni!

Ljudje, ki malo vedo, ne živijo slabo — glavno je, da o vsakem nekaj vedo.

■ X. Y. je tako visoko dvignil svojo kolektivno zavest, da sploh ni več imel lastne sodbe.

Toliko so nas prepričevali, da mobilizacija še ne pomeni vojne, da smo nazadnje začeli verjeti, da zaroka še ne pomeni ženitve.

■ Jaz se ne bi vmešaval v politiko, če bi se ne bila politika vmešala v moje življenje. To zdaj počnem kratko malo iz maščevanja.

Trije naši znanci razstavljajo

Borčič, Golobova in Jarm z Lenassijem in Urbančičem v ljubljanski Mestni galeriji

Skupaj s kiparjem Janezom Lenassijem, ki sestavlja iz industrijsko struženih kovov lesa moderne spomeniške zasnove v malem, in s slikarjem Izidorjem Urbančičem, ki vedno bolj sanjavo in nežno slika svoj pravični svet, razstavljajo te dni v ljubljanski Mestni galeriji tudi trije ožji znanzi dolenjskega likovnega občinstva: slikarja Bogdan Borčič in Zdenka Golob ter kipar Stane Jarm.

Vsi trije so pokazali lep napredek, čeprav vsak po svoji poti iščejo najboljši odgovor na tisto večno umetniško vprašanje: kako? Nekateri se ubadajo še z zakaj, drugi so že pri kaj. Naši trije znanzi pa so resni oblikovalci in si takih vprašanj ne zastavljajo več: ali so jih že rešili ali pa so posegli na ravnost v sredi stvari in v jasno in nedvomno izraženi nujni umetniškega ustvarjanja samo še iščejo in brusijo svoja izrazna sredstva za čim boljše ponazoritev tistega razvitega sveta predstav, ki ga vsak nosi v sebi kot iskro likovne nadarjenosti.

Zdenka Golob, otroška ilustratorica, je zdaj odločno prišla za čopič in barve. Pa vendar je ostala tudi kot slikarica še vedno vsa lirična, njena olja so polna mehkih, nežnih barv in celo nasprotja med iz narave iztrganimi podrobnostmi, ki so le nekoliko prilagojene, in med povsem moderno zasnovano podlago so ublažena v lirični privid nekakšnega mehkega, neresničnega sveta.

Ko smo postali pred leti pozorni na slikarstvo Bogdana Borčiča, nam je odkrival tisti tajinstveni vpliv, ki ga imajo celo na duhovno osveščenega in kulturno in civilizacijsko povsem razvitega človeka sodobnosti tudi najpreprostejši simboli. Snov njegovih platen so bili predmeti in prvine vsakdanjega življenja ob morju: ribiški pribor, gradele, stara vrata, ribe, školjke in podobno. Z neprestanim brušenjem so mu ti majhni predmetki prerasli v svojo informativno vrednost in v ustreznem slikarsko urejenem okolju zrastle v prave majhne simbole. Prav zdaj

pa smo priča novemu procesu v Borčičevem slikarstvu: svoje stare vrednote je obdržal, še vedno pogosto slika simbole iz obmorskega sveta in življenja, vendar zdaj spreminja njihovo okolje. S tem pa že dosega novo vrednotenje teh predmetov, saj vemo, da je govorica podobe, umetnine, odvisna od vseh njenih sestavin. Zda vidi v Borčičeve podobe nov svet, zrastle iz starega, pa tudi iz zunanjih pobud sodobne umetnosti. Morda še ni dosegel tistega enotnega zvena, ki ga želi, je pa zato močno obogatil svoje dosežke in celotno delo z novimi slikarskimi in splošno likovnimi vrednotami.

Ze vsa leta, kar živi v Kočevju, se zdi, da se je Stane Jarm odpovedal vsakršnemu drugačnemu oblikovanju, razen kiparstvu v lesu. Temu je vzrok predvsem možnost, pa tudi okolje vpliva na tak izbor. In tako je tudi na tej razstavi pokazal izključno lesene kipe, z vsemi značilnostmi, ki jih pri njegovem delu že poznamo: iz debela, ali še raje iz klanega polena skoraj grobo izrezana glava, obraz, često samo profil, nekaj takih glav v vrsti ali preprosto sestavljenih v omizje. Te glave so z zamahom izsekane iz debela ali iz polena, niso glajene in ne prečiščene obdelane po površini. Kot bi družina oglarjev in drvarjev vdrla v razstavno dvorano in bi jo kipar posnel — ne take, kot je, ampak tako, kakršna je v tistem nasprotju videti. Močno, pretresljivo, včasih grozljivo delujejo ti iz lesa

zrasli obrazi, kot davni mali ali totemi primitivnega ljudstva. Vsakemu je kipar vtisal v izraz svoje poteze, črte svojega temperamenta in morda značaja. Neprestano delo v lesu je Jarmu izurilo roko in ponavljajoči se motiv je grozil, da ga bo speljal v samo oblikovno ponavljanje brez vsebine. Prav zdaj pa je opaziti pot iz te slepe ulice: glave sestavlja v funkcionalne skupine, ki že terjajo prilagoditev, in z istim orodjem in z enakimi zamahi izklesane obraze je nadomestila v debelu zrastle, samo najnujnejše očiščena glava. Tako se iz kratke pretnje zastaja življenjski umetnik spet poganja proti novim osvajanjem likovnih možnosti in izrazov.

J. M.

Julij Papič: Kmetici

OB TEDNU MUZEJEV

Julij Papič razstavlja v Dolenjski galeriji

V nedeljo 22. maja ob 11. uri dopoldne bo v Novem mestu odprta razstava kiparja prof. Julija Papiča.

Julij Papič se je rodil leta 1912 v Metliki. Štirinajst let star se je vpisal v keramični oddelk srednje tehniške šole v Ljubljani, ostal tu tri leta, nakar je leta 1929 došel študirat v Prago na umetniško industrijsko šolo, se tam izpopolnjeval štiri leta in 1933 absolvirat kiparstvo.

Ze naslednje leto se je zaposlil v tovarni Keramika v Novem mestu, leta 1936 pa se je preselil v Zagreb. Odslej

Edvard Kardelj v Posavskem muzeju

V začetku minulega tedna je obiskal Posavski muzej v Brežicah predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj s soprogom. Spremljali so ga Franc Leskošek, Luka, Milan Šepetavc, Vinko Jurkas, Janez Volčanšek in Ivan Živič. Tovariš Kardelj je bil z obiskom zelo zadovoljen.

Iskrena zahvala

Šentjernejski oktet se iskreno zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izvedbi gostovanja koroškega peskega zbora »DANICA«. Posebna zahvala Dolenjski turistični zvezi za vso pomoč ter Kartuziji Pleterje in zasebnikom v Šentjerneju, ki so s tako odprtim srcem sprejeli na svoje domove naše peske.

SENTJERNEJSKI OKTET

se je posvetil izključno kiparstvu. Danes živi v Zagrebu in poučuje na šoli likovno vzgojo.

Po zadnji vojni je Papič izvršil veliko del, zlasti na temo narodnoosvobodilnega boja. Njegovi spomeniki padlim borcem stoje po raznih krajih Hrvatske in Slovenije. Tako je bil leta 1951 odkrit spomenik v Zelini, naslednje leto v Beteru in Sv. Jani, 1954 spomenik Belokranjskega partizana v Metliki, leta 1957 v Ravni gori pri Trakotčanu in Djelekovcu pri Koprivnici. Leta 1950 je za dom JLA v Zagrebu izdelal v terakoti ciklus dvanaestih reliefov z motivi narodnoosvobodilnega boja.

Doslej je Papič večkrat razstavljal, bodisi sam ali na kolektivnih razstavah. Razstava v Novem mestu je njegova četrta samostojna razstava, ki nam v razmeroma majhnem izboru njegovih del skuša prikazati umetnikovo razvojno pot v zadnjih tridesetih letih. Pred tremi desetletji je namreč v glini nastala podoba njegove matere, potem pa se vrste predvsem dvojna dela, ki prehajajo iz strogega realizma v zmerom bolj poenostavljeno formo, kjer zunanje podrobnosti počasi odpadejo, zato pa se poglobi pogled navznoter v človeško notranjost in vsebino. Tako nam zdaj ta notranjost, ta vitka pesem uglajenosti in plemenitih linij govori s prav posebnim jezikom pristne umetniške ustvarjalnosti.

Isto bi lahko trdili o Papičevih risbah, ki so nastale v zadnjih treh letih. Umetnik jih je sam poimenoval »imaginacije«, to je nestvarnosti, domišljije, prividi. Nobeni ni dal posebnega imena; tu je pustil prosto pot gledalcu, da sam odkrije to, kar je umetnik v tihi uri izpovedal na papirju. Včasih so tu tenke, rahlo zasenčene, drugič spet močne, široke ploskve flomastra, ki se končno združijo v posebno harmonijo oseb, predmetov in narave.

Vse ljubitelje umetnosti vabimo v nedeljo dopoldne na otvoritev razstave v Dolenjski galeriji.

22. maja srečanje filmskih amaterjev v Krškem

V Spodnjem Posavju je vsako leto več amaterskih snemalcev. Letos se bodo prvič sešli in prikazali najuspešnejše filme. Tudi seznanili se bodo, saj doslej še ni bilo organiziranega srečanja za te vrste ljubiteljev filmske umetnosti. Po projekciji prijavljenih filmov bo razgovor s poizkušnjimi filmskimi delavci Vitkom Muskom, Mišom de Glerio in Fedorjem Remsom, ki bodo rade volje svetovali amaterskim snemalcem iz posavskih občin.

Srečanje prireja občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih društev iz Krškega in ga vključuje v posavsko revijo kulturnega sodelovanja.

ga lahko v kabinetih. Do jeseni namerava gimnazija urediti in opremiti biološki in kemični kabinet.

Razstava v Cankarjev spomin

»Zbudila me je vsečloveška vest. (Sanjav, a bojavit, uporen, nežen), udaren, neizprosni, plah, betežen) postal sem in bom vekomaj — Protest!«

Se danes velja ta karakteristika, ki jo je za Ivana Cankarja napisal pred leti umrl slovenski poet Pavel Golia. Te verze lahko preberemo tudi na mali retrospektivni razstavi v počastitev 90. letnice Cankarjevega rojstva — v novomeški študijski knjižnici.

Študijska knjižnica Mirana Jarca se je potrudila in obiskovalcu dala na vpogled bogato bibliografsko gradivo o velikem slovenskem pisatelju. Razstava je prirejena tako, da vidi obiskovalec vsakega nekaj: Cankarjeve knjige, revije in liste, v katere je pisal, prevode njegovih knjig

v tuje jezike, študije o njem in še kaj. Cankarjeva podoba (kot človeka) je ohranjena na številnih fotografijah. Vsak dokument, razstavljen tu, je hkrati verna podoba časa, v katerem je pisatelj

Podbevškova razstava tudi v Metliki

Ta teden so v Novem mestu zaprli uspešno razstavo intarzij novomeškega rojaka Cirila Podbevška. Razstavni material je zdaj prevzel Belokranjski muzej v Metliki, ki bo intarzije, v katerih je umetnik pokazal veliko likovnega znanja, domiselnosti in spretnosti, razstavil v svoji galerijski sobi. Razstava bo odprta v soboto 21. maja ob 19. uri. Ljubitelji umetnosti vabimo, da se udeležijo otvoritve.

živel in ustvarjal — naj gre celo za karikature Hinka Smrekarja, ki je znal Cankarja tako prefinjeno označiti.

Veliko delcev da celoto. Razstava prav gotovo ni tolikanj popolna, da bi se obiskovalcu prikazala Cankarjeva prava podoba, vendar pri naša dovolj, da si pisatelj pomen vsaj v grobem predstavi. To pa je tudi namen prireditelja. Zakaj kdor hoče Cankarja (njegov duh) poznati, mora brati njegova dela, poznati mora razmere, v katerih je bil pisatelj PROTEST.

Gymnasium mater studiorum est

Jezik »hlapcev« zmagal

Kaj pravi poročilo o začetku šolskega leta 1943/44?

»15. oktober. Nad 60 učencev in učenec ter dvanaest članov učiteljskega zbora se je zbralo zjutraj pod kozolcem v Gotni vasi, kjer je v. d. ravnatelj Boris Merhar govoril o pomenu vojne, ki naj nam prinese združitev vseh Slovencev in pravičen družbeni red, v katerem bo vsak živel od svojega dela in ne bo nihče mogel bližnjega izkoriščati... Nato je godba zaigrala »Hej, Sloveni!«, vsi dijaki in učitelji pa so peli. Učenec Uršič je deklamiral Aškerčev »Mi vstajamo«, učenka Merčjak Prešernovo »Zdravljico«, učenka Ljubič pa neko partizansko pesem.« In še: »Prišlo so vesti, da so žrtve vojne še četrtošolec... in tretješolec... in« tako dalje.

Leta miru in reorganizacija

Z letom 1945 je novomeška gimnazija stopila v novo obdobje. Prvo leto miru je or-

(Nadaljevanje in konec)

ganizirala tečajno gimnazijo za aktiviste OF in udeležence NOB. Takoj naslednje leto se je učni program povečal za pouk rušične in angleščine. Rane se seveda še niso zacelile, še dolgo so skelele...

Z jesenjo 1957 je prišla pomembna reorganizacija. Nižji gimnazijski razredi so se priključili osnovni šoli, sama gimnazija pa je nadaljevala s štirirazrednim poukom v več oddelkih. Po odloku ObLO Novo mesto je bil 1961 osnovan pedagoški oddelk, ki pa se je že naslednje leto priključil učiteljski, oziroma je postal njegov drugi letnik.

Zdaj: strah za verifikacijo

S posebno odločbo je bila gimnazija 26. junija 1963 verficirana kot še drugih deset njej sorodnih šol v Sloveniji. Verifikacijo ji je republiška komisija priznala brez

večjih pridržkov, ker takrat pogoji še niso bili tako ostri, novomeška gimnazija pa jih je komaj izpolnjevala. Lanskega septembra je bila ta komisija spet na obhodu pa opomnila gimnazijsko vodstvo, naj napravi potrebno, da bo zadosteno pogojem za verifikacijo. Poleg neštetihih skrbí, ki jih ima zavod, je zdaj prišla še ta. Gimnazija ima prava pravda malo sredstev, da strokovno uredi »zadevo«, toda obeti so. Vsaj kaže tako. Zavod za zaposlovanje delavcev in trebanjska občina gimnaziji na novo pomagata. Tako bo do letošnje jeseni, ko ji »poteče« opomin, lahko uredila vsaj nekaj najnujnejših prostorov za predmetni pouk, še zlasti, ker po združitvi z učiteljskim poleg 1965 usmerja nekatere oddelke v pedagoško smer. Učiteljske odmiira in bo imelo predvidoma 1968 zadnje maturo, zato nekateri dijaki hodijo v pedagoške oddelke, drugi pa se tudi že zdaj »poglabljajo« v posamezne predmete. Obojim je potrebno praktično znanje. Dobijo

... in zavozlana štrana

Po vsem tem naj bi gimnazija postala nekaj drugega, kot je bila. Kaj naj bo to, bo znano, ko bo razvozlana štrana zahtev, potreba in možnosti. Pravijo, da mora biti bolj življenjska, bolj praktična. Morda je to, da poskuša dijake že zdaj usmerjati v osnove študija za poklic, tista življenjskost, tako zahtevana praktičnost. Če ni, mora biti neka druga pot. To pa je treba najti.

Žal, tako zgoščen prikaz dela zavoda, ki praznuje letos 220-letnico obstoja, nikakor ne more tvegati, da bi iskal svojo pot. Premalo popoln je, brez opisa tistega, kar bi moralo povedati in poudariti, da ima novomeška gimnazija kot najstarejša srednja šola na Dolenjskem pravico do pravilno ovrednotenega mesta. Ali tako mesto že ima ali ga še nima, je stvar drugega poglavja. Važno je, da ugotovimo, da je »gymnasium« še vedno »mater studiorum« (matična učenošola). IVAN ZORAN

BEČE BESTSELLER

NA ŽELJO ŠTEVILNIH BRALCEV

pripravljamo posebno izdajo romana J. M. Simmla

LJUBEZEN JE ZGOLJ BESEDA

ki je izhajal lani v dnevniku VEČER

- Opozarjamo na posebno obliko BEČE zvezkov, ki jih boste lahko vezali v knjigo!
- Roman bo izhajal v nadaljevanjih!
- Roman je zgodba velike ljubezni, ki ga je napisal enaindvajsetletni sin dvornjivega in prevarantskega milijonarja!
- Roman bo na voljo v upravi Večera, pri raznašalcih in v vseh kioskih in trafikah 2. junija 1966!

BEČE ROMANI BEČE ROMANI BEČE ROMANI

Edino živim skalam niso kos

Za delovne akcije so starotrški mladinci in pionirji navdušeni – Vsak dan po pouku vihtijo krampe, zasajajo lopate, odvajajo zemljo ter se spoprijemajo s skalami, ki jih tod ne manjka – Z lastnimi rokami bodo uredili veliko športno igrišče ter ga odprli za krajevni praznik 29. maja

Se ni dolgo tega, ko so na mladinskem sestanku razpravljali o dnevu mladosti in ugibali, kako bi ga najlepše proslavili. Tedaj je nekdo predlagal, naj bi za spremembo ta dan počastili z delovno akcijo. Spomnili so se prejšnjega šolskega igrišča ter predlagali, naj bi ga uredili in povečali.

— Vsi so bili navdušeni za delo in tako se je vrvenje na šolskem igrišču začelo že nekaj dni po sestanku. — Je povedal mentor mladinske organizacije na Šoli Egon Petric. — Šolsko igrišče preurejamo, da bo sposobno tudi za tekmovalne v skokih v višino in daljino, kakor tudi za take na 60 m. Mladincem pri delu pomagajo pionirji 6. in 7. razredov. Lopate, krampe in samokolnice je prinesel vsak s seboj. Na igrišču tako pridno delajo, da jih moramo prosvetni delavci naganjati domov. Zemeljska dela so v glavnem že končana. Edino živim skalam nismo sami kos in moramo čakati strokovnjakov, da jih bodo razstrelili. Nameravali smo igrišče odpreti že 25. maja, a prav zaradi razstreljevanja skal se je otvoritev zavlekla za nekaj dni.

Znano je, da morajo podeželski otroci po pouku tudi krepko poprijeti za delo do-

ma, zato sem mladince vprašala, če napor ni prehud.

Jože Panjan iz 8. razreda, eden najbolj delavnih na igrišču in tudi dober dijak, je odgovoril:

— Četudi je vsak svojo delovno obvezo na igrišču že izpolnil, še vedno vsi delamo. Raje v šoli kot doma! Starši nas razumejo. Dokler bomo delali na igrišču, nas ne bodo silili še doma k težjemu delu.

Kako so za delo navdušeni tudi pionirji, je zatem pripovedoval Pavel Sterk, učenec 7. razreda, bolj znan kot pionirski šahovski prvak Dolenjske.

— Pri delu tekmujejo. Kdor bo največ na igrišču naredil, bo pohvaljen, morda celo nagrajen. Trenutno je

najboljši Stefan Stefanec, pridnih pa je še več. Mudi se nam. Do krajevnega praznika mora biti igrišče končano, da bomo lahko povabili na tovariško srečanje vrstnike iz viniške šole.

Tako bodo otroci sami nekdanje zasilno in majhno športno igrišče spremenili v novo, uporabno tudi za tekmovalne. V goste bodo lahko vabili šolarje od drugod in to bo zanje že pravo doživetje. Življenje v tako odročnem kraju je sicer enolično. Starotrški šolarji pa so skromni, zadovoljni z razvedrilom ob šahu in športnih tekmovaljih. Njihova iznajdljivost in delovna vnema sta lahko za zgled mladincem in pionirjem na marsikateri šoli.

Učenci starotrske šole hite urejevati športno igrišče, da bo do krajevnega praznika gotovo. Ne ustrašijo se težkega dela s krampi in lopatami, toda velikim skalam, ki jih je vse polno, niso kos. Čakati morajo na minerje, da bodo skale razstrelili.

(Foto: R. Bačer)

Obrt še vedno privesek gospodarstva

S sestanka vseh obrtnikov črnomaljske občine

Na pobudo republiške gospodarske zbornice je oddelk za gospodarstvo in finance pri občinski skupščini Črnomelj povabil 26. aprila na skupen sestanek vse obrtnike v občini. Razpravljali so o problematiki in razvoju obrti, ter ugotavljali, da obrt, posebno uslužnostna, nazaduje.

V dokaz tej trditvi so naveli, da je v vsej občini, ki ima več kot 17.000 prebivalcev, samo ena življina z rednim obrtniškim dovoljenjem. Slabo so zastopane tudi mizarstva, čevljarstva, sodarska, kolarska in krojaška obrt.

V zadnjem letu se je število rednih obrtnikov zmanjšalo od 133 na 98. Po mnenju pristojnih je tako predvsem zaradi nepravilne ka-

drovske in davčne politike v privatni obrti.

Se vedno ni urejeno pokojninsko zavarovanje zasebnih obrtnikov. Mnoge prav to spodbudi, da gredo v službo v družbeni sektor. Vajencev je v obrteh premalo, ker se jih obrtniki izogibajo. Nekatere vajenske šole podaljšujejo pouk kar za tri mesece, češ da učenci nimajo dovolj osnove iz praktičnega dela, kar morajo nadoknaditi v šoli. Njihovi mojstri temu nasprotujejo in so nejevoljni. Pravijo, da jih vajenci preveč finančno bremenijo.

Na območju občine ima 180 obrtnikov dovoljenje za opravljanje obrti kot posrski poklic. Rednim obrtnikom ni všeč, da neka-

teri od teh mnogo več zaslužijo kot oni, čeprav so manj obdavčeni.

Obrtnikom manjkajo sredstva za razširjeno reprodukcijo. Tudi oni bi potrebovali kredite za modernizacijo poslovanja, a jih po sedanjih predpisih ne morejo dobiti. Vse težave obrtniške dejavnosti v občini so bile tokrat znova razgaljene, toda to ni dovolj. V prihodnje bi morali storiti znatno več kot doslej, da obrt ne bi predstavljala samo priveska v gospodarstvu.

JOZE SKOF

Gostovanje ročnih lutk

Ob letošnjem srečanju najboljših amaterskih igralnih skupin Slovenije v Črnomlju bodo s sodelovanjem ljubljanskega Lutkovnega gledališča, pripravili program tudi za otroke.

Gledališče ročnih lutk bo uprizorilo »Mali strah — Bavava Marie Machado, »Užajenega ledvedka« Marijana Beline ter Marudicevega »Pikca in Krikeca«. Gostovali bodo v Črnomlju, Semiču, Metliki, Dragatušu, na Vinici in v Adlešičih. Predstave se bodo izvršile med 26. in 28. majem.

Kolesje napredka se vrti prepočasi

Za pošteno delo dobro plačilo, je star pregovor, ki pa še danes ni ob veljavo — Pomeni namreč osnovno gibalno silo v delovnih kolektivih, od katere je odvisno, s kakšno hitrostjo se bo sukalo kolesje napredka — Kjer nagrajevanje po delu ni v redu, si tudi za napredek in razvoj podjetja ne prizadevajo, je bila ena od ugotovitev torkovega sindikalnega plenuma

Zakaj jim ni mar napredek?

Ko so ugotavljali, kako je ob reformi sindikat opravil svoje naloge, so na občinski sindikalni konferenci menili, da ne najboljše. Nekatere sindikalne podružnice sploh niso sposobne uresničiti nalog, ker deluje le kot nekoristen podaljšek vodilnih v podjetju, drugod so premalo odločne ali premalo podkovan v znanju, potrebnem v bitki za uresničitev načel Zveze komunistov.

Sposobnejši ljudje v delovnih organizacijah delujejo predvsem v ZK in samoupravnih organih, medtem ko jih za vodstvo v sindikatih že zmanjka. Prav zato je vloga sindikalnih podružnic potisnjena v ozadje in tudi njihovega dela ponekod skoro ni čutiti.

Ker ni osnovne spodbude za boljše in večjo proizvodnjo, je v prvem tromesečju prišlo do zaostajanja gospodarske rasti. Industrija je dosegla le 15 odst. planirane proizvodnje, kar je zaskrbiljujoče. K temu je precej pripomogla semiška ISKRA, ki je vse do nedavnega obratovala s 50-odst. zmogljivostmi zaradi pomanjkanja surovin in neurejenih odnosov z Jugobanko.

Po reformi se je večina podjetij zadovoljila s tem, da so z nekaj manj ljudmi proizvajali enake količine, namesto da bi z nezmanjšanim številom zaposlenih skušali proizvajati več. Jasno je, da nadaljevanje takih gospodarskih gibanj ne bo zagotovilo nikakršnega dviga življenjske ravni zaposlenih.

Nekateri kolektivi si sploh

V treh dneh so izkopali 250 m jarka

Vaščani Prelesja in Dola so 9. maja začeli kopati jarek za vodovod, tri dni kasneje pa so izmerili uspeh. 13 gospodarstev v teh dveh vaseh je izkopalo 250 m jarka, globokega 1 meter in širokega 60 cm. Tako hitro delajo zato, da jih ne bi čas prehitel. Turistični dom v Prelesju mora imeti vodo še pred sezono, ljudje pa utegnejo delati le še nekaj dni do konca meseca. Potem se začne košnja in okopavanje po njivah. Pravijo, da bo vodovod končan in turistični dom odprt najkasneje 15. junija.

250 pionirjev sprejetih v ZMS

Ze po vseh šolah se pripravljajo na 25. maj, ker bodo ta dan povsod slovesnosti ob sprejemu pionirjev v mladinsko organizacijo. Pred kratkim je okoli 250 pionirjev, ki bodo zdaj postali mladinci in mladinke, poslušalo predavanja o zgodovinski vlogi ZMS in njenih današnjih nalogah. 25. maja pa jim bodo pripovedovali doživljaje iz NOB znani borci, razen tega bodo v šolah borcem na čast izvedli kulturne programe.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ V POCASTITEV TEDNA RK so v Črnomlju pripravili v mladinski sobi lepo razstavo, ki je prikazala dejavnost organizacije vse od prvih poveljnih let dalje. Razstava je bila odprta od 10. do 15. maja. Številne gledalce so sprejemali podmladkarji RK iz domačih osnovnih šol.

■ NA KOLODVORSKI CESTI stoji pred Remsovo hišo že več mesecev kup peska, ob katerem se spotikajo tudi pešci na pločniku. Mimo tega, da je kup peska ljudem napoti, tudi kvari zunanje lice mesta. Vsaj zdaj pred jurjevanjem, ko bodo vsi Črnomalci počistili pred hišami, naj bi tudi kup peska izgubil za vogal.

■ 25. MAJA DOPOLDNE bo v črnomaljskem garnizonu sprejem za mladino. Ob tej priložnosti bodo gostom iz vrst ZMS razkazali

niso na jasnem, kakšna bo njihova bodočnost. Nimajo še izdelanih srednjeročnih planov, obstajajo pa tudi taki, ki se enoletnega plana ne morejo pokazati. Na plenumu so zavzeli stališče, da delovne organizacije brez načrtov za nekaj nadaljnjih let ne morejo dobro gospodariti in potemtakem tudi nimajo pogojev za obstoj.

Burna razprava o zdravstvu in cestarjih

V razpravi je več delegatov načelo problematiko zdravstva. Omenjali so kaj čudne odnose nekaterih zdravstvenih delavcev do bolnikov, zanimali so se za sklepanje pogodb in storitve, ki jih plačuje socialno zavarovanje, ter za osebne dohodke, zaposlenih v zdravstvu. Ugotovili so, da je v zdravstveni službi še precej nejasnosti, zato je bilo sklenjeno, da bo v kratkem sklican posvet z zdravstvenimi delavci, predstavniki Zavoda za socialno zavarovanje in delovnih organizacij, kjer bodo vse nesporazume razčistili.

Prav tako ognjevit razprava, bolj rečeno kritika, je veljala novomeškemu Cestnemu podjetju zaradi odpusta 23 cestarjev na področju črnomaljske občine. Delegati so v imenu članov svojih sindikalnih podružnic zahtevali, naj Cestno podjetje pojasni, zakaj so odpovedali samo delavcem in ne tudi administrativnemu osebju, in zakaj obračunavajo gramoz v črnomaljski občini toliko dražje kot drugod. Ker ni pojasnil, ljudje sumijo, da nekaj ni v redu s sredstvi, porabljenimi za vzdrževanje cest III. in IV. reda.

Šah — razvedrilo po težkem delu

Neverjetno, kako se je igranje šaha razširilo v Starem trgu in okoliških vaseh. Šaharajo šolarji, prosvetni delavci, uslužbenci in tudi kmetje. Slednjih je vse več v vrstah navdušenih šahistov. Tako ob prostem času radi segaajo k šahovnicam in se ob njih razvedrijo po težkem delu.

Letos so med prvomajskimi prazniki priredili srečanje med vsemi Poljanske doline. Zmagala je ekipa iz Sodenca, v kateri so igrali: Ivan Medved, Jurij Barič, Ivan Marentič in Jože Panjan. Tako tekmovalne nameravajo v bodoče prirediti vsako leto za 1. maj. Številni šahisti v Starem trgu bodo ustanovili tudi lastno šahovsko sekcijo.

Kaj si sploh želijo?

Črnomaljski mladinci in mladinke so na sestankih večkrat omenjali, da imajo premalo zabave in da si želijo vsaj plesa. Občinski komite ZMS jim je hotel ustreči ter je v sodelovanju z garnizonom 9. maja organiziral plesno zabavo v Domu JLA od 16. do 21. ure.

Zanimivo — niti enega od mladih ni bilo na ples. Zakaj? Ali jim ni več do plesa in si žele kaj drugega? Jm branijo plesati? Da bi vsaj povedali vzroke, zakaj jih ni bilo, a niti tega ne smatrajo za potrebno. Skratka: nič, tišina!

Za črne uniforme ni zanimanja

Dimnikarstvo postaja v črnomaljski občini vedno bolj problematično. Obrt izumira, ker vajencev ni mogoče dobiti kljub temu, da zelo primanjkuje učnih mest za mladino. Fantje raje ostajajo doma in čakajo boljše priložnosti kot da bi oblekli črno uniformo.

Ugodnost za člane sindikata

Na nedavni občinski sindikalni konferenci v Črnomlju je bilo sklenjeno, da bodo sindikalne podružnice delovnih kolektivov organizirale za svoje člane skupinski ogled posameznih predstav na republiški dramski reviji. Ostalo pa ne bo le pri organizaciji, temveč bodo sindikalne podružnice plačale tudi vstopnice.

NOVICE
črnomaljske komune

Kolektivi so odgovorni za svojo bodočnost

Podatki (kjer jih imajo) kažejo, da so gospodarske planske naloge v I. tromesečju letos izpolnjene, medtem ko izvoz zaostaja — O tem je tekla beseda na ponedeljkovi občinski seji v Metliki — Sprejeli so še odlok o gospodarjenju z gozdovi in nekaj drugih ter se odločili prispevati za izgradnjo ljubljanskih bolnišnic

16. maja so na skupni seji obeh občinskih zborov, na kateri sta bila prisotna tudi republiška poslanka Leopold Krese in Lado Mišica, obravnavali uspehe v gospodarjenju delovnih kolektivov. Predvidene planske obveznosti so v glavnem dosežene, ponekod celo presežene, seveda pa velja to za podjetja, ki so posredovala podatke za I. tromesečje. Nekateri namreč poslovnih uspehov v tem času sploh niso ugotavljali. Slab uspeh je dosegla edino Pečarija v Gradcu.

Kakor je razveseljivo, da je bila proizvodnja dosežena s precej nižjimi materialnimi stroški kot lani, je zaostajanje izvoznega plana zaskrbljujoče. Lepis je svoje obveznosti izpolnil, medtem ko jih Beti ni mogla, ker so njene kupčije v tujini vezane na dobavne roke med aprilom in septembrom. Pri vseh kolektivih pa povzroča težave pomanjkanje obratnih sredstev.

Pri razpravljanju o investicijah so omenili težnje Kometa, da bi začel graditi novo tovarno. Pred-

sednik skupščine Franc Vrvišar je pri tem poudaril, da so prostori tega kolektiva res pretesni in da bi morali najti ustrezno rešitev, vendar naj se kolektiv sam odloči, kakšno. Občinska skupščina se v to ne bo vmešavala. Prav tako je omenil, da verjetno letos ne bo nič z investicijami za avtomobilski servis.

Odlok sprejet brez pripombe

O novem načinu gospodarjenja z gozdovi so metliški občani razpravljali že na zborih volivcev, na raznih sestankih in tudi na eni prejšnjih občinskih sej. Vseeno je pred glasovanjem za odlok, ki odloča o odnose med GG in zasebnimi lastniki gozdov, direktor GG inž. Penca, razložil kako v praksi poteka tako gospodarjenje. Povedal je, da je na metliškem območju okoli 3000 hektarov gozdov, od katerih se nabere za okoli 3 milijone dinarjev prispevkov, medtem ko je GG vložilo na metliško področje 20 milijonov dinarjev. Lani so pogozdili 40 hektarov površin, kar je sorazmerno mnogo več kot na drugih področjih. GG. Poudaril je, da pri novem zakonu ne gre za nobene bistvene novosti, pač pa, da bodo lastniki zasebnih gozdov posledje sodelovali v samoupravnih organih GG.

Po dobri obrazložitvi so metliški odborniki izglasovali odlok brez kakršne koli pripombe.

Trije odborniki pa so se oglasili pred glasovanjem za odlok s področja dimnikarske službe. Zahtevali so, naj dimnikar redno hodi na teren in tudi opravi delo.

Medtem ko so nekatere sosednje občine odklonile prispevek za sofinanciranje ljubljanskih bolnišnic, so se Metličani zanj odločili. Sklenili so prispevati 21.824.000 dinarjev, s tem, da bi se 7 milijonov, vplačanih že leta 1963, vstelo v ta znesek. Vnaprej pa bodo po 3.700.000 din plačevali od leta 1968—1971. Odklonili pa so plačevanje 2,5 odstotnih obresti za kredit, ki ga najema Sklad za izgradnjo ljubljanskih bolnišnic s pripombo, da občinski proračun ne bi prenesel še te obremenitve.

SOS v gradaški Pečariji

Ze drugo leto kolektiv manjšega podjetja Pečarije v Gradcu ne dosega planskih nalog, ker izdelki ne gredo več v prodajo. Tako so tudi podatki ob zaključku letošnjega I. tromesečja pokazali, da je bil plan dosežen le s 7,9 odst. O stanju v tem kolektivu je pred kratkim razpravljal svet za gospodarstvo, finance in družbeni plan občinske skupščine Metlika ter ugotovil, da podjetje v novih pogojih gospodarjenja nima več možnosti za samostojno poslovanje. Predlagal je, naj se Pečarija pridruži metliškemu Komunalnemu podjetju, v okviru katerega bi lahko za-

posleni pečarji nudili usluge. Odborniki občinske skupščine so bili s tem seznanjeni na zadnji seji, menili pa so, da je treba del krivde za slabo poslovanje iskati tudi v kolektivu Pečarije. Čudno se jim zdi, da nekaj zasebnih pečarjev v Gradcu ni bilo še nikoli brez dela, medtem ko družbeni sektor pečarstva ne more uspevati.

Občinska skupščina ni zavzela nobenega stališča, priporočila pa je kolektivu Pečarije in Komunalnemu podjetju naj o predlogu sveta za gospodarstvo razmislijo. Ukrepati je namreč treba, še preden se pojavi izguba!

Srečanje petnajste bo v Metliki

Na predlog občinskega odbora ZZB Metlika je občinska skupščina sprejela stalno pokroviteljstvo nad srečanj 15. belokranjske brigade v Metliki.

Slavna 15. SNOUB je bila ustanovljena 28. septembra 1943 v bližini Metlike, sestavljali pa so jo pretežno Belokranjci, ki so se s sovražnikom spoprijemali na doma-

čem ozemlju, na Dolenjskem in v Suhi krajini. Zaradi vsega tega so se Metličani odločili, da bodo poslej vsako leto prvo nedeljo v septembru organizirali partizansko srečanje.

Prav tako namerava občinska skupščina Metlika še nadalje obdržati stike z italijansko brigado Fontanot, ustanovljeno na Suhorju.

Pozna se, da ni pravnikov

Ze večkrat so v Metliki občutili vrzel v pravniški službi, znova pa se je pokazalo, da brez pravnikov ne gre, ko so se v delovnih kolektivih lotili izdelave statuten in drugih samoupravnih aktov. Komisija za pregled statuten je doslej dobila na vpogled le 3 statute: od Kmetijske zadruge, podjetja Lepis in konfekcije Komet. Ugotovila je, da je samo Kometov statut (še ta z mnogimi popravki) zrel za potrditev, medtem ko je ostala dva zavrnila. V vseh drugih delovnih organizacijah gre to delo počasi od rok prav zaradi pomanjkanja strokovnjakov. Vseeno pa bodo morali statute oddati v predpisanim roku! Če ne gre drugače, bodo morali pritegniti k sodelovanju pravnike od drugod.

Gasilski dom ima že streho

Drasličani so največ s prostovoljnimi delom zgradili novi gasilski dom, v katerem bo tudi dvorana za kulturne prireditve in sestanke, katero v vasi najbolj pogrešajo. Pred nedavnim je novi gasilski dom dobil že streho, v kratkem pa bo podjetje Beograd iz Crnomija nadaljevalo z notranjimi deli. Vaščani so pri gradnji veliko pomagali, tudi hranili so delavce od podjetja, vendar se bodo lotili še ene zbiralne akcije. Za strop je manjkalo lesa, in da ne bi ta malenkost gradnje zavrla, bodo preskrbeli še nekaj kubičnih metrov smrekovine.

NOVICI IZ SUHORJA

V soboto, 14. maja, so obiskali Suhor člani organizacije ZB tovarne TAM iz Maribora ter skupaj s Suhorčani priredili partizansko srečanje ob obletnici vstaje. Gostje so položili venec pred spominsko ploščo padlih borcev, nato pa so pionirji domače šole izvedli kratek kulturni spored. Sledila je zabava. Mariborčani so pionirjem suhorske šole ob tej priložnosti podarili 20 knjig. Naslednji dan so gostje prisostvovali odpremi lokalne štafete, ki so jo v Metliko ponesli šolarji. V tednu RK so imeli podmladkarji suhorske šole kar dva sestanka. Na prvem so sprejeli delovni načrt, na drugem pa ugotavljali, kako delo poteka. Vsi podmladkarji z veliko vne- mo nabirajo zdravilna zelišča. Poslušali pa so tudi predavanje o sedanjih vlogi Rdečega križa.

VLADIMIRA ŠKOF

Oglejte si razstavo!

25. in 26. maja bo v klubskih prostorih v metliškem gradu odprta razstava ob 25. letnici vstaje. Razstavo organizira Glavni odbor ZZB in bo prirejena še v več drugih mestih. Obiskovalcem bodo v teh dveh dneh med 9. in 18. uro tudi večkrat predvajali ozkočasne dokumentarne fil-

V Božakovem so jezni...

Pred dnevi je šofer avtobusa, ki vozi otroke v metliško šolo, izjavil: »Jutri me ne bo več!« Pri tem je ostalo. Otroci so morali v šolo peš, staršem pa je šla zaradi tega kri v glavo.

Glede tega je na zadnji občinski seji zahteval pojasnila tudi odbornik iz Božakovca. Zvedel je, da je bil med občini in šolo že v začetku šolskega leta sklenjen dogovor, da bo občina plačevala prevoz v šolo le tri zimske mesece, medtem ko je osnovna šola prevažala otroke še ves april in polovico maja na svoj račun.

Odbornik s tem ni bil zado-

voljen: »Zakaj nam tega niso povedali in zakaj niso pobrali prispevkov, saj smo pripravljeni prispevati za prevoz otrok,« je dejal.

Na seji niso dalje ugotavljali kako in kaj, pač pa so priporočili, naj se Božakovčani in vodstvo šole pomenijo, kako bo s prevozom v bodoče. Mesečna vozovnica stane namreč okoli 5.000 dinarjev — ali jo bodo starši res zmogli? Premisleka pa je preden predlog, naj bi šolski avtobus stalno vozil proti 50 odstotnemu plačilu vozovnice, brezplačen prevoz v zimskih mesecih, ki je bil doslej zagotovljen, pa bi s tem odpadel.

Štafeta se približuje Metliki

Dan mladosti v Metliki

Učenci metliške osemletke bodo letošnji 25. maj lepo proslavili. Šolarji višjih razredov bodo tekmovali na prireditvi »Ali poznaš svoj domači kraj«, učenci nižjih razredov pa bodo istočasno organizirali zabavno prireditev »Veseli tobogan«. Zatem bodo na športnem igrišču tekmovali v rokometu, vožnjah s kolesi itd.

Kupovali so mačka v žaklju

Pred kratkim je tržna inspekcija prepovedala prodajo trsnih sadik na metliškem sejmu, kamor so jih vsakik pripeljali cele vozove iz južnih krajev države. Vinogradniki pa so kmalu spoznali, da jih prodajalci sleparijo, vendar žal šele potem, ko je bila kupčija že sklenjena. Tega bo zdaj konec!

Domača zadruga ima naro-

čeno precejšnjo količino cepjenk za vse tiste gospodarje, ki so se pravočasno prijavili kot interesi. Ker pa so nekateri rigolali že po sklenjenih pogodbah med drugo in proizvajalci trsnih sadik, bo naročena količina cepjenk mnogo premajhna za vse obnovljene vinograde. O tem so govorili tudi na zadnji seji občinske skupščine ter prosili predstavnika zadruge, naj naročila za kvaliteten trsne sadike povečajo.

GRADBENO PODJETJE »SAVA« KRŠKO

nudi kupcem po zelo ugodnih cenah

betonske bloke 20 x 30 x 40	2,80 Ndin/kos
betonske bloke 20 x 25 x 40	2,60 Ndin/kos
betonske bloke 3 sten. 20 x 20 x 40	1,95 Ndin/kos
betonske bloke 2 sten. 20 x 20 x 40	1,70 Ndin/kos
betonski porolit 9 x 20 x 40	1,10 Ndin/kos
betonski porolit 6 x 20 x 40	0,80 Ndin/kos
betonske plošče za tlakovanje 30 x 40 x 5	2,00 Ndin/kos

V primerih končne potrošnje se posebej obračunava 20 odst. davka na promet. Vse cene se razumejo fcco vozilo kupca v našem obratu Drnovo.

Naročila pošljite na naš naslov ali telefonično na številko 71-035 - Krško.

Kadrovska komisija mreže

Tovarne obutve PEKO Tržič

razglašja za svojo

poslovalnico PEKO Č r n o m e l j

PROSTO DELOVNO MESTO

trgovskega pomočnika

oz. pomočnice

POGOJI za zasedbo delovnega mesta:

- kvalificirani delavec ali delavka v trgovini
- delo v polnem delovnem času
- kandidat mora opraviti 3-mesečno preizkušnjo.

Nastop službe 1. junija 1966 ali po dogovoru. Prijave sprejema do zasedbe delovnega mesta poslovalnica PEKO Črnomelj.

metliški tednik

Komisija za sprejem delavcev na delovno mesto

RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE

razpisuje prosto mesto

vozača v jami za 10 delavcev

Pogoji za sprejem:

- starejši od 18 let, telesno in duševno zdrav za delo v jami,
- zaželeno končana osemletka,
- dvomesečno poizkusno delo.

Družinskega stanovanja ni, pač pa je zagotovljeno samsko stanovanje. Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Pismene prijave z zadnjim šolskim spričevalom pošljite Rudniku rjavega premoga Kočevje do 30. maja 1966.

Brez dobre vode se ne da kuhati, prati...

Vodovodni priključek k novemu rudniškemu naselju ima napako. V Šalki vasi bo boljši vodni pritisk avgusta

Na zadnjem zboru volivcev so prebivalci Rudnika in Šalke vasi kritizirali, da ne pride v njihovi naselji redno pitna voda iz mestnega vodovoda. Voda pride včasih le dopoldne ali popoldne, zgodi se pa, da je tudi ves dan ni. Gospodinjje imajo zato težave, ko perejo in kuhajo. Boljlerjev sploh ne morejo uporabljati. V novem rudniškem naselju imajo kopalnice in stranišča v prvih nadstropjih zato imajo v sanitarijah vodo še manjkrat kot v kuhinjah, ki so v pritličju. Težav, ki nastajajo zaradi slabega dotoka vode, je še več. Pri upravniku Vodje skupnosti Kočevje — Ribnica Jožetu Oberstarju smo se pozanimali, zakaj na Rudniku (novo naselje) in v Šalki vasi ne dobivajo redno vode in kdaj bodo tudi ti dve naselji začeli redno dobivati vodo.

Odgovor: Vodovodni priključek k novemu rudniškemu naselju na Roški cesti ni delala naša Vodna skupnost, ampak Rudnik sam že nekako pred osmimi do devetimi leti. Slabega pritiska vode, verjetno ni kriva višinska razlika (rezervoar — novo naselje), ampak neka druga napaka (pri gradnji ali morda zamašene oziroma počene cevi). Te napake pa je zelo težko odkrivati, ker nimamo potrebnih aparatov, ki bi jih morali uvoziti. Veljali bi okoli 20.000 novih din, žal pa ne moremo dobiti potrebnih deviz.

Vodni pritisk v tem naselju bo boljši, ko bomo odkrili napako.

Najnižji vodni pritisk v Šalki vasi znaša le okoli 0,5 Atm, pri gostilni Bartolj je že 1,2 Atm, medtem ko je pri mostu (Roška cesta) kar 5 Atm. Če se torej pritisk v mestu zniža za eno Atm, potem večji del Šalke vasi sploh nima vode, ponekod pa le curka. Tako slab pritisk v Šalki vasi pa je zato, ker je tukaj tudi ena najvišjih točk našega vodovoda, zato se tu najprej pozna vsak izpad elektrike ali naših črpalk. Razen tega pa Šalka vasi niti ni bila v programu, da dobi vodo. Vodovodne cevi so potegnili skozi vas sami vaščani s pomočjo Rudnika, naša Vodna skupnost pa jim je prvič pomagala šele konec lanskega leta oziroma v začetku letošnjega leta pri napeljavi zadnjega dela vodovoda. Vprašanje je tudi, če so bila vsa dela v redu izpeljana. Po mojem bo potrebno cevovod

skozi vas rekonstruirati. Pričakujemo tudi, da se bo vodni pritisk v Šalki vasi zvišal za atmosfero avgusta letos, ko bo začel delati novi rezervoar na Obrhu, ki bo polnil oba rezervoarja nad Kočevjem.

Preizkušnja oficirjev

Zadnje dni maja bo v Kočevju testiranje rezervnih oficirjev in podoficirjev. Ze v začetku maja je mestna sekcija ZROP pri ZZZB organizirala pripravo na testiranje, na kateri je aktivni oficir predaval o nekaterih vojaških temah, ki jih bo tudi zajelo testiranje. Sekcija ZROP je nameravala pripraviti še eno podobno predavanje, vendar ga ne bo, ker je bila udeležba na prvem slaba.

Vedno več kaznivih dejanj v gospodarstvu

Dopolnilno delo je lahko tudi protipraven dopolnilni zaslužek. Družbeno lastnino slabo varujemo. V istem podjetju naj bi ne delali na odgovornih delovnih mestih ljudje, ki so med seboj v ožjem sorodstvu

»Dejstvo je, da je bil standard določenega števila občanov z gospodarsko reformo prizadet. Posledica tega je povečano število kaznivih dejanj v gospodarstvu,« ugotavlja poročilo Občinskega javnega tožilstva v Kočevju, ki je bilo podano na zadnji seji Občinske skupščine Kočevje in nadaljuje:

»Da bi preprečili take pojave, bo potrebno odpraviti vrsto pomanjkljivosti v delu gospodarskih organizacij in njihovo organizacijo dela sprovesti tako, da bo mogoča čimboljša kontrola in čimboljša zaščita družbenega premoženja.

Silno razvežani pravni sistem, ki ga imamo, daje občanom možnosti raznega dopolnilnega dela (opravljanje raznih del kot postranski poklic). Zaradi tega prihaja do primerov, da ljudje, ki

imajo popoldansko obrt, protipravno jemljejo različen material v gospodarskih organizacijah, kjer so redno zaposleni. Če tako postransko dejavnost opravljajo tehnični kadri pa prihaja do pojavov, da svoje službene opravke (službena potovanja) izkoristijo, da iščejo tržišče za svoje izdelke in se tako bolj brigajo za svoj postranski poklic kot pa za svoje redno delo. Zabeležili smo več primerov, ko so taki posamezniki nagovorili naročnika, da je preklical naročilo gospodarski organizaciji in izročil delo posamezniku, ki ga je opravljal popoldne.

Stalno narašča tudi število poneverb. Do njih prihaja najpogosteje v trgovskih delovnih organizacijah in v delovnih organizacijah, kjer imajo isti ljudje posla z denarjem in materialom. Zna-

čilno je, da je poneverbe zelo težko dokazati, ker v večini primerov ugotavljamo, da je organizacija dela v teh organizacijah, običajno slaba. Mnenja smo, da bo potrebno iz preventivnih razlogov odpraviti vse primere familarnosti v gospodarskih organizacijah, oziroma onemogočiti, da bi v isti delovni organizaciji delali na odgovornih mestih ljudje, ki so med seboj v ožjem sorodstvu.

Nadalje sta poročila in razprava nakazala, da kaznovanih ne bi smeli potem spet zaposlovati na delovnih mestih, kjer imajo možnost, da spet store kaznivo dejanje. Več funkcij v eni osebi (ali razdeljene med sorodniki), slabo opravljene inventure, samovolja itd. so zelo rodovitna tla za kazniva dejanja. Pohvale je vredna zasebna gradnja stanovanj, žal pa so se hkrati močno povečale kraje gradbenega in instalacijskega materiala, ker so gradbišča gradbenih podjetij slabo zavarovana. Za znižanjem cen nekurantnemu blagu se včasih skriva težnja, da bi določeni nekdo to blago poceni dobili.

Razumljivo je, da veliko kaznivih dejanj v gospodarstvu ostane neodkritih. Prav zato je prevladalo mnenje, da je preprečevanje kriminalitete in družbi škodljivih pojavov tako naloga organov kazenskega pregona kakor tudi vseh družbenih sil, predvsem pa organov Občinske skupščine, političnih organizacij in delovnih kolektivov samih.

Za novo šolo prispevali največ občani

Od 400 milijonov starih din, kolikor jih je doslej zagotovljenih, bodo 260 milijonov prispevali občani. V A traktu šole bo pouk že to jesen, B trakt bo dograjen do konca oktobra (vendar za opremo ni denarja), gradnja C trakta pa je še v zraku. Za dograditev in opremo šole manjka še 250 milijonov din

Julija lani smo začeli graditi v Kočevju novo osemletno, ki bo imela 20 učilnic za pouk višje stopnje, kabine za fiziko, kemijo in biologijo, učilnice za tehnični pouk (delavnice), upravne prostore itd.

Gradnja poteka v dveh etapah. V prvi etapi (trakt A šole), ki bo dokončana do konca julija letos, bo zgrajenih 12 učilnic, kabinetov za fiziko, kemijo in biologijo ter prostori za tehnične delavnice. V tem delu nove šole bo pouk že to jesen.

Jeseni (oktobra) bo dograjen tudi že trakt B (srednji), ki spada skupaj s traktom C v drugo etapo gradnje. V traktu B bo šolska veža (za prireditve, lahko parterno telovadbo, malice in itd.), pevska soba, prostor za zdravstvene preglede, priroč-

na kuhinja, hišnikovo stanovanje in kurilnica.

Za gradnjo nove šole, ki bo veljala po predračunu 650 milijonov starih din, pa je doslej zagotovljenih le okoli 400 milijonov starih din, se pravi za dograditev trakta A in B ter za opremo trakta A. Sredstva (400 milijonov starih din) so zagotovljena tako: 260 milijonov starih din bodo prispevali občani v obliki krajevnega samopriskpeva (v letih 1965 in 1966), 112 milijonov din predstavlja posojilo iz republiških virov in 28 milijonov starih din prispevek gospodarskih organizacij.

Zbrani denar bo porabljen tako: 194 milijonov starih din za gradbeno, obrtniška in instalacijska dela trakta A in 138 milijonov din za

ista dela trakta B; 20 milijonov starih din so stroški projekta in projektantskega nadzora; 19 milijonov starih din bodo veljala zunaj predračunskega dela in aluminijasta izvedba oken in vrat v traktu B; 29 milijonov starih din pa bo stala notranja oprema in učila za trakt A.

Zmanjkalo bo torej denarja za opremo trakta B in za gradnjo ter opremo trakta C, kar bi skupaj veljalo okoli 250 milijonov starih din. Občinska skupščina je na eni preteklih sej sklenila, da je treba za manjkajoča sredstva (250 milijonov starih din) najeti kredit, vendar trenutno ne kaže, da bi se dalo tak kredit dobiti. V občini tudi še ni bilo nobenih razprav, da bi podaljšali krajevni samopriskpevek do konca leta 1967.

**RAČUNOVODSKI
BIRO KOČEVJE**
prodaja
**PISARNIŠKO
OPREMO**
(mize in omare)

Interesenti naj se zgledajo v pisarni, Ljubljanska cesta 8.

Prvi konkretni razgovor o gradnji kopališča v Kočevju

Danes, 19. maja, bo v Kočevju sestanek zaradi gradnje kopališča v Kočevju. Sklicuje ga upravni odbor Turističnega društva, nanj pa so vabljeni tudi zastopniki gospodarskih organizacij, občinskega odbora SZDL, občinskega sindikalnega sveta, občinskega komiteja ZMS, občinske skupščine in nekaterih zavodov. Na sestanku bo glavna razprava, kje dobiti sredstva za gradnjo in kakšno naj bi bilo kopališče. Po dosedanjih predvidevanjih naj bi sredstva za gradnjo prispevali: delovne in druge organizacije (iz skladov skupne porabe), mladina in sindikati (predvsem v obliki prostovoljnega dela), zamenariti pa ni tudi ostalih vi-

rov, na primer prispevkov občanov v obliki denarja, materiala in prostovoljnega dela. Na sestanku bo predvidoma izvoljen tudi odbor za gradnjo kopališča.

Najboljši mladinski pevski zbor gostoval v Kočevju

V soboto 14. maja ob 17. uri je gostoval v Seškovem domu v Kočevju Mladinski pevski zbor osnovne šole Trnovo iz Ljubljane pod vodstvom dirigente Majde Hauptmanove. Koncert najboljšega mladinskega pevskega zbora je bil namenjen kočevski šolski mladini.

DROBNE IZ KOČEVJA

BELE PROMETNE črte po kočevskih ulicah, o katerih smo pisali prejšnji teden, so zdaj komajda še vidne. Razprava o tem, kdo bi bil dolžan v Kočevju z oznakami po cestnem tlaku zagotoviti red v prometu, je bila zelo dolga. Tudi nato, ko je bilo to opravljeno, je bilo precej kritik, da oznake niso najboljše. Črte so bile po sredini označenih ulic namreč skozi vse mesto prekinjene, tako da so vozniki lahko prehitevali tudi na najbolj nevarnih ovinkih (kavarna, most). Sicer pa so to strokovne zadeve, naš namen pa je bil samo opozoriti, da delo ni bilo opravljeno najbolje, ker so črte po 14 dneh komaj vidne.

PRODAJALCI KICA so imeli pri Novi Štiti pred nedavnimi bogato žetev. Prodali so zelo veliko kica in »spominkov«. En sam prodajalec je tega dne stržil 400.000 starih din. Ker sam ni bil kos tolikšnemu naveli in je slutil, da bo trgovina cvetela, si je vzel s seboj pomočnika. Za prevoz iz Kočevja in za dnevno mu je plačal 6000 starih din! Pa se nekateri še pritožujejo, da danes ni za službo! Tolikšna pohlepnost po kicu, ki je na prodaj ob takšnih

priložnostih, pa ni v čast številnim kupcem, prodajalcem pa znajo takšne dni temeljito izkoristiti.

DIVJANJE AVTOMOBILISTOV skozi Kočevje je vidno zlasti ob nedeljah. Tudi minulo nedeljo so mnogi brezvestneži avtomobilisti in motoristi vračajo se z morja, prav divjaško podili po mestnih ulicah. Niso redki primeri, ko je kak avtomobil propol potnikov, mnogi motoristi pa imajo na rezervorju otroka, za seboj pa ženo. Ali res čakamo nesrečo in bomo šele potem ukrepali? Upamo, da je bila nedeljska nesreča z dvema smrtnima žrtvama pri Stari cerkvi dovolj glasno opozorilo, da je prometu treba narediti red!

POSMETENE ULICE IN TRGI po zadnjih praznikih so lep dokaz, da bi komunalna služba morala čez praznične dni uvesti dežurstvo. Prazniki so bili za 1. maj 3. dni, za dan zmage pa 2 dni. V obeh primerih je bilo mesto drugi in tretji dan posmeteno z raznimi odpadki, ki so jih brezbržno odmetavali izletniki in domači sprehajalci. Prav bi bilo, ko bi za redno prazničenje ličnih smetnjakov po ulicah skrbeli bolj kot zdaj!

Najstarejši od bratov Langerjev, Franc Anton, rojen 1. 1855, je bil kranjski deželni poslanec. Z brati je postal solastnik Zaloga, po starših pa je podedoval posebej še domači grad v Brslinu in delež langerjevske samopašnosti. Bil je šepav, odkar ga je na lovu zlahtna gosposcina Alba s Starega grada s šibrami obstrelila, da bi se ga otepla. Poročil se je s tiho in ljubeznivo sorodnico zagrebškega škofa Maco Schlindner. »Ne sorodnico,« so me hoteli popravljati potomci prejšnjih tlačanov s Kire, ki so brslinsko Langerico dobro poznali in ji hodili na dnino. »Maca je bila škofova hčerka, to dobro vemo.«

Že leto dni pred prisilno prodajo očetovih Poganc si je brslinski Langer kupil, kot smo že slišali, grad Prežek pod Gorjanci, živel pa je večinoma v Brslinu. Ko so francoski kartuzijani v začetku našega stoletja zidali Pletenje, so beli menihi prejšnjemu ponudili za grad 120.000 goldinarjev, da bi si naredili na njem pristavo. »Ne prodamo,« je dejala gosa Maca, »ne potrebujemo denarja, ko ga merimo se v mernike.« Govorili so, da so v Brslinu srebrnike hranili na kupu v kotu sobe. Kdor ga je hotel videti, je moral vreči nanj srebrno krono. Bajel! No, tega si niso izmislili ki-

rovski osobenjki, ki o pripovedovanju še vedno vedo, ampak oholi Langer, ki bi storil vse, da bi prikril sramoto očetovega beraštva.

Brslinski vitez Franc Anton Langer je umrl deset let pred prvo svetovno vojno po neuspeli operaciji mehurja na Dunaju. Zapustil je edinega sina Pavla, zadnjega graščaka v Brslinu in na Prežeku. Potomec je ostal večen samec. Ljudem se je zdelo, da plačuje za vse grehe svojih razuzdanih očetov. Pa ni. Na Prežeku se je skrivaj setajal s stričevno ženo Pipsi, ko je vsak teden prihajal z orjaškim bernardincem v staromodni, ropotajoči tatri izplačat dninarje. Po gozdovih je lovil sirote, ki so pobirale suhjad, jim plenil koše in delil kazni: dva, tri dni tlake pri graščini. Iz zased je skrivaj opazoval delavce na poljih in poslal domov vsakogar, kdor se je oprl na motiko. V ivanjdolskih vinogradih so morali obirači od jutra do večera zvižgati in peti, da bi ne zobali grozdja. Pridelovalci najzlahtnejšega traminca, rizlinga in burgundca so pili nagnusno rjavo tekočino, ki so jo zlivali k trtam, da bi se posušile, ko so opazili, da se od nje popali trava.

In vendar so si bili v tistem mučnem času in svetu, ki ni mogel ne živeti ne umreti, drug drugemu potrebni: graščakovi beraški krajarji Cerovcem in Kirovcem, prostovoljno tlačanstvo pa Langerju, ki je z grozo gledal, kako se mu vdirajo v gradu stropi in se mora prej ali slej vse tako ali drugače tragično končati.

Druga svetovna vojna je našla od Langerjev na Pogancih še ostarele inženirja Jožefa s Pipsi, v Brslinu pa nečaka Pavla z materjo Maco.

VRHOVO IN NJEGOVI GOSPODARJI

Nastanek starega Vrhovega se nam zgublja v nerazločnem mraku srednjega veka. Danes ni o njem več niti sledu niti med ljudmi spomina. Vendar vemo, da je imelo obliko stolpa in da je stalo na strmih hribu pri cerkvi sv. Danijela nad Suhadolom. Grajska prista-va pa je bila blizu novega gradu, na današnjih vrhovskih »dolgih njivah«, ki se stezajo na južni strani novega Vrhovega daleč pod Golobenco. Njene zadnje ruševine, ki jih je imel Vahrasov napak za staro Vrhovo, je odstranil med obema

Letos 1000 kilogramov eteričnih olj

Obrat KZ Ribnica v Dolenji vasi bo letos proizvedel okoli 1000 kilogramov eteričnih olj, kar je znatno več kot lani. Povpraševanje po teh oljih je precejšnje, zato je tudi cena smrečja, iz katerega olje kuhajo, letos ugodna in znaša 8 starih din za kilogram ali 2 stara dinarja več kot lani. Za kilogram eteričnega olja je potrebnih 800 kilogramov smrečja.

Transformator bo na Bregu

V občini Ribnica bosta vasi Breg, Dolenje laze ter bližnji zaselki dobili v kratkem transformatorsko postajo, kar je dolgoletna želja prebivalcev teh naselij. S tem bo ljudem omogočeno, da bodo tudi oni lahko nemoteno gledali televizijo, poslušali radio, brali in tako dalje. Transformatorska postaja bo na Bregu, zgradil pa jo bo kočevski obrat podjetja Elektro Ljubljana.

Ribniška kritika: mesa in drobovine ni

Odkupne in prodajne cene niso v skladu

Ribniške gospodinje tožijo, da v njihovih mesnicah ni dobiti svinjskega in telečjega mesa ter drobovine. Največkrat je napredaj le govedina, ki pa je pogosto slabe kvalitete. Pri kmetijski zadrugi v Ribnici, kamor spadajo tudi mesnice, smo vprašali, če trditve gospodinj držijo. Zvedeli smo, da je kritika v glavnem upravičena, vendar pa pomanjkanja mesa ni kriva zadruga. Prašičev namreč ne morejo kupiti po taki ceni, da bi svinjsko meso prodajali brez izgube. Cena prašičev iz pitališč (drugih ni dobiti) je že okoli 1000 starih din za kilogram žive teže, najvišja odobrena cena za prodajo svinjskega mesa na drobno pa je 950 starih din za kilogram. Ko je zadruga kljub temu za prvomajske praznike kupila nekaj svinj, je imela mesnica v Sodražici

ci pri prodaji tega mesa okoli 40.000 starih din izgube, mesnica v Ribnici pa celo okoli 60.000 starih din izgube. Podobno velja tudi za govedino srednje kvalitete, se pravi, da odkupne cene go-

veda niso v skladu s ceno govejega mesa. Teletine pogosto ni, ker koljejo le tele, ki niso sposobna za rejo. Drobovino odkupijo v glavnem gostilne in menze, zato je pogosto ni v prodaji na drobno.

V Ribnici razmišljajo, kako bi izboljšali prodajo mesa in povečali izbiro. Uvesti nameravajo prodajo mesa po kvalitetah ali pa da bi v eni mesnici prodajali kvalitetnejše meso. Ta predlog še ni sprejet, ker je vprašanje, če se v manjših krajih sploh izplača uvesti tako prodajo mesa.

Po poteh kurirčkove pošte

10. maja popoldne so pred ribniško osnovno šolo sprejeli in pozdravili Kurirčkovo pošto, ki je prišla s kočevskega konca. Naslednji dan so pionirji po skrivnih poteh Kurirčkovo pošto ponesli proti Sodražici, kjer so jo prav tako lepo sprejeli. Zatem so nosilci Kurirčkove pošte odšli čez Gregor proti Dvorski vasi, med Ortnekom in Dvorsko vasjo pa so jo predali pionirjem iz Velikih Lašč.

Glodalci niso redki gostje ...

V nekem poročilu sanitarne inšpekcije, ki so ga predložili odbornikom občinske skupščine Ribnica, piše: Ob pregledih trgovin z živili smo ugotovili, da je bilo med 19 prodajalnicami z živili kar v 12 opaziti sledove glodalcev, v dveh pa kar podgane. Nadalje piše, da so morali en lokal začasno celo zapreti, da so uničevali škodljivce — podgane.

Trgovsko podjetje v Ribnici je v zadnjem času veliko naredilo za izboljšanje reda v svojih trgovinah, vendar bo treba še precej sredstev, da bodo iz vseh lokalov izgnali glodalce.

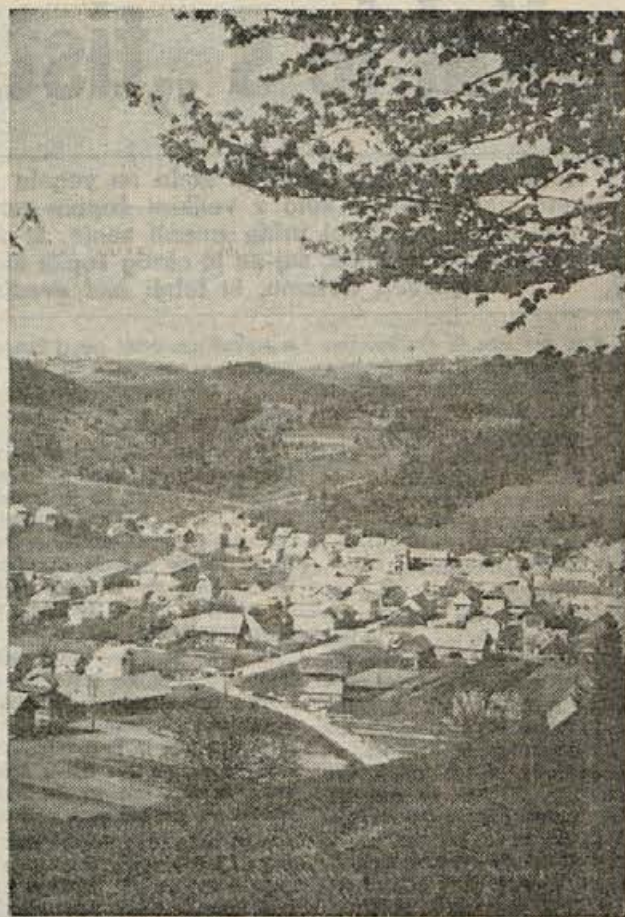
Požar v »GALANTERIJI«

V »Galanteriji« v Sodražici je pred kratkim izbruhnil požar, ko se je vnel lesni prah v neposredni bližini lakirnice. Pribešen delavec tov. Vesel je z gasilskim aparatom požar zaustavil. Škoda ni velika, čeprav bi lahko prišlo do velikega požara. Prav je, da bi gasilec, ki je tvegval življenje, dobil za to primerno nagrado.

ne bi izdali iblažarskim zalezovalcem.

Schwinger je gospodaril tako slabo in zapravljivo, da mu je šla graščina leta 1871 na boben. Za 12 tisoč goldinarjev je ni nihče maral. Zato so jo, po takratni navadi, pozneje brez dražbe ponudili in prodali za dvotretjinsko ceno »veleobrtniku« Ivanu Koslerju.

Koslerjev oče Johan iz Koč pri Kočevski Reki je zgodaj zapustil krave na domači gmajni. Z devetnajstimi leti in 35 krajcarji v žepu je prav ob prelomu 18. in 19. stoletja prikošnjačil na Dunaj in tam od praga do praga prodajal pomaranče in bonbone. Ko pa so v času dunajskega kongresa evropski vladarji delili Napolenovo dediščino, je podjetni Kočevar nakupil dvajset težkih parizarskih vpreg in z vozarstvom južnega sadja, sladkorja in drugega kolonialnega blaga iz Trsta hitro obogatel. Krošnjač je imel kmalu veliko trgovino z južnim sadjem in lesom in se, oborožen zavoljo varnosti s starinsko sabljo, vozil v svojo trgovsko podružnico v Trstu. Vendar ni nikoli poklical žene s kmetov. Tam so se mu rodili tudi otroci, ki jih je izsolal. Sinu Ivanu, v rodbinskem izročilu imenovanem Johann drugi, je leta 1820 kupil ortneški grad, sinu Jožetu, doktorju prava, pa dvesto hektarov zemlje na Barju in znano Koslerjevo palačo v Schellenburgovi ulici štev. 3 v Ljubljani. Dotlej je bila palača last žitnega trgovca Franca Königa, ki je bil gotovo tudi kočevskega rodu. V ljubljansko palačo se je preselila tudi stara Koslerica.

25. maj — PRAZNIK SODRAŽICE

Redki so kraji v naši domovini, ki bi med zadnjo vojno toliko pretrpeli kot ravno Sodražica, prijazen kraj ob vznožju Travnice gore. Začetki osvobodilnega gibanja segajo tudi že v leto 1941, posebno pa se je razmahnilo spomladi 1942. Maja istega leta so izgnali Italijane in Sodražica je zaživela v svobodi. Za kraj je posebno pomemben 25. maj 1942, ko so fantje in moške množično odšli v partizane. Kmalu zatem se je pregnani okupator srbodoljubnim Sodražanom kruto maščeval.

Sodražico so bombardirali dan za dnem, tako da je bila skoro do tal porušena. Veliko moč, fantov in žena so Italijani po ponovni okupaciji julija in avgusta 1942 internirali na Rab, v Padovo, Gonars in druga taborišča, iz katerih se mnogi niso več vrnili domov.

Ljudje so preživeli težke čase. Domovi so bili uničeni, manjkalo je hrane, obleke in vendar so pomagali partizanom. Po kapitulaciji Italije se Nemci v Sodražici niso stalno naselili, temveč so jo le občasno obiskovali.

Po vojni so z izredno prizadevnostjo vseh prebivalcev obnovljali kraj. Sodražica je dobila novo šolo, zdravstveni dom, blatne ceste so se umaknile asfaltu. Razvila se je lesno predelovalna industrija, obrat Torbica zaposluje predvsem žensko delovno silo, znana pa je tudi Pletilnica žičnih mrež, prav tako odkupna postaja za suho roboto in obrat kmetijske zadruge.

V Sodražici imajo že dve trgovini, tretja je še v gradnji, razen tega tri gostišča. Kraj postaja vse bolj za turistov, saj od tu vodi pota na Travnico goro, v Loški potok, k slapovom v Radice in prijazna Slemenca. Stevilne televizijske antene in avtomobili pričajo, da ljudje v teh krajih mnogo bolj živijo kot nekoč. Za splošen napredek in razvoj Sodražice lepo skrbi krajevna skupnost, zato ji gre vsa pohvala.

Vsem Sodražanom iskreno čestitamo za njihov praznik z željo, da bi bila njihova prizadevanja tudi v bodoče poplačana z uspehi.

O. K.

Žlebič — Sodražica po asfaltu

Letos bo končno začelo cestno podjetje Novo mesto v sodelovanju z občinsko skupščino Ribnica asfaltirati cesto od Žlebiča do Vinice; prihodnje leto pa bo predvidoma dokončana tudi druga faza od Vinice do Sodražice. Nova cesta bo veljala okoli 50 milijonov starih dinarjev.

Občinska skupščina Ribnica pa bo letos skupno s svojim komunalnim podjetjem

uredila priključek na novo cesto Skofljica-Kočevje v Ortneku. Sedanji priključek je namreč nepregleden, prestran in zato za promet zelo nevaren.

Izguba z Vrtnarijo

V Ribnici smo zvedeli, da so cene zelenjadnih sadik v njihovi Vrtnariji občutno višje kot v Ljubljani ali Kočevju. V kmetijski zadrugi, kamor spada tudi Vrtnarija, pa smo zvedeli, da so njihove sadike res dražje kot v Kočevju, vendar pa da so cene ob začetku prodaje usklajile s cenami v Ljubljani. Dodali so še, da je imela Vrtnarija lani le okoli 6 milijonov starih dinarjev prometa, pri tem pa kar 1,8 milijona starih din izgube. Vrtnarija je torej za KZ nerentabilna, zato se je tudi žele znebiti... /Morda bi jo kazalo dati kakemu zasebniku, kot so ponekod že napravili./

REŠETO

vojnama gospodar gradu inženir Heri Schoeppl.

Ko so postajali v šestnajstem stoletju stari stolpi plemeniti in gospodarjem pretesni in njih lega preneudobna in jih je bilo najbrž tudi vedno težje vzdrževati, odkar jih je leta 1511 hud potres močno poškodoval, so si tudi vrhovski Wernecki okoli l. 1533 sezidali nov in udobnejši grad niže proti dolini. Postavili so si ga kar ob glavni cesti, ki je v tistih časih držala od Novega mesta še skozi Brusnice, mimo kostanjeviške mitnice v Orehovici, pod vešali pleterskega krvnega sodišča v Prevolah, na Sentejnerji in Kostanjevici na reki Krki. Za novi dom so si izbrali Wernecki zelo lepo lego z razgledom na široko plodna polja, po katerih se je kačasto zvilala temno zelena Krka. Na tem čudovito lepem kraju je živel ljudstvo okroglookih Plirov že pred poltretjim tisočletjem in nam v bližnjem Vrhovskem borštu zapustilo sledove utrjenega stanovanja in veliko grobno gomilo. Pa tudi rimske grobove so našli v »wizlingu« pod zidovi novega gradu, ko so ob prelomu stoletja rigolali za nov vinograd. Graščak je takoj ustavil delo, češ pustite mrtve v miru, in je še do danes vse ostalo v celini.

Kot na Prežeku in Gracarjevem turnu je tudi na novem Vrhovem našel preganjani šentjernejski lučtrovski župnik Primož Trubar priatelj in zaveznik. Tam se je potujoči topograf in zgodovinar Ivan V. Valvasor zagledal v mlado grajsko baronico Ano Maksimilo Zet-scherjevo in se z njo v domači

grajski kapeli poročil. Toda preskoki starejše čase, ki jih imamo dovolj drugod popisane.

V prejšnjem stoletju je Dietrichov pastorek Sigmund Jugovitz izročil grad svoji hčerki Justini, ki je vzela ponemčenega Georga Lassniga. To je bila okrutna ženska, ki jo je Trdina na metli poslal na Klek, da bi svetovala Satanu nove načine, kako trpinčiti tlačanske kmete. Ko je ovdovela, se je omožila z bajnofškim valptom Schwingerjem, vnukom nemškega iblažarja, ki je nekoč po Gorjancih zalezoval »brez sreče in slave« tihotapce s tobakom in turške hajduke. Sin se mu je izučil za mizarja, drugi, Albin po imenu, je postal župnik, tretji jurist in državni pravdnik. Čeprav nemškega rodu, so se Schwingerji šteli spočetka za Slovence. Državni pravdnik se je pozneje pridružil Nemcem, da je lahko napredoval v službi, in tudi župnik je vstopil v nemški viteški red. Najbrž se je zgodilo to v času znanega prvega nemškega nacionalnega in gospodarskega prodiranja proti vzhodu, ko so se naši graščaki splošno začeli šteti za Nemce.

Stari Schwinger, prekanjen in sleparski, kot so bili navadno grajski biriči, ni bil izobražen, vendar je bil po naravi nadarjen in razumel tudi nekaj botanike. Ljudje so mu privoščili, ko mu je prebrisan mesar s starega šentjernejskega Kastela Anton Majzel prodal podgane za polhe, češ da so mu jih prinesli uskoški Vlahi izza gore, odkoder je Majzel tihotapil hrvaške kozle in jim v Gorjancih živim rezal jezike, da ga z meketanjem

300 šolarjev brez varstva

V otroškem vrtcu v Brežicah je prostora samo za 50 otrok – Sedanja zgradba je neprimerna, vrtec potrebuje prostornejši dom – Potreben bi bil oddelek za otroke do 4 let in oddelek ali dva za šolarje

V Brežicah se vrstijo razprave o otroškem varstvu pri različnih organizacijah. Pred dnevi so to problematiko obravnavali na konferenci občinske Zveze društev prijateljev mladine. Se ta mesec napoveduje plenum o varstvenih vprašanjih občinski odbor SZDL. Vse te razprave opozarjajo na neurejenost varstva otrok v brežiški občini in na nevarnost številnih socialnih problemov, ki so posledica vzgojne zanemarjenosti.

V brežiški občini je okoli 3.000 predšolskih otrok. Varstvena ustanova je samo ena, to je otroški vrtec v Brežicah. Obiskuje ga 50 varovancev. Med njimi ni dvehletnih in triletnih otrok, ker zanje tudi ni prostora. Za novo leto so sicer napovedovali otvoritev oddelka za najmlajše v novem naselju, vendar se to ni uresničilo. Predvideni prostor je namenjen za drugačno uporabo. Uprava vrtca se je zdaj odločila, da bo poskušala pridobiti vsaj še dva prostora v sedanji zgradbi. Za to je že zaprosila občinsko skupščino. Vložila je tudi dodatni zahtevek za najnujnejšo preureditev.

Vse te rešitve pa najbrž ne bi znatno izboljšale varstva. Zgradba, v kateri domuje vrtec zdaj, je neprimerna. Pri tleh je grajeno iz kamna in zato vedno mrzlo in vlažno. Nov prostor lahko dobijo le s preureditvijo garaže, toda tudi ta je kamnit in bo prav tako vlažen in nezdrav. Vrtec nujno potrebuje drugo okolje, večjo zgradbo, zlasti še, če bi odprli oddelek ali dva za šolske otroke.

Varstvo šolarjev pa je predvsem potrebno, saj je na osnovni šoli bratov Ribarjev nad 300 otrok, katerih matere in očetje so zaposleni. Mnogi izmed njih so med odsotnostjo staršev prepuščeni škodljivim vplivom ulice. Nihče jih ne nadzoruje pri učenju. Prav zaradi tega vsako leto narašča število prestopnikov. Šola ne more tem otrokom prav nič pomagati. Pouk poteka v treh izmenah

in še za šolsko delo ni prostora.

Socialistična zveza bo morala na plenumu izreči odločilno besedo, da ne bo prepozno. V svoj program pa bo tudi občinska skupščina morala prejeti ali slej sprejeti razpravo o varstvu šolskih in predšolskih otrok. Razmere nujno nakazujejo potrebo po hitrejšem razvijanju varstvenih ustanov.

J. TEPPEY

Pesem mladih v Artičah

Prireditve posavske kulturne revije gredo h kraju. Nastopi pevcev, dramskih družin, glasbenikov in likovnih ustvarjalcev amaterjev so razgibali mestno in vaško občinstvo. Ljudje so te prireditve hvaležno sprejeli, zato se nikjer niso mogli pritoževati nad slabim obiskom.

Drevi premiera Drčičevega Skopuha

Dijaki brežiške gimnazije bodo nocoj uprizorili v prosvetnem domu komedijo duhovniškega književnika Marina Drčiča (1510–1567) »Skopuh«. To odrsko delo so si izbrali, da bi z njim počastili jubilejno leto gimnazije. K prireditvi so vabljeni vsi starši in ljubitelji gledališča. Dijaki pričakujejo tudi precej gostov iz krške in sevniske občine.

V nedeljo, 15. maja je bil praznik v Artičah. Več sto pionirjev in mladincev je zapelo na koncertu šolskih prvejskih zborov. Dvorana je bila napolnjena do zadnjega kotička. Poslušalci so prišli iz vseh krajev brežiške občine, pa tudi iz Sevnice in Krškega.

Občinstvo je navdušeno pozdravilo vsak zbor, zlasti odlične Brežičane, ki so poželjivo odobravanja Lepo je zvenela tudi pesem dobrih šolarjev Velikodolincev, Cerkljancev, Artičanov in mladih pevcev z Bizelskega. Uspehu so seveda botrovali poštrevni pevci, ki so vložili v delo z nastopajočimi nešteto neplačanih ur. Veliko je vredno že to, da so zrali zbuditi v mladih ljubezen do pesmi, ki v otroških srcih lahko sprosti niz plemenitih čustev in doživetij.

Nestrpno pričakovanje pred nastopom v Artičah... Mladi pevci iz Cerklj upajo, da se bodo na koncertu dobro izkazali in s svojo pesmijo navdušili občinstvo. (Foto: J. Teppey)

GASILCI NA OBČNEM ZBORU V BREŽICAH

Pravo ceno za svoje delo poznajo le sami

1882. eno, danes že 31 društev — 1966 — jubilejno leto za pet gasilskih društev — Kene iz Pišec prvi častni član občinske gasilske zveze — Predsednik ObS Brežice Milan Šepetavc odlikovan z »gasilsko plamenico«

Na občnem zboru občinske gasilske zveze v Brežicah 24. aprila so med organizacijskim poročilom, ki ga je prebral tajnik zveze Vlado Godler, slišali, da je bilo prvo prostovoljno gasilsko društvo v Brežicah ustanovljeno leta 1882. Letos je v brežiški občini že 31 takih

društev (od tega dve tovarniški) s 1469 člani. Tudi gasilskih domov je veliko, več jih še gradijo ali jih nameenjajo sežidati. Gasilski dom nastaja v Selah, o svojem domu razmišljajo v Zupelcu in Dol. Pirošici, potreben pa bi bil tudi na Orešju. Med drugim so v zadnjem desetletju opravili nad 5800 prostovoljnih delovnih ur. Letos bo pet društev praznovalo pomembne jubileje: v Bukošku, Kapelah in na Obrežju 40-letnico, v Gabrju 30-letnico in v Selah 20-letnico ustanovitve. Dve društvi bosta letos dobili dva nova gasilska avtomobila, eno bo razvilo prapor, razen tega pa nameravajo za dve društvi kupiti par novih motornih brizgaln. V društvu se je nedavno vrnilo 24 novih gasilskih podčastnikov. Seveda je bilo govora še o marsičem, kar so napravili in nameravajo napraviti gasilci. Ob koncu so predsedniku občinske skupščine Brežice Milanu Šepetavcu izročili republiško odlikovanje »gasilske plamenice«, tovariša Keneja iz Pišec pa so imenovali za prvega častnega člana gasilske zveze. V. P.

Letošnje letovanje otrok v Rovinju

Letos bo občinska zveza DPM organizirala letovanje za 150 otrok v Rovinju v eni izmed od 5. do 20. julija. Letošnje letovanje bo namenjeno le šolskim otrokom, predvsem tistim, pri katerih bodo zdravnik ugotovili zdravstvene motnje. Cena letovanja bo enaka kot lani. Za vseh 14 dni bodo skupni stroški 18.500 dinarjev. Medobčinsko letovišče v Rovinju je namenjeno otrokom iz nekdanjega celjskega okraja, kamor sta spadali tudi občini Krško in Sevnica. Za varstvo in zabavo otrok bodo skrbeli prosvetni delavci. Občinska zveza DPM vabi starše, da prijavijo svoje otroke pri šolskih vodstvih.

Načrti za klet in zaščito bizeljčana

Vina bo na Bizelskem kmalu več, kot imajo na razpolago posode — Zadruga bi rada postavila čimprej novo klet — za okoli 200 vagonov vina — To bi povsem zadostovalo za lastno proizvodnjo in odkup vinskega pridelka do zasebnikov — V Pišecah pripravlja bizeljska zadruga 10 ha zemljišča za marelični nasad

Čez tri, štiri leta bo trse v obnovljenih bizeljskih vno-gradih že polno sladkega zlatega grozdja. Približno 70 vagonov pridelka si obetajo samo na zadružnih površinah. V zadrugi jih torej ravnično skrbi, kam z njim.

saj sprejme klet v Orešju kmalu 20 vagonov.

Dobiti je treba precej dodatne posode, ta pa zahteva istočasno tudi primeren prostor. Potrebna je vsekakor nova klet, za katero sicer že imajo načrte, ne pa tudi denarja. Postavili bi radi klet za 200 vagonov vina, ki bi zadostovala za lastno proizvodnjo in odkup vina od zasebnih vinogradnikov. Povprečen odkup znaša letno okoli 100 vagonov.

Klet, ki jo nameravajo sezidati, pa bi po zamislih strokovnjakov morala imeti tudi mehanizacijo za predelavo grozdja. Nekaj strojev so že nakupili, da pozneje ne bodo v zadrugi. Dovolj velika lastna predelovalna klet bo omogočila vinogradnikom na Bizelskem tudi zaščito njihovega vina. To je že davna želja Bizeljčanov, uresničili pa jo bodo lahko šele potem, ko bodo imeli lastno polnilnico. Tudi polnilnica še ni dovolj. Treba bo nakupiti še embalažo, in to trikratno. Vse to je zelo drago in zadruga si brez kreditov ne bi mogla kupiti niti strojev niti embalaže.

Zamisel o novi kleti in zaščiti bizeljskih sortnih vin je torej povezana z velikimi investicijami, ki so v resnici le nadaljevanje obnove vinogradov. Zaščita vina bo prinesla pridelovalcem še boljše ime, kot ga imajo zdaj, saj na več več možne nobene zlorabe. Tega si seveda želi tudi potrošnik, ki bizeljsko vino ceni, nima pa za sedaj še zagotovila, da ga bo pri nakupu res dobil.

Kmetijska zadruga na Bizelskem se ob velikih investicijah za vinogradništvo tudi sadjarstvu ni odpovedala. Na posestvu v Pišecah goji breskve, pripravlja pa še de-

set hektarov mareličnih nasadov. Podnebje je zlasti za marelice tam zelo ugodno in v Sloveniji ga omenjajo tako za Vipavo. Marelice bodo zasadi prihodnje leto. Upajo, da se jim bo pričakovanje glede dobrega pridelka kmalu izpolnilo. J. T.

Še veliko je nerešenih problemov mladine

V četrtek, 5. maja, je bila v Brežicah konferenca občinske zveze prijateljev mladine. V občini je 9 društev, ki vključujejo 2.209 članov in 15 pionirskih odredov. Razen drugih akcij, ki potekajo po programu, so do sedaj izvedli tudi tekmovanje v občinskem merilu tako, da so točkovali vse dejavnosti.

Najbolje so se odrezali Dobovčani s 477 točkami, ki čemer jim je veliko pripomogla šola za starše. Sledile so Pi-

šece, Brežice, Bizeljsko, Stara vas, Velika Dolina, Globoke itd. Lani so dobro organizirali letovanje otrok v Savudriji, kjer je občinsko rekreacijsko središče, novoleto jelko, otroško maskarado in drugo. V razpravi so delegati in gostje govorili o šolskih malicah, o sistematičnih zdravstvenih pregledih otrok, kontroli rejništva, poklicnem usmerjanju, iskanju delovnih mest, izmenjavi otrok z Gorénjsko, predvsem pa o pred-

šolskem in šolskem varstvu otrok. V Brežicah se zdaj ni ustanove za otroke do 3. leta.

Predstavniki republiške zveze Stane Repelj je v imenu republiške zveze DPM podelil zlate značke in čestital za dolgoletno delo v društvu naslednjim članom: Metelku, Bajčevi iz Brežic, Pečnikovi iz Dobove, Ostrelčevi iz Pišec, občinska zveza pa je predlagala za priznanje več organizacij, sindikalnih poročin in posameznikov iz občine Brežice.

V občini Brežice je komisija nagradila devet najboljših sestavkov o vstaji slovenskega naroda. Naloge so pisali v osnovnih šolah in v gimnaziji. Knjižna darila so prejela sama dekleta: Judita Kostevc iz osnovne šole Brežice, Erna Arnshek iz Artič, Sonja Cvetkovič iz Globokega, Marija Gaber iz Pišec, Marija Malus iz Bizelskega, Pavla Horvatič iz Dobove, Jadranka Ciglar iz Velike Doline, Martina Pleterski iz Cerklj in Vesna Kuželj, dijakinja gimnazije v Brežicah. Na sliki so nagrajenke med slovesnostjo na občinskem odboru SZDL v Brežicah. (Foto: Baškovič)

BREŽIŠKE VESTI

»Bohorski« planinci se ne boje niti Triglava

Senovsko planinsko društvo »Bohor« bo uvedlogorsko stražo, da bi varovala planinsko cvetje pred pohlepnimi izletniki

Planinsko društvo »Bohor« na Senovem je na nedavnem obnem zboru ugotovilo, da ima že 462 članov, od tega 191 odraslih, 230 pionirjev in 41 mladincev, in da se je članstvo v zadnjem času povečalo za več kot 7 odstotkov. Tako številna organizacija se je odločila, da preide na samoplačevanje. To se ji je posrečilo s povečanjem članarine na 10 N din za posameznika. Pripravili so pester načrt: prirejali bodo izlete, predavanja, tabornjenja, izboljšali odnose s sosednjimi društvi in navezali še tesnejše stike z društvi v SR Hrvatski. Do zdaj so s hrvaškimi planinci najboljše sodelovali mlajši planinci, pionirji. Pionirji senovskega društva so že prehodili samoborsko hribovje in so jih povsod lepo sprejeli. Letos nameravajo prehoditi sljemensko transverzalo in se povzpeti tudi na

sam vrh očaka Triglava. V domačo planinsko postojanko na Bohorju gredo pogosto na izlet vsi. Tu bodo organizirali gorsko stražo, ki bo varovala zaščiteno planinsko cvetje pred pohlepnimi izletniki. Pozornost posvečajo markacijski dejavnosti. Markirane imajo poti od Kumrovca preko Veternika, Pokojnika, Jelše, Oslice do koče na Bohorju in druge s se-

novske in brestaniške strani. Markacije redno obnavljajo. Letos si bodo še prizadevali, da bi uredili cesto iz Globokega skozi Plešivec na Bohor in tako napravili tamkajšnjo postojanko še bolj dostopno. Ze zdaj je možno do koče na Bohorju priti z raznih strani, po cestah s Senovega, iz Sevnice in Planine pa je možen dostop tudi z avtomobili.

General Jaka Avšič na Bohorju

Slovenski študentski klub iz Zagreba je tudi letos priredil za dan zmage svoj tradicionalni pohod po poteh XIV. divizije do Bohorja. Klub je povabil na svoj prireditev generala Jaka Avšiča, ki se je vabilu rade volje odzval.

Medpotoma so se za nekaj časa ustavili na Senovem in

se pokrepčali. Pozdravili so jih predstavniki ZB s Senovega in predstavniki družbenih organizacij. Po počitku v restavraciji so nadaljevali pot čez Reštanj, Zakov, Dobrovo in Plešivec na Bohor. Šli so torej po isti poti kot XIV. divizija na svojem znanem pohodu na Štajersko.

V planinskem domu na Bohorju so študenti izvedli lep kulturni program. General Jaka Avšič je v govoru obudil spomine na narodnoosvobodilni boj in na dneve vstaje. Študentje so kot pripadniki mlajše generacije z zanimanjem sledili njegovemu nad vse živemu opisu o poti, ki jo je prehodila, in o težavah, ki jih je prebrodila slovenska delegacija za II. zasedanje AVNOJ v Jajcu leta 1943.

Udeležence pohoda je nato seznanil z razvojem narodnoosvobodilnega boja na Kozjanskem domačin, senovski prvoborec Karel Štrban. Po programu in razgovoru so se udeleženci v koči še povesečili in zaplesali. Posebej so se zahvalili Planinskemu društvu »Bohor« s Senovega, ki jim je zagotovilo znižane cene in s tem omogočilo lepo prireditev.

D. V.

R. K.

Likovna razstava v Krškem

V počastitev posavskega kulturnega jubileja so v Krškem minulo nedeljo odprli razstavo likovniki — amaterji iz severiške, krške in brežiške občine. Na otvoritvi so bili vsi vidnejši politični in kulturni delavci iz Posavja. Po pozdravnih besedah tovariša Matjana, predsednika občinske Zveze kulturno-prosvetnih društev v Krškem, je odprl razstavo predsednik kluba likovnikov amaterjev

tov. Oton Mikulič in povabil goste na ogled.

Akademski kipar V. Vladimir Stoviček je razstavilce pohvalil. Tovarišica Vlada Stovičkova, ki je duhovni vodja krškega kluba, pa je dejala, da je ta v letu dni obstoja lepo napredoval, in še pripomnila, da bo markado od razstavilcev lahko pokazal svoja dela še drugje.

Organizacijo razstave so krški likovni amaterji zelo lepo izpeljali. Uspeh, ki so ga dosegli, je skupini ljubiteljev likovnega izražanja spodbuda za nadaljnje delo. Na razstavi so bili tokrat tudi turistični spominki tov. Jureča iz Kostanjevice.

Izšla bo kronika spominskih obeležij

Občinski odbor SZDL v Krškem pripravlja skupaj z občinsko zvezo združenih borcev NOV knjižico z orisom vseh spominskih obeležij v občini. Izdali jo bodo v 1500 izvodih in je namenjena predvsem šolski mladini. V njej bo kronološki pregled vseh važnejših dogodkov med NOB z datumi odkritja spominskih obeležij.

KRŠKE NOVICE

■ **POMANJKANJE** svinskega mesa in telatine v krških mesnicah že dalj časa močno vzburi gospodinjice in vodstva gostinskih obratov. Težavam preskrbe z osnovno prehrano bo treba v najkrajšem času posvetiti posebno zbiranje občanov.

■ **TURISTIČNO DRUŠTVO KRŠKO** je pretekli teden na seji sprejelo osnutek načrta turističnega razvoja za letošnje leto. Razpravljali so tudi o pripravi na turistično sezono in o oledšavi kraja.

■ **V TOREK** je imel svet za izobraževanje, telesno in tehnično vzgojo sejo o problemih telesne kulture na področju občine.

■ **PRETEKLI PETEK** so v domu Svobode nastopili dijaki krške osmetke s samostojnim pevskim koncertom mešanega zbora. En in pol urni program je zadovoljil še tako izbirnega poslušalca. Treba je pohvaliti odlične mlade pevce in pevovodjo prof. Jožeta Klepača.

■ **V ZAKETKU JUNJA** bodo v Krškem zopet gostovali plavalci, plavalke in vaterpolisti Tiroler Wassersport Vereins iz Innsbrucka. To bo že tretje srečanje z odličnimi avstrijski. Dosedanji rezultat dvobojev je 1:1, pričakujejo pa, da bo Celulozar tokrat zmagal.

29. maja bo na plavalšču v Krškem namesto mednarodnega plavalnega mitinga otvoritev jugoslovanske letne plavalne sezone. Plavalna zveza Jugoslavije namreč ni dobila dotacije, ki jo je predvidevala za uresničitev delovnega načrta za letošnje leto in ne more poravnati stroškov njihovih tekmovalcev. Plavalni klub Celulozar je povabil na tekmovalce plavalce 32 najboljših jugoslovanskih plavalnih kolektivov. Prijave že prihajajo in pričakujejo, da bo udeležba zelo velika. Razen tega je plavalna zveza Jugoslavije zagotovila nastop najkvalitetnejših jugoslovanskih plavalcev in plavalk, ki imajo v evropskem kontrolni nastop za evropsko prvenstvo. Tekmovanje za mlajše pionirje in pionirke bo ob 9. uri, za vse druge starostne skupine pa ob 10. uri dopoldne.

V Krškem se za to pomembno prireditev vsi vneto

pripravljajo, ker pričakujejo velik obisk tekmovalcev in gledalcev.

V. N.

Otvoritev jugoslovanske letne plavalne sezone

Za stanovanje so borci dobili 367.000 N din

V krški občini je na listi za stanovanja še vedno 160 borcev — Večina prosi pomoč za adaptacijo — Priznavalnino je lani prejelo 71 borcev iz vrst kmetov — Združenje borcev v Krškem ima za letos še kopico nalog

Novi predsednik občinskega Združenja borcev NOV v Krškem tov. Karel Štrban je eden najstarejših komunistov v krški občini in borec spomeničar. V povojnem obdobju je opravljal številne družbene funkcije in bil dolga leta poslanec v republiški ter zvezni skupščini.

Predsednik ZB Senovo, prvoborec tov. Karel Štrban

Predsedniških dolžnosti pri združenih borčevskih organizacijah se je lotil z vso resnostjo in odgovornostjo. Združenje šteje zdaj z borci, invalidi in rezervnimi oficirji ter podoficirji nekaj nad 2000 članov. Organizacija je na zadnji konferenci sprejela številne odgovorne naloge, med katerimi so poglobitve tele: skrb za oživljanje tradicij NOB, skrb za socialne probleme borcev, skrb za borce iz kmečkih vrst, pomoč pri gradnji stanovanj, uveljavljanje posebne delovne dobe ter skrb za šolanje in strokovno izobraževanje borcev.

Stanovajske probleme, ki so se lani borci načrtno lotili in napravili štiri letni plan, po katerem bodo ta vprašanja dokončno uredili do januarja 1969. Komisija je ugotovila, da je 170 prosiincev za pomoč pri ureditvi stanovanj s podeželja. 12 kmetov borcev je prejelo 428.000 N din posojila od občinske skupščine, dva pa

230.000 N din od republiškega Združenja borcev NOV. Nerešenih je še vedno 160 primerov, za kar bi potrebovali 980.000 N din. V tej vsoti niso vštete potrebe za vas Planino, ki je bila požgana in po vojni le zasilo urejena.

Lani so znašali prispevki republike, občine in podjetij za stanovanja borcev 367.000 N din. Če prištejemo zraven še lastna sredstva prosiincev, se ta vsota poveča na 1.177.700 din. Lastna udeležba je torej skorajda trikratna.

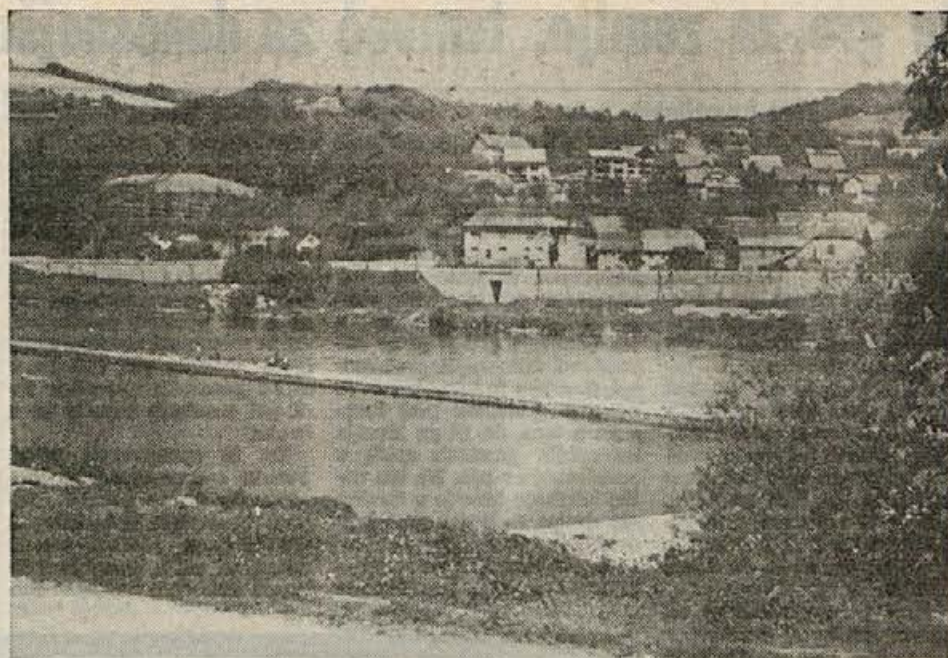
Tudi za zdravje borcev in invalidov so lani kar vzorno poskrbeli. V poletni sezoni je letovalo na morju 24 borcev z 41 družinskimi člani. Letos bodo prav tako poskrbeli za prijeten počitek v obmorskih

kraji oziroma zdravljenju v zdraviliščih.

Najbolj kritične primere borcev kmetov so v krški občini reševali z dodeljevanjem priznavalnine. Število udeležev občinskih priznavalnin se je lani zvišalo od 49 na 71. Med njimi je 48 članov, ki nimajo zdravstvene zaščite. Zanje plačuje zdravstveni prispevek občinska skupščina.

Borcem povzročajo skrb tudi položaj tistih članov, ki so bili upokojeni pred leti in so zaradi tega precej na slabšem od sedanjih upokojencev. Republiški zvezi Združenje borcev NOV so priporočili, naj zahteva popravek teh neskladij pri zveznem izvršnem svetu.

To so bile nekatere peče zadeve, s katerimi se vsak dan srečuje občinsko Združenje borcev NOV v krški občini. Predsednik tov. Štrban pa meni, da jim bodo kos le, če jih bodo načrtno reševali.

Delavci Vodne skupnosti pojačujejo nasip ob desnem bregu Save pred mostom v Krškem. Tako bodo glavni tok vode speljali v sredino struge in preprečili razdiranje desne obale. (Foto: J. T.)

Po turističnih stezah skozi Krško

Skoraj bo tu poletje, zato načrtov za sezono ne kaže več odlagati — Na dokončanje čaka ribnik ob zdolski cesti, lovski dom na Libni, motel ob avtomobilski cesti in še marsikaj — Turistično društvo v Krškem priporoča ustanovitev občinske turistične zveze — V kratkem bo izšla nova izdaja INFORMATORJA

Turistično društvo v Krškem si utira pota v novo sezono. Za letos je njegov tajnik Dušan Stupar našel precej načrtov, še več pa jih razgrinja dolgoročni program.

V gostinskih obratih imajo v krški občini 67 turističnih sob, 10 pa so jih pripravili zasebniki, ki so za njihovo ureditev prejeli turistične kredite že v lanskem letu. Društvo se zavzema za nadaljnje povečevanje prenočišč, saj pomeni to važno osnovo za razmah turističnega prometa v občini.

V kratkem bo na odcepu z avtomobilske ceste proti Krškemu stal tudi motel. Uredil ga bo zasebnik na lastno pobudo in pobudo turističnega društva.

Na zdolski cesti je društvo prevzelo skrb za zgraditev ribnika in naravnega parka. V ribnik so vložili že 45.000 N din, za dokončanje pa bi jih po-

trebovali še 15.000. Za to vsoto so marca zaprosili občinsko skupščino, vendar za odgovor pred kratkim še niso vedeli. Ribiči so se za ribnik veliko trudili in opravili nesheto prostovoljnih ur. Da bi delo pocenili, so sami polagali betonsko cev in tudi drugih opravil so se lotili. Menijo, da bi ribnik z okolico lahko postal priljubljena izletniška točka, zato ne sme ostati nedokončan. Primeren bo za gojitev belih rib in zlahtnih postrvi, zato bo še posebej privlačen.

Med letošnjimi načrti je tudi dovršitev lovskega turističnega doma na Libni. Pobudo so prevzeli lovci. Dom je še v surovem stanju. Lovci sicer imajo nekaj denarja, pričakujejo pa, da se bo del sredstev natekel tudi iz delovnih organizacij.

Največ skrbi povzroča društvu premestitev avto-

busne postaje. Tako kot je sedaj, ne more biti več dolgo. Turistični delavci menijo, da bi bilo umestno, če bi del stroškov za njo prenesli na eno izmed avtobusnih podjetij, del pa bi krila občina. V poštvi bi prišel predvsem celjski IZLETNIK, ki ima največ voženj, takoj za njim pa SAP in GORJANCI.

Društvo se nadalje ukvarja z mislijo, da bi izdalo nov turistični propekt za Spodnje Posavje. V odboru menijo, da je že nastopil čas za ustanovitev občinske turistične zveze, ki bi načrtno gojila stike z društvi in koordinirala delo. Krško društvo je že navezalo stike s turističnimi delavci v Brestanici in dogovorilo so se za skupno izdajo INFORMATORJA. To je priročnik, ki so ga v Krškem že izdajali in je bil enako dobrodošel domačinom pa tudi turistom.

J. T.

DROBNE S SENOVEGA

■ **PODRAZITEV MESA**, PIVA IN VINA ter še nekaterih življenjskih potrebščin v senovskih prodajalnah je povzročila slabo voljo. Ljudje menijo, da se dela drugače, kot pa piše in govori. Radi bi vedeli, kdo je odgovoren za te podražitve in zakaj je prišlo do njih tako iznenada ter če je bilo to zares potrebno.

■ **ZANESLJIV ODGOVOR**, kdaj bo obnovljena njihova elektrika, želijo dobiti prebivalci s Porebra pri Senovem. Ze dve leti čakajo na to, žarnice pa jim zavoljo slabe napetosti komajda svetijo. S predstavniki ELEKTRO Krško so

se domenili za obnovo napeljave že pred dvema letoma, pripravljali drogovci pa še prav toliko časa trahinjajo...

■ **SMERNIKE IN PROMETNE ZNAKE** bo treba razpostaviti po Senovem. Smernikov z napisi krajev in oznako cest doslej ni bilo, stari prometni znaki pa so že tako najedeni od rje, da so znaki prave neznanke...

■ **PROMETNO OGLEDALO** je zelo potrebno pri stari pošti, ker je tamkajšnje križišče zelo nevarno! Tudi smerokni v tem križišču ne bi bil odveč!

Ne gre za zemljo, temveč za donosnejšo proizvodnjo

Sekcija društva kmetijskih inženirjev in tehnikov bo dala javen odgovor in strokovno oceno stališč bodočega razvoja kmetijstva v občini

Problem, ki je razveljal prebivalce Loke, Kompaja in okolice, se je začel, ko so na svetu za kmetijstvo začeli razpravati o ureditvi zemljišč. Kmetijska zadruga je namreč na Loku postavila skladišče za hmelj, vendar je bila predvidena lokacija na pol hektarja zemlje, ki ni bila last zadruge. Ker niso mogli doseči sporazuma z lastniki zemlje, so sklenili prestaviti lokacijo na drugo manj ugodno mesto, ki je last zadruge. Toda v takšnih primerih zakon dopušča tudi razlastitev, ker je šlo za širšo družbeno korist.

Odluk o rajonizaciji ni bil sprejet, vendar so imeli kmetje vse to za znak, da bodo podružbili zemljo, čeprav za druga tam nima zemlje za arondacijo. Šlo je le za podružbljanje proizvodnje; to je, da bi kmetovalci na osnovi ekonomskih koristi v sodelovanju z zadruge prostovoljno pridelovali najdonosnejšo kulturo — hmelj. Glavno vodilo je bilo doseči čimveč dohodka, ker bi tako lažje reševali tudi socialne probleme.

Odvetniško pomoč potrebujejo

V Sevnici že daj časa opažajo pomanjkanje pravne pomoči. To občutijo gospodarske organizacije, ustanove in zasebniki. Ker je bil sevniki odvetnik upokojen, je vrzel še večja. Če so bili dogovori z ustreznim zavodom, ki naj bi odprl izpostavo v Sevnici, vendar so se skrhal zaradi višine plačila uslug. Odvetniško pisarno bi lahko odprl samostojen odvetnik, ki bi imel v Sevnici dovolj dela.

Kar se je kasneje dogajalo, je zgovoren dokaz, da se je treba o vsem, kar zadeva kmeta, z ljudmi predhodno pogovoriti in iskati za oba partnerja sprejemljive rešitve. Občina ne more prepustiti razvoja stihiti in se odločiti donosnejši proizvodnji. Zadruga je nameravala le povečati površine pod hmeljem s tem, da bi ga kmetje na svojih parcelah gojili v sodelovanju z njo. Na isti način dobivajo kmetje v Savinjski dolini že dolga leta lepe dohodke. Večje površine so potrebne zaradi kolobarjenja in smotrnejšega izkoriščanja

naprav, sušilnice, in podobno.

Lastniki zemlje naj tudi sami bolj razmišljajo, kako bi povečali dohodke od kmetijstva. Zmotno je zagnati krič, brž ko se pojavi zadruga, saj ni treba posebej poudarjati, da je prisotnost zadruge v nešteto slučajev pri nas in v svetu pomenila napredek tudi pri zasebnih kmetih in v kraju.

Da bi spregovorili jasno besedo o kmetijstvu v sevniki občini, je sekcija društva kmetijskih inženirjev in tehnikov na posebni seji v petek, 17. maja, sprejela strokovna stališča o bodočem raz-

voju te pomembne gospodarske veje s posebnim ozirom na sestavke v nekaterih časopisih, med drugim tudi v Dolenjskem listu. Obljubili so, da jih bodo poslali tudi Dolenjskemu listu, ki jih bo objavil.

M. L.

Olajšave kmetom

Da bi pospešila kmetijstvo v II. proizvodnem obdobju, je občinska skupščina Sevnica delno spremenila odlok o olajšavah. Kmetu bodo za vsako, po kooperacijski pogodbi doma zrejeno govedo, težko najmanj 180 kg, zmanjšali prispevek od osebnega dohodka iz kmetijstva za 10 odst. Odlok bo veljal za vse letošnje leto.

Planinski dom na Lisci vabi izletnike v lepo hribovsko pomlad. Dobrodošli so tudi gostje, ki želijo preživeti v planinskem okolju miren oddih! (Foto: Jožica Teppey)

Vzroki razmeroma nizkih zaslužkov v Metalni

Krmeljska Metalna je doslej že precejšnje delovne uspehe, čeprav zaposluje nekdanje rudarje, ki so bili v kovinski stroki tako rekoč nekvalificirani. Za železarno v Skopju so naredili 1500 ton izdelkov, sedaj pa imajo tudi veliko naročilo za naprave v pristanišču Bakar, ki bo zgrajeno predvsem za prevoz razsutega tovara. Zanimivo je,

da delajo to za znano nemško firmo KRUPP, ki je prevzela dela v pristanišču. Lani so izvozili za 400 tisoč dolarjev izdelkov, letošnji plan pa je skoraj prav tolikšen.

Vendar se obrat bori s težavami. Pri delu bi nujno potrebovali novo dvigalo, pa zanj ni denarja. Povprečni zaslužki so šele v letošnjem marcu dosegli 60 tisočakov, kar je malo za težko delo v kovinski industriji. Nimajo ljudi v pisarnah, le 14 jih je na 320 delavcev. Dela imajo dovolj, njihovi izdelki so priznani, le cene surovin so se ob reformi preveč povečale. Povečale so se za 26 odstot., medtem ko se cena njihovih izdelkov ni povečala. To jih

najbolj stiska. Tudi matičnemu podjetju v Mariboru ne gre veliko bolje, ker je konkurenca v kovinski industriji zelo huda. V obratu menijo, da bi bolje gospodarili, če bi imeli samostojne službe za prodajo in nakup ter večjo samostojnost v nagrajevanju, ker zdaj tudi v primeru boljših delovnih rezultatov ne morejo zaslužiti več od povprečja matičnega podjetja.

Sevnica brez avtobusnega voznega reda?

Potniki, ki prvič prihajajo v Sevnico, vse pogosteje povprašujejo po voznem redu avtobusov predvsem na železniški postaji in na avtobusni postaji v mestu pred občino. Prepričani smo, da bi bilo s tem mnogim ustrezno, pa tudi negodovanja ne bi bilo več.

D. B.

IZBOLJŠATI SESTAV PROSVETNIH DELAVCEV!

Na seji sveta za šolstvo občine Sevnica, ki je bila precej kratka, so govorili o tem, da v šolah ni dovolj velike skrbi za izboljšanje sestave prosvetnih delavcev. Soli na Blanci, ki je razpisala delovna mesta, niso sledile druge, čeprav je od 107 učiteljev v občini le 17 predmetnih učiteljev in profesorjev. Člani sveta so zahtevali, naj se na razpise ne zaposlujejo ljudje brez diplom. Prav tako morajo učitelji v običajnem roku narediti strokovne izpite. 13 učiteljev poučuje že več kot 10 let, vendar še nima izpita. Dan jim je rok, da bodo te izpite naredili; če ne, bodo razpisana njihova delovna mesta. Iz šol prihajajo mlajši ljudje, ki jih je treba

zaposeliti in stalno izboljševati sestavo učnih moči Eden od ukrepov bo tudi upokojitev tistih, ki kljub doseženim letom še naprej poučujejo.

Zmanjšanje prometnih prekrškov

Lani je bilo pri sevniskem sodniku za prekrške vloženih 830 predlogov za 947 narejenih prekrškov. Dobra polovica (54 odst. od vseh kaznovanih) so bili kršitelji cestno-prometnih predpisov. Vendar se je njihovo število v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšalo za 10 odst., kar je redek primer, saj motorizacija zelo naglo narašča. Večja prometna disciplina in primerno kaznovanje boluteta zmanjševanju prekrškov. Lani je bilo 177 kršiteljev predpisov o javnem redu in miru in 34 ugotovljenih posekov lesa brez dovoljenja. Skupne denarne kazni so znašale 3.300.000 Sdin, od česar so samo kršilci prometnih predpisov plačali 1.700.000 Sdin.

Zasluzki še niso tolikšni kot pred reformo

Če primerjamo povprečne zaslužke zaposlenih v občini Sevnica s stanjem pred reformo, ugotovimo, da še ni bila dosežena dejanska vrednost onih v lanskem juliju. Takratno povprečje je znašalo 54 tisočakov, sedanje pa je okrog 60 tisočakov. Čeprav je vrednost denarja za četrtino manjša, kot je bila takrat. Najvišje povprečje je bilo lani v LISCI, najnižje pa v Komunalno-obrtnem podjetju, kjer so bili osebni dohodki skoraj še enkrat manjši kot v LISCI.

S. Sk.

Z mlekom v Tržiče

Ke so zaradi boljše cene začeli rejci rediti vse več in boljših krav, je mleka dovolj. Ljubljanske mlekarne so začele odbirati rentabilnejše proge, kjer zbirajo mleko, ali pa jih skrajševati. Prebivalci s področja Sentjanža so dolgo negodovali in spraševali, zakaj je tako. Na posebnem sestanku KZ Sevnica in Ljubljanskih mlekarj je bilo dogovorjeno, da bodo vaščani še naprej lahko prodajali mleko, vendar ga bodo morali sami dovažati v Tržiče, kjer ga bo prevzemala mlekarja.

Proslava dneva krvodajalcev v Loku

Na nedavni seji odbora RK je bilo sklenjeno, da bodo kupili 5 omaric za prvo pomoč. Odbor bo primerno obdaroval vse občane, ki so dosegli častljivo starost 90 in več let. Marljivim gasilcem na Bregu, ki gradijo nov gasilski dom, bodo dali nekaj pomoči. 11. junija bodo proslavili s kulturnim sporedom in zakusko za dan krvodajalcev vse, ki so darovali kri.

ALI RIBEZ ALI BOR?

Mehurna rja na zelenem boru – smrtni sovražnik zelenega bora na Dolenjskem

Na Dolenjskem, zlasti pa onstran Gorjancev — v Beli krajini, so bile v zadnjih letih zasajene precej velike površine z zelenim borom. Ta drevesna vrsta je zaradi hitrega priraščanja in zaradi skromnih zahtev glede tal za gozdarstvo zelo interesantna. Zakisana in degradirana tla belokranjskih stelnikov in druga podobna rastišča, ki jih je na Dolenjskem dovolj in na katerih raste praproti in redke brez ne razne ničesar, bi lahko v razmeroma kratkem času dajala velik

Piše Jože Petrič, dipl. inž. gozdarstva

hektarski donos v obliki dragocene lesne surovine, za katero je znano, da je naši lesni in papirni industriji vedno bolj primanjkuje. Računa se, da bi pri intenzivnem gojenju (startno gnojenje, okopavanje z dognojevanjem) v približno 30 letih na vsakem hektaru pridelali okrog 450 m³ lesa, kar bi za naše celotno gospodarstvo predstavljalo neprecenljivo vrednost. Če upoštevamo, da doslej te površine dejansko niso dajale nobene vrednosti in da je zeleni bor zaradi že omenjenih lastnosti najbolj primerna drevesna vrsta za melioracijo teh tal, potem vrednost proizvodnje lesa še toliko bolj poraste.

Na področju občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje je okrog 12.000 ha degradiranih površin (belokranjski stelniki, z gromovjem zarasle vaške gmajne in kočevske košenice), katere bi bilo potrebno zasaditi z gozdnim drevjem in jih na ta način meliorirati. Gozdno gospodarstvo Novo mesto ima v ta namen že izdelane ustrezne dolgoročne regionalne načrte, ki predvidevajo postopno osvajanje teh površin. Med drevesnimi vrstami, ki so predvidene za premeno, zavzema zeleni bor najvidnejše mesto, kar je z ozirom na rastiščne pogoje tudi razumljivo.

V zadnjih petih letih je bilo na področju štirih dolenjskih občin osnovanih že 1000 ha intenzivnih in okrog 600 ha navadnih nasadov iglavcev. Na tej površini je zeleni bor zastopan s približno 40 odstotki, kar predstavlja okrog 640 ha. Posamezni objekti, kot so Zerjav pri Brusnicah, Dobravice pri Metliki, Mlake pri Gradcu, Bojanci pri Vinici, Lokve pri Črnomlju, Smerjak pri Dvoru, Selska gmajna pri Mirni in še nekateri manjši nasadi, raztreseni po celotnem področju, so zasajeni v glavnem z zelenim borom, ker druga drevesna vrsta na tako kislih tleh pač ne bi mogla uspevati. Kolikšno vrednost ti nasadi predstavljajo, si lažje predstavljamo, če vemo, da znašajo da-

nes stroški osnovanja okrog 5400 N din za hektar in da je treba potem še najmanj štiri leta nasade negovati (obžetje, čiščenje, dognojevanje), kar zahteva seveda še dodatne stroške. Z ozirom na precejšnjo proizvodnjo lesa v kratkem času so tako velike investicije vsekakor rentabilne. Tega se gozdno gospodarstvo Novo mesto dobro zaveda, kar dokazujejo že doseženi rezultati in perspektivni plan. Za ilustracijo naj navedem, da je bilo v letu 1965 zasajenih v obeh sektorjih lastništva 165 ha površin na naveden način in 214 ha intenzivnih nasadov iglavcev. Od skupno 379 ha osnovanih površin je bil zeleni bor med drugimi drevesnimi vrstami zastopan z 12 odstotki. Plan za leto 1966 predvideva osnovanje 530 ha obeh vrst nasadov, kjer bo zeleni bor zastopan s takim, če ne celo s še večjim odstotkom.

Prav bi bilo, da bi se s tem v zvezi dotaknil vprašanja potrebnih sredstev, za katera je znano, da jih gozdarstvo na Dolenjskem ustvari premalo za tako obsežna biološka vlaganja v degradirane gozdove in bi zato potrebovalo sredstva v obliki kreditov od drugod, toda moj namen je, da se v pričujočem stavku dotaknem nič manj, če ne še bolj perečega vprašanja, to je nevarnosti, ki preti zelenemu boru na Dolenjskem od glivične bolezni mehurne rje, ki se v strokovnem izrazoslovju imenuje Cronartium ribicola. Ta nevarna bolezen (nekateri jo imenujejo tudi ribezova rja ali rak na zelenem boru) je bila v drugi polovici prejšnjega stoletja prenesena iz Vzhodne Azije v Evropo, od tu pa v začetku tega stoletja v Severno Ameriko

SEVNISKI VESTNIK

RAZPRODAJA

vseh zalog gradbenega materiala in orodja, avta in strojnih delov, pisarniškega inventarja, inventarja za del. naselja (mize, omare, postelje), betonske in maltne mešalce, kompresor, vrtna pištole RK 18, RK 21, odkopna kladiva RK 18, RK 21 poslovnih in stanovanjskih zgradb v Kranju in Tržiču.

Ponovno znižane cene!

Prodaja se vsak dan od 7. do 13. ure v poslovnih prostorih SGP NOVOGRADNJE, Tržič, v prisilni likvidaciji, Retje 1-a pri Tržiču. Vabi k ugodnemu nakupu.

SGP NOVOGRADNJE, Tržič v prisilni likvidaciji

Bolj prisluhnimo mnenju kmetov, tehnikov in agronomov!

Udeleženci konference so obširno razpravljali o kmetijstvu, poslušali poročilo o izvajanju decembrskih sklepov in potrdili kandidato Nika Pečnika iz Sevnice za VI. kongres SZDL Jugoslavije

Vzrok, da je bilo kmetijstvo izbrano za glavno temo konference, ni bil v iskanju novih načel, temveč v tem, da naša najbolj množična organizacija bolj spozna in podpira mišljenja kmetov in kmetijskih strokovnjakov, kako pospešiti razvoj kmetijstva v občini v novih, za kmetijstvo ugodnejših gospodarskih pogojih. Doseči več dohodka in povečati pridelke ter čim bolj izkoristiti vsa kmetijska zemljišča so najvažnejša vprašanja.

Razprava o izčrpnem poročilu, ki je nakazal cel splet težav, je bila zelo razgibana. Posebno je tekla beseda o kooperaciji z drugimi kmeti, o urejanju kmetijskega prostora, o vlogi kmetijske zadruge in o izobraževanju zasebnih kmetovalcev. Franc Jevnikar je dejal, da je večina kmetov brez osnovnega znanja o kmetijstvu in da si kmetje želijo strokovnjakov, ki prihajajo še več k njim na njive in v hleve, čeprav je zadruge v zadnjem letu občutno več naredila za zasebnega kmeta zadrugnika. Z začetnimi rezultati, seve, ne kaže biti zadovoljen, temveč je treba iti še naprej. Po besedah agronoma Franca Prešerna je v občini zelo slabo stanje krav. Sedaj,

ko je zaradi spodbudne cene dovolj mleka, nikakor ne smemo ovirati proizvodnje s tem, da bi zmanjševali odkup, temveč je treba povečati njegovo potrošnjo ali predelavo in obdržati stalne cene.

Obširna je bila razprava o neurejenem kmetijskem prostoru. Družbene obrate je treba zaokrožiti na ekonomsko upravičen obseg in v njih vzorno gospodariti. V zasebnem kmetijstvu je treba začeti vztrajno odpravljati razparceliranost in skušati zaokroževati kmetije, ki bodo dajale več dohodka. Kmet Jože Novak je opozoril na počasen in okorel postopek ter prometni davki, kar ovira zamenjavo zemljišč. Martin Lap se je

ogreval za misel, da je treba neobdelano zemljo ali zemljo brez nasledstva priključiti oziroma prodati kmetom, če ni zainteresiranih, da ne bo ostala slabo obdelana ali celo zanemarjena. Marjan Legan je označil agrarno prenaseljenost in premalo zemlje na eno domačijo za eno največjih ovir povečanja proizvodnosti in dohodka kmetov, čeprav bo s časom na razpolago dovolj mehanizacije. Agonomi zadruge Slavko Nemanjč, Jurij Zidanšek in Drago Kotar so obrazložili načela pri pospeševanju kmetijstva, po katerih se morajo držati ekonomskih računov, ker zanje vsaka kooperacija že sama po sebi ni ekonomsko opravičljiva. Sekretar ZK Roman Ogrin je opozoril na pomen predelave kmetijskih pridelkov, predvsem krompirja, kar pušča več dohodka doma. V razpravi sta sodelovala tudi poslanca Ludvik Golob in Franc Kolar ter predsednik občinskega odbora SZDL Slavko Kržan, ki so

poudarili, da mora Socialistična zveza odkrivati in podpirati vse pozitivne težnje z zavestjo, da so težave premostljive in da je čas hitrejšega kmetijskega napredka.

Od 25. do 27. maja darovanje krvi

V občini Trebnje bo od 25. do 27. maja krvodajalska akcija. 25. bo v osnovni šoli v Mokronogu, 26. v zdravstvenem domu v Trebnjem in 27. v zdravstveni postaji na Mirni. Krajevne organizacije RK že dalj časa izbirajo prijavitelje za to humano akcijo.

Občni zbor mirenske vodne skupnosti

22. maja bo v Mokronogu občni zbor mirenske vodne skupnosti, ene najstarejših v Sloveniji, ki spada v Dolenjsko vodno skupnost. Ker stranskih pritokov regulacija, ki jo izvaja Dolenjska vodna skupnost, ne zajame, igra mirenska veliko vlogo predvsem pri ureditvi pritokov Mirne. Kmetovalci prispevajo 500 Sdin od ha na leto, prav tako pa so dali les za dva mostova čez Mirno.

Do 1. maja prihodnjega leta urejene poti

Prebivalci KS Sentrupert so sklenili, da bodo do tega časa dogradili cesto Sentrupert-Hrastno in Sentrupert-Ravnik-Okrog. Pri delu bodo pomagali tudi mladinci predvojaške vzgoje. Vsak lastnik njiv in košenin, s katerih spravlja pridelek po teh poteh, pa bo plačeval 10 odstotkov katastrskega dohodka teh parcel. Obveznost bo vsakdo lahko odslužil z delom.

15. maja je slavila krajevni praznik tudi KS Dol. Nemška vas. Na ta dan so odkrili na pokopališču v vasi spomenik v spomin devetih padlih borcev za svobodo (Foto: V. Juvanc)

Ni pričakovane aktivnosti!

Na seji predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem, ki je bila 6. maja, so razpravljali o delu sindikalnih podružnic in o poteku dopolnilnih volitev v organe samoupravljanja. Sindikalne podružnice v podjetjih po reformi niso zaživele, kot je bilo pričakovati. Eden od vzrokov so tudi premajhne pristojnosti obratov, ki imajo sedeže zunaj občine. V njih sindikati navadno nimajo niti osnovnih podatkov o gospodarskih rezultatih obratov.

Po mnenju občinskega sindikalnega sveta so podružnice v podjetjih ob volitvah premalo prispevale k temu, da bi v delavske svete in upravne odbore zvolili res dobre

ljudi. Za člane samoupravnih organov in izvršnih odborov sindikalnih podružnic pripravi občinski sindikalni svet pet predavanj s področja gospodarstva in samoupravljanja.

V drugi polovici maja bo plenum sveta, na katerem bodo obravnavali stanje pri sprejemanju statuta in drugih samoupravnih aktov, za ključne račune podjetij in sprejeli program dela.

Selca: samopriskpek za ureditev poti

Na zboru občanov KS Knežja vas, ki je bil 8. maja v Selcah, so bili vaščani Dol. in Gor. Selca, Dol. in Gor. Kamenja, Krušnega vrha in Rožem-pilja za to, da s samopriskpek ki uredijo vaška pota. KS Knežja vas bo prispevala 157.000 din, gozdni obrat bo pomagal s stroji, ostanek do 300.000 din, kolikor bodo približno znesli stroški, bodo prispevali vaščani sami. Nado-mestilo za delovno uro, ki je ne bo zavezanec opravil, bo 300 din, za delovno uro vpre-lave in prav take kvalitete kot inozemski, vendar bo cenejši kot uvoženi. Take svinč-nike smo do sedaj uvažali.

Emi - Arhitekt na trgu

Do sedaj še majhna tovarna naličnih peres, kemičnih svinčnikov in embalaže na Mirni, je pred kratkim osvo-jila proizvodnjo tehnične svinč-nika z imenom Emi-Ar-hitekt. Svinčnik je lične izde-lave in prav take kvalitete kot inozemski, vendar bo cenejši kot uvoženi. Take svinč-nike smo do sedaj uvažali.

DROBNE Z MIRNE

■ KMETIJE IN KMETIJSKA ZADRUGA so se že večkrat pritožili pri krajevni skupnosti Mirna, da mostna tehnična, last kraje-vne skupnosti, netočno tehta. Napake niso bile zaradi slabe tehnične, temveč zaradi pomanjkljivega dela osebe, ki je tehtala. Svet kraje-vne skupnosti jo bo v kratkem zame-njal.

■ CAS BI BIL, da tudi v naših krajih prekinemo s tradicijo, da ležijo umrli doma po domovih, kjer so nemalokrat skupaj z do-mačini celo v eni sami sobi. Za to bi potrebovali mrliško vežico. Na Mirni je bil pred nekaj leti kupljen tudi mrliški voz, vendar ga skoraj ne uporabljajo in se dr-že starih običajev. Prav zdaj ure-jajo preprosto shrambo, kjer bo shranjen, ker ga do sedaj ni nih-če rad vzel pod streho.

■ SVET KRAJEVNE SKUPNO-STI Mirna je presenečen nad od-zivom vaščanov 22 okoliških vasi, kolikor jih KS obsega, za popra-vilo poti. Na Trbince se do sedaj ni dalo priti z avtomobilom in so zdravniki, veterinar ali kdo drug

neradi prihajali v vas. Sedaj pot popravljajo in bo kmalu nared. Mnogo je pri delu pomagal tov. Steklasa, ki skrbi tudi za poveza-vo s krajevno skupnostjo.

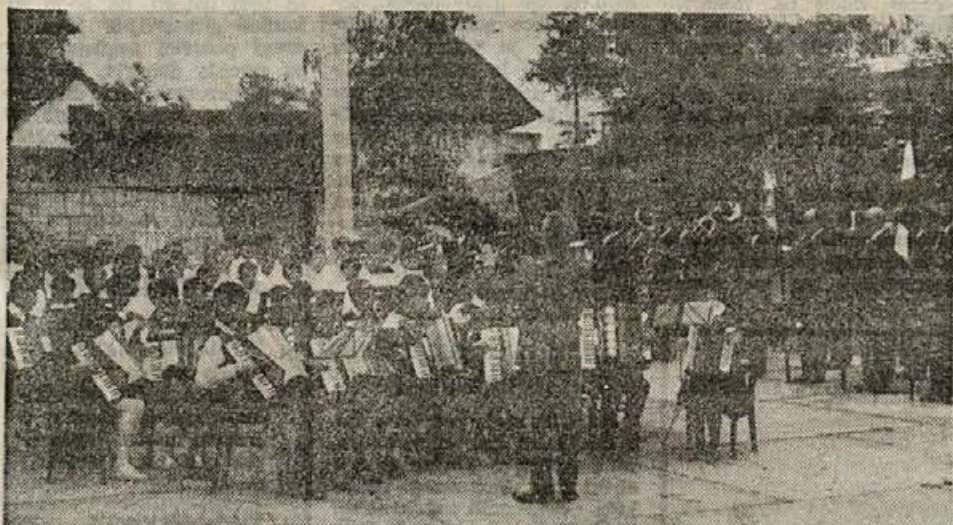
■ ZA DAN ZMAGE 9. maj ni bilo zastav na več mestih na Mirni, kjer bi se spodobilo, da bi bile. V opravičilo pravijo, da je ni bilo niti na sedežu družbeno-političnih organizacij v Trebnjem. Zupnik z Mirne pa je smatral, da jo je potrebno obesiti in jo ta dan vohala na župnišču.

■ POLOVICO DENARJA ZA CE-STO, kolikor ga morajo vnaprej izročiti izvajalcu del, je že zbra-nega. Rok za pričetek asfaltiranja je bil 16. maj. V tednu dni bi ceto uredili.

■ OD 16. MAJA NAPREJ DA-NA kuha žganje tudi zasebnikom, po zmernih cenah.

■ PROTI KONCU MESECA bo zbor poveljnikov vseh gasilskih društev v občini, na katerem se bodo pogovorili o gasilstvu.

■ 15. MAJA je gostoval na Mir-ni v prosvetni dvorani Kvintet bratov Petrič.

V nedeljo, 15. maja, je Trebnje praznovalo krajevni praznik v spomin na osvoboditev kraja. Dopoldne je bila svečanost pred spomenikom, kjer so nastopili harmonikarski in pevski zbor Šole, domača godba na pihala in recitatorji. Krajevna skupnost je imela svečano sejo. Popoldne je bil sprejem šafete mladosti. Na sliki: slavnost pred spomenikom.

(ZDA in Kanado), kjer je bilo uničenih ali pa je ogroženih na milijone hektarov gozdov zelenega bora.

Glivica Cronartium ribicola napada drevesa zelenega bora vseh starosti, za njen razvoj pa sta potrebna dva gostitelja, in sicer poleg zelenega bora še vse vrste ribeza, med katerimi je najbolj občutljivi črni ribez. Bore okužijo v poznem poletju na najmlajših iglicah posebne spore, ki po vetru dospo-jejo z ribeza v oddaljenosti do 1,5 km. Jeseni se na okuženih iglicah po-javijo rumene pegice, ki se prihod-nje leto povečajo v rumene trakove. Micelij glive preraste iz iglic v poganjke, ki nabreknejo in po-rumenijo. Po 2 — 5 letih se veje in stebelca, do kamor je okužba pri-šla, še bolj odebilejo, na pomlad naslednjega leta pa se na obolelih vejah in stebelcu pokažejo do 10 milimetrov dolge rumene vrečice (mehurji), ki vsebujejo rumen prah (zopet neke vrste spor). Ta prah ali spore raznaša veter tudi nad 100 kilometrov daleč, in kjer naletijo na ribez, ga okužijo skozi listne režne. Že po 1 — 3 tednih se na listih ribeza na zgornji strani pokažejo rumene pege, na spodnji strani listov za rumena bučkam podobna ležišča trosov, ki okužijo ribez na krajše razdalje. Proti koncu poletja se razvijejo na ribezu ponovno tiste vrste spor, ki z ve-trom dospo-jejo na borove iglice v bližini in jih okužijo. Tako se cik-lus razvoja glivice prične znova.

Ta, na prvi pogled nedolžna glivica povzroči na mlajšem drevju zelenega bora, da se posuši že v 1 — 2 letih, starejša drevesa pa hi-rato nekoliko dalj časa, dokler končno tudi popolnoma ne propa-

dejo. Ker mora imeti glivica za svoj razvoj dva gostitelja, je potrebno enega izključiti, kar pomeni, da je treba enega ali drugega večkrat na leto temeljito škropiti z ustrez-nimi kemičnimi preparati ali pa enega od njih uničiti. V našem pri-meru je jasno, da bi moral biti na Dolenjskem obsojen ribez, kajti ze-lenega bora zaradi velikih površin ni mogoče niti škropiti niti uničiti.

Na področju občine Trebnje so se prvi primeri mehurne rje poja-vili na nasadu pri Hrastovici že v letu 1965, vendar je bilo okuže-nih le nekaj drevesc zelenega bora. ki so bila takoj odstranjena in pož-gana. Pri temeljitem pregledu na-sadov zelenega bora letos spomla-di smo ugotovili, da je okužba za-jela nasade v okolici Mirne, Sen-truperta in Mokronoga. V tem pre-delu je 52 ha nasadov zelenega bo-ra, bolezen z najrazličnejšimi inten-zitetami pa je bilo opaziti na 28 ha nasadov. Najbolj so okuženi nasadi v okolici Mokronoga, kjer je pone-koč intenziteta tudi 40 odst.

Seveda so v tem predelu tudi na-sadi črnega ribeza. Omeniti je tre-ba nasad na Homu v velikosti 5 arov, ki je povzročil okužbo v oko-lici Sentruperta. Nasad seveda ni negovan. Glavni krivec okužbe v okolici Mokronoga je 20 arov velik nasad ribeza pri Mokronogu. V tem primeru gre le za manjše na-sade ali celo za posamezne grmič-ke ribeza, ki ga imajo posamezni kmetje zasajenega na vrtičkih okrog svojih hiš. Takj grmički so seveda prav tako nevarni kakor večji nasadi. Slednjih pa je na ža-lost precej v sosednjih občinah Litija (KZ Gabrovka — Dole) in Sevnica (KZ Sevnica), ki se naha-

jajo v neposredni bližini nasadov zelenega bora.

Tako je torej za zeleni bor ka-tastrofalna bolezen že pokazala, kaj zmore na trebanjskem koncu. Vsa okužena drevesca je bilo treba takoj uničiti, ker bi se sicer sama kmalu posušila, poleg tega pa bi bila nevarnost za nadaljnjo okužbo. Kaj pa v Beli krajini in drugod? Tam je največ nasadov zelenega bora. Pri temeljitem pregledu je bil letos spomlad odkrit samo en primerok »rumene kuge« v nasadu na Mlakah. Velika verjetnost je, da v bodoče ne bo to osamljen primer. Trditve podkrepljuje dejstvo, da imajo tudi v Beli krajini ljudje na svojih vrtičkih posamezne grmičke ribeza. In še celo več! V vasi Dol-nje Dobrave je leta 1964 Jože Zu-gelj zasadil 0,58 ha črnega ribeza, ki se nahaja tako rekoč sredi na-sadov zelenega bora.

Odveč bi bilo razglabljati o tem, kaj je pri nas na Dolenjskem bolj ekonomsko utemeljeno: ali črni ribez ali zeleni bor. Upam, da v uvo-du navedene številke že same do-volj zgovorno pričajo o utemelje-nosti nasadov zelenega bora. In kaj storiti? Drugega nam ne pre-ostane kakor napovedati ribezu vojno in ga iztebiti do zadnjega grmička. Toda kdo naj to stori? Najučinkovitejši ukrep bi bila ra-jonizacija celotne Slovenije, kjer naj bi bilo točno določeno, v ka-terih predelih oziroma občinah se sme gojiti črni ribez in kje zeleni bor. Tudi prizadete občinske skup-ščine bi morale čim prej sprejeti ustrezne odloke. Odlašanje bi uteg-nilo povzročiti katastrofo, ki bi imela usodne posledice za gozdar-stvo na Dolenjskem.

TREBANJSKE NOVICE

Obisk v kasarni Milana Majcna

25. maja bo na vseh šolah v novomeški občini sprejem pionirjev v Zvezo mladine

Prireditve v počastitev dneva mladosti v novomeški občini se naglo vrstijo. V torek, 17. maja zvečer je bil

na sporedu zanimiv nastop učencev glasbenih šol iz dolenskih občin, za večeraj je Oder mladih iz Novega me-

sta pripravil predstavo Lorcove »Lepe čevljarke« v režiji Alenke Bole-Vrabec, nekaj pomembnih in zanimivih prireditvev pa bo še v prihodnjih dneh.

22. maja bo na letališču v Prečni svečan zaključek tekmovanja pilotov jadralnih in motornih letal, hkrati pa v Novem mestu veliko mladinsko strelsko tekmovanje. 24. maja zvečer bo v Domu kulture v Novem mestu akademija s kulturnim sporedom. Najboljšim na nedavni Domiadi 66 bodo izročili nagrade in pohvale.

Najbolj pester bo 25. maj — sam dan mladosti. V Novem mestu bo na velikem stadionu športno tekmovanje, ki se ga bodo udeležili učenci iz vseh osnovnih šol v občini. V času, ko bodo mladinci odprli kasarno »Milana Majcna«, kjer bo gretajno srečanje z vojakmi, pa bodo na osnovnih šolah razdelili nad 550 članskih izkaznih nov sprejetim pionirjem v Zvezo mladine. Zvečer bo na Loki ob Krki zabavno glasbeno prireditev s plesom za mladino.

Kadar ni sodnika za prekrške

Kadar je občinski sodnik za prekrške v Novem mestu Branko Lukič odsoten, ga nadomestuje Marija Kastelic, diplomirana pravica v upravi občinske skupščine. Odborniki občinske skupščine v Novem mestu so jo za namestnico izvolili 26. aprila.

»KRKA«, tovarna zdravil, Novo mesto

razpisuje
JAVNO DRAŽBO
za prodajo

1. osebnega avtomobila znamke »FIAT« 1300

št. motorja 066860, leto izdelave 1962. Vozilo je vozno, in

2. pralnega stroja znamke »Perfecta« 3 kg.

Javna dražba bo na dvorišču obrata Ločna v Novem mestu, Cesta herojev 51, dne 25. maja 1966 od 10. do 11. ure za družbeni sektor, oziroma od 11. do 12. ure za zasebnike.

Iz novomeških višjih šol

Prvi izpiti — spodbudni uspehi — iz gospodarskega prava najnižja ocena dobro — Izreden uspeh pri sociologiji

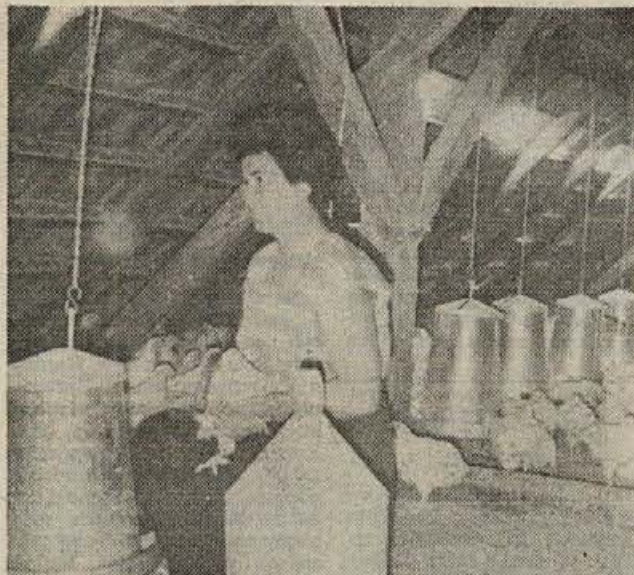
Sluša telji višje komercialne šole so pred kratkim opravljali izpit iz gospodarskega prava. Vseh 18 kandidatov je izpit naredilo. Izpraševalec dr. Nemec je dal najnižjo oceno — dobro. Nadvse uspešni so bili študenti višje pravne. Od 18 jih je izpit iz sociologije naredilo 14. Če upoštevamo, da jih pri tem predmetu v drugih krajih pade do 70 odstotkov, je uspeh

novomeških slušateljev tembolj vreden. V preteklih dneh so opravljali izpite tudi obiskovalci mariborske višje tehnične šole — gradbenega oddelka. 13 kandidatov je izpit iz matematike napravilo, 5 pa jih je padlo. Organizator izpitov v Novem mestu, Zavod za izobraževanje kadrov, je z uspehi zadovoljen in želi, da bi se sluša telji tudi pri drugih izpiti tako izkazali.

»PRI TELEVIZORJU SVA SE NAVDUŠILA ZA REJO PIŠČANCEV«

Tako sta povedala Milena in Jože Bajc v Zameškem. »Ko sva gledala oddajo o reji piščancev, sva se tudi sama odločila zanj. Rediva 2000 piščancev in bova kmalu povečala število na 3000.« Bajcova sta že 7 let kooperanta zadruga. »Z zadrugo sva zelo zadovoljna, posebno odkar vodi šentjernejski proizvodni okoliš Dane Mikec.

On skrbi, da dobivamo redno vse, kar potrebujemo.« Dane Mikec je k temu dodal: »Uživel sem se v to delo in rad povem vsakemu, kako je treba s čim ravnati. Večinoma so ljudje nasvetov veseli in s takimi je lahko delati. Za piščance imamo sedaj 5 kooperantov. Plan za našo območje je 50.000 piščancev in upamo, da ga bomo dosegli.«

Milena Bajc med svojimi varovanci (Foto: P. Miklič)

Novomeščani so sprejeli štafeto v nedeljo popoldne na Glavnem trgu. Na naši sliki so cicibani, ki so s svojo štafeto palico tekli na čelu skupine, v kateri je bila tudi zvezna štafeta. Kovinsko palico s pozdravi predsedniku Titu je na Glavni trg prinesla članica počitniške zveze Jelka Skoporec. (Foto: Mirko Vesel)

Novomeški gasilci še živijo

Letos avgusta bo prostovoljno gasilsko društvo v Novem mestu praznovalo 90-letnico obstoja

O novomeških gasilcih že dolgo nismo nič slišali, kot bi jih več ne bilo. Novomeščani, ki so jih prejšnja leta večkrat videli na vajah in drugih javnih nastopih, se sprašujejo, kaj to pomeni. Od časa do časa sicer še živigne skozi mesto rdeč gasilski avto, pa nihče ne ve, kam. Vse se zgodi tiho, brez vznemirjenja.

Takoj moramo povedati, da prostovoljno gasilsko društvo v Novem mestu še obstaja, le da je njegovo delo nekoliko spremenjeno, oziroma spoje-

no z delom poklicne gasilske čete. Na prostranem prostoru okoli gasilskega doma pri Ločni imajo gasilci vaje, kda pa kje gori, obvesti pošilja milice gasilce po telefonu. Če je požar manjši, gredo gasit le poklicni gasilci, če je ogenj nevarnejši, pokličejo še prostovoljne gasilce. Tako je bilo lani, ko je gorelo v Pogancih. Takrat so se novomeški prostovoljci izkazali in bili pohvaljeni od vojaškega poveljstva. Prostovoljni gasilci torej še vedno delajo, le da je sposobnih članov bolj malo.

Prejšnji mesec so imeli prostovoljni gasilci občni zbor. Odločili so, da se vsa sporna vprašanja uredijo, zlasti ker je društvo pred 90-letnico obstoja. Na zboru je društvo sklenilo pritegniti čimveč mladih ljudi in jih naučiti vseh gasilskih spretnosti. Sprejeli so tudi nalogo, da bodo 90-letnico praznovali letos v drugi polovici avgusta. Ker pa nimajo denarja, bo proslava skromna. Za denarno pomoč so zaman prosili. O pripravi bomo še poročali.

Komisija za delovna razmerja

»NOVOTEHNE«

trgovskega podjetja NOVO MESTO razpisuje za prodajno železninsko-tehnične stroke v Novem mestu, Partizanska cesta št. 2 delovno mesto

— TRGOVSKEGA POMOČNIKA

Pogoji: kvalificirani trgovski delavec po možnosti s prakso v železninsko-tehnični stroki. Ostali pogoji po dogovoru. Nastop dela možen takoj. Vloge sprejema splošni sektor podjetja do 31. maja 1966. NOVOTEHNA — trgovsko podjetje na debelo in drobno, Novo mesto.

Jutri o družbenih službah

Jutri, 20. maja popoldne, bo v sindikalni dvorani na Društvenem trgu v Novem mestu občni zbor strokovnega sindikata družbenih dejavnosti. Predsednik odbora za družbene službe pri ObSS Jože Blažič je tak zbor sklical že 6. maja, pa zaradi premajhne udeležbe ni bil izveden. Dnevnega reda niso spremenili, zato menijo, da bo jutri po referatu o problemih družbenih dejavnosti v novomeški občini razprava predvsem o samoupravljanju, samoupravnih aktih, plačevanju, delitvi dohodkov, organizaciji dela in delu sindikalnih podružnic v družbenih službah.

Po korakih krajevnih skupnosti

V novomeški občini so začele nastajati krajevne skupnosti že leta 1964. Občinska skupščina je takrat imenovala na pobudo ObO SZDL komisijo za pomoč pri ustanavljanju KS. Kmalu nato so se začele akcije za ustanavljanje KS ob močni podpori Socialistične zveze. Do takrat je delovalo v novomeški občini 64 krajevnih odborov. Pretežni del teh odborov je bil zelo aktiven, zlasti še pri raznih komunalnih delih in reševanju raznih socialnih zadev. Izkušnje krajevnih odborov so bile dobra osnova za aktivizacijo občanov pri ustanavljanju novih samoupravnih teles — krajevnih skupnosti.

Po vsestranskih razgovorih z občanji je bilo ustanovljenih 18 KS. V razpravah o tem, koliko naj jih bo, smo povsod izhajali od ustave v SFRJ in SRS, hkrati pa upoštevali določila občinskega

statuta, navodila Socialistične zveze ter v iniciativnih odborih pripravljene osnutke statutom in programe za delo bodočih KS. S pomočjo naštetega gradiva in ob podpori članov Socialistične zveze so KS končno leta 1965 začele.

Krajevna razsežnost posameznih skupnosti je bila veskozi predmet širokih in dolгих razprav. Največ je bilo želja, da bi bile krajevne skupnosti čim večje. Te težnje so bile posledica miselnosti in želja, da bi z njimi ustanovili nove »male občine«, po drugi strani spet pa so nekateri želeli spojit vsake predele s predeli, kjer so tovarne, da bi tako dobili več sredstev, pa tudi boljši kadri bi bili na voljo. Takšne razprave in ugibanja so privedli do tega, da so bile prve krajevne skupnosti dokaj različne tako po krajevni razsežnosti kot tudi po številu pre-

bivalcev. Najmanjša je obsegala 8 naselij s 750 prebivalci, največja pa 47 naselij s 4738 prebivalci. — Krajevna skupnost v Novem mestu obsega 12 naselij z 10.149 prebivalci. Srednje velike krajevne skupnosti imajo od 8 do 15 naselij in od 1000 do 2000 prebivalcev.

Primer Bršlina je pokazal, da stališče, naj se vaški predeli spajajo s predeli, v katerih so podjetja in tovarne, ni najboljši. KS v Bršlinu nikakor ni mogla zaživeti. Težave, ki so v tem koncu Novega mesta, so tolikšne, da jih ni mogoče uspešno rešiti okraj, ni jih mogla občina in tudi KS jih ne more, kar je povsem razumljivo. Dosedanja praksa je torej pokazala, da ni priporočljivo priključevati vaške predele k mestnim. Vsak izmed predelov ima namreč svoje posebnosti. Podoželjski ljudje kažejo veliko volje za delo,

kot na primer za popravilo potov, urejanje studencev in vodovodov, za elektrifikacijo, za napeljavo telefonov, za gradnjo kulturnih dvoran itd. V mestnih predelih pa te volje ni zaslediti v tolikšni meri, zato bo treba mestne prebivalce k temu še spodbujati. Občan v mestih pa si zelo želijo vzgojno-varstvenih ustanov, obrtnih servisov itd., saj takšne ustanove zelo potrebujejo zlasti zaposlene mate-

Piše Zvone Perc

re. Na pobudo občanov in sveta krajevne skupnosti v Bršlinu smo zato pozneje na tamkajšnjem področju ustanovili dve vaški krajevni skupnosti, mestni del Bršlina pa pripojili KS Novo mesto.

V svete KS je bilo izvoljenih 298 občanov, v vse organe KS pa skupno 900 članov. To pomeni, da je v organih KS pritegnjenih k aktivnemu delu precej občanov.

V nekaterih krajevnih

skupnostih so bile prve težave pri razumevanju vloge, ki naj jo KS ima, pozneje pa je prišlo do vnetega iskanja oblik dela. Brez dvoma je lahko dejavnosti KS v veliko korist povezava med KS in med občinsko skupščino. Organizacija Socialistične zveze in v svetih KS so kaj kmalu predlagali, naj bi obstajal nekakšen koordinacijski organ, ki bi bil v veliko pomoč pri delu. V tak organ se je razvila stalna konferenca KS, ki je v novomeški občini dobro zaživela. V njej sodelujejo predsedniki krajevnih skupnosti, vodi pa jo odbornik občinske skupščine. Stalna konferenca se sestaja od časa do časa in razpravlja o organizacijskih vprašanjih, ki se tičejo dela KS, zlasti pa skuša uravnavati odnose med sveti KS in občinsko skupščino.

Krajevne skupnosti so se v novomeški občini kar dobro utrile že v prvem letu obstoja, to je 1. 1965. Res je sicer, da so povsod pričakovali od občinske skupščine

večjo pomoč, kot pa je bila ta, ki so je bile KS deležne. Res je tudi to, da so bili programi KS zelo obsežni in da so zajemali veliko potreb, ki tarejo občane.

Mednje štejejo razni socialni, zdravstveni, kulturno-prosvetni problemi ter velike in majhne komunalne zadeve. Kljub vsemu je bilo po ustanovitvi krajevnih skupnosti ob plodnem sodelovanju z občinsko skupščino veliko perečih vprašanj rešenih zelo uspešno. Sveti KS so se lotili svojih nalog in dela večinoma na enak način, kot so oboje opravljali svojčas krajevni odbori. Vendar so v organizaciji dela nekoliko napredovali, kar se je pokazalo zlasti pri zbiranju sredstev s samopriskom, s prostovoljnimi prispevki, prostovoljnimi delom in prostovoljnimi prevozi. Lahko rečemo, da so se z akcijami, ki so jih začele KS, sorazmerno počela začetna sredstva v večini primerov podeseterila.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Za novi vodovod v Gaberju

Stari gabrski vodovod že zdavnaj ni dajal več dovolj vode, saj so ljudje po vojni pričeli graditi kopalnice in prati avtomobile. Prebivalci so se odločili za novo zajetje v Lazih. Najprej so skoraj dva meseca obupavali nad kamnitim terenom in majhno delovno vremo, potem pa so kar v petih dneh skopali skoraj kilometer jarka v 90

odstotno skalnatem zemljišču. Ko je kolektiv novomeškega VODOVODA videl vremo do- mačinov, so tudi oni primaknili za milijon dinarjev ma- lala. Gradbeni odbor in vsa vas se zavedata, da brez pomoči VODOVODA in Kme- tiške zadruge, ki je prisko- čila na pomoč s kompresor- jem, ne bi kaj prida opravili. Sami so naredili 6000 delov- nih ur, iz sredstev krajevne skupnosti pa bodo porabili 200.000 N din za vodovod. Kdor se bo hotel naknadno priključiti na vodovodno na- peljavo, bo moral plačati kar je premalo naredil, gradbeni odbor pa bo ta sredstva dal vaškemu odboru za popravilo poti, beljenje šole in podob- nih del v korist vasi.

Brežanke bi pozdravile pralnico

Novomeščanke so včasih pra- le na periščih vzdolž levega brega Krke. Pred leti, ko je površje reke preplavila uma- zanja, so začela perišča pro- padati, kasneje pa so dokonč- no propadla. Novomeške gos- podinje so si poslej pomagale, kakor so vedele in znale. Tiste, ki so se preselile v no- ve bloke, vprašanja, kje pra- ti, niso več poznale, mnoge pa niso prišle na boljše. Ve- čina teh prebiva na Bregu. V javnosti so že večkrat pove- dale, da pričakujejo rešitev. Glas ni ostal čisto brez od- meva. Kaže, da bo zadevo »pralnica na Bregu« vnesla v program krajevna skupnost. Ščasoma naj bi s pomočjo de- lovnih organizacij in občanov nastala javna pokrita pra- lnica.

Venomer poln topliški bazen

Nedelja, 15. maja, je bi- la sončna, zato so izletniki spet pohiteli v Dolenjske Toplice. Parkirišča so bila zasedena, v velikem šport- nem bazenu, ki ga polnijo s termalno vodo, pa je bi- lo ves dan več kot 100 ko- palcev. Zvečer je bil na zdraviliškem vrtu ples.

Po partizanskih poteh na Gorjance

Novomeška Počitniška zveza prireja 22. maja ce- lodnevni izlet na Gorjance. Sli bodo skozi Moko po- lje in nato po partizanskih poteh do Miklavža. Pri Miklavžu na Gorjancih se bodo sešli s skupino po- čitnikarjev iz Črnomlja in z združenimi močmi izved- li družabno prireditve. No- vomeščani se bodo nato vračali domov preko Ga- berja. Črnomalci pa po svojih poteh. M. T.

Največ odgovorov pravi »ne«

Med 400. do zdaj anketira- nimi, novomeškimi gospodi- njami jih je največ proti ustanovitvi servisa za pomoč gospodinjstvom. Krajevna skupnost bo v prihodnjih dneh zbrala izpolnjene anket- ne liste še od naslednjih 400 gospodinj. Od odgovorov te skupine anketirank bo odvis- no, ali bomo v Novem mestu dobili servis ali ne.

ŠOLSKI CENTER ZA GOSTINSTVO NOVO MESTO

organizira

TEČAJ za strokovno usposabljanje kadrov za vodenje zasebnih gostišč

v smislu Zakona o zasebnem gostinstvu (Uradni list SRS 11/65).

Program tečaja temelji na gostinskih poklicih ozke- ga profila (preje polkvalifikaciji) kuharski pomoč- nik in natakarski pomočnik ter zajema 70 učnih ur. Tečaj bo popoldanski in bo trajal 14 dni s pričetkom v ponedeljek, 30. maja 1966 ob 16. uri v prostorih Šolskega centra za gostinstvo Novo mesto, Dru- števni trg 1.

Šolski center sprejema prijave do 25. maja 1966. Če bo v posameznih občinah večje število prijav- lencev, se na njihovo željo lahko organizirajo tudi posebni tečaji na sedežih občin ali drugih krajih. Podrobnejše informacije daje Šolski center za gos- tinstvo Novo mesto, Društveni trg 1, telefon 21-527.

ŠOLSKI CENTER ZA GOSTINSTVO NOVO MESTO

Se nekaj lopat zemlje in jarek bo zasut! Pomagajo vsi, stari in mladi — le ena ali dve gabrski hiši sta se odrekli zdravi pitni vodi. (Foto: M. Moškon)

S filmom »Sam« na podeželju

Film iz partizanskega življenja »Sam« bodo učen- ci osnovnih šol iz novomeške občine videli med 19. in 28. majem

Potujoči kino pri Zavodu za kulturno dejavnost v Novem mestu bo te dni vrtil na po- deželju za učence osnovnih šol jugoslovanski film »Sam«. Delo je posneto po romanu Nevena Cerovića, pripovedu- ja pa o usodi od glavnine od- rezanega partizanskega ba- taljona na Sutjeski v času pete ofenzive. V filmu so pri- kazani značajni borec v tre- nutkih pred odločilno bitko s stokrat močnejšim sovra- žnikom. Prva predstava bo že danes v Domu kulture v No- vem mestu za učence iz Šmih- ela, jutri bodo film videli v Mirni peči, 21. maja v Ga- berju in Brusnicah, 23. v Podgradu in Birčni vasi, 24. maja v Orehovici. Belj cerk-

vi in Smarjeti, 25. maja v Stopičah in Uršnih selih, 26. maja v Karteljem in Preč- ni, 27. maja na Prevolah in Dvoru, 28. maja pa v Šmihelu pri Žužemberku in Ajdovcu. Za pionirje je vstopnina 1 Ndin, za odrasle 1,5 Ndin.

Gluhi na novomeški akademiji

V nedeljo, 22. maja ob 9. uri, bo v novomeškem Domu kul- ture slavnostna akademija, na kateri bosta sodelovala kulturno umetniško društvo »Vito Zupančič« iz Ljubljane ter mladina novomeških šol. Prireditve bo predvsem za gluhe iz črnomaljske, metli- ške, novomeške in trebanjske občine, lahko pa jo obiščejo tudi drugi občani.

Posvet počitnikarjev

Da bi poživili in razširili počitnikarstvo, so se sestali pred nekaj dnevi počitnikarji iz Trebnjega, Mirne in Nove- ga mesta, da bi se pomenili o sodelovanju pri organizaci- ji izletov, tečajev in o propa- gandi med mladino. Na Mirni in v Trebnjem nameravajo za- prositi za pomoč občinsko vodstvo mladine, pa tudi ko- lektivi in občinska skupščina bodo morali pri tem več na- rediti kot do sedaj. Na posve- tu so udeleženci izrazili že- ljo, da se bodo sestajali iz- menoma v raznih občinskih središčih Dolenjske, da bi ta- ko počitniško zvezo razširili med vso mladino.

V Sušici so lovili za nagrade

15. maja je priredila no- vomeška ribiška družina v Dolenjskih Toplicah nagra- dno tekmovalstvo v lovu rib s plovcem. Udeleženci so lovili v Sušici. Med na- grajenci sta bila tudi dva pionirja. D. G.

Nepovabljenec rezal trte

V noči med 10. in 11. majem je neznanec v vi- nogradu Franca Staniše iz Omote 12 porezal in pose- kal 200 trt, starih 8 let. Škodo cenijo na več kot 2.000N-din. Stanišev vino- grad je na samoti med Omoto in Štrekljcem. Storičcu so na sledi.

Ni še pravega posluha

Doklej bodo slušatelji iz podjetij sami plačevali izobraževanje na višjih šolah?

Okoli 60 odstotkov slušate- ljev višjih šol, ki jih je orga- niziral novomeški Zavod za izobraževanje kadrov, samo plačuje stroške izobraževanja. Študenti so pretežno iz go- spodarskih organizacij, kjer pa, vsaj kakor je pokazala analiza kadrov v novomeški občini, kadrovske vprašanje ni tako, da bi nas ne skrbelo. Čudno je, da delovne organi- zacije kljub temu ne podpro- tistih, ki so se samospodbud- no odločili za študij, ne da bi prekinili delovne odnose. Z organizacijo raznih višjih šol v Novem mestu je dana pod- jetjem in drugim delovnim organizacijam vsa možnost,

da se izobraževanje kar naj- boljše izkoristi. Čeprav je tako, pa vendarle še ni čutili pravega posluha. Način izred- nega študija daje ob primer- ni podpori delovnih organiza- cij možnost predvsem tistim zaposlenim iz proletarskih družin, ki niso imeli denarja, da bi nadaljevali šolanje na srednjih in visokih šolah.

23. maja: volivci o samoprispevku

Volivci Novega mesta in drugi polnoletni občani na območju novomeške krajevne skupnosti bodo na zborih volivcev, ki se bodo pričeli 23. maja, razpravljali o sa- moprispevku za urejevanje najbolj perečih zadev na področju komunalne dejavno- sti, kulturno prosvetnega de- la in otroškega varstva. Kra- jevni samoprispevek naj bi predpisali za drugo polovico letošnjega leta in vse leto 1967. Na ta način bi se na- teklo okoli 510.000 N din, 350.000 N din pa že letos. Vo- livci bodo tudi določili, ka- tera dela bo treba opraviti z denarjem, ki ga bodo pri- sprevali.

Vodja znan, kaj pa sekcija?

Pri prosvetnem društvu v Dolenjskih Toplicah uspe-šno delata kino sekcija in knjižnica, dramska sek- cija pa ne. Morali bi jo oživeti. Na nedavnem dru- štvnem obnem zboru so sporočili, da se je že javil človek, ki bi hotel voditi dramsko skupino. Društvo se je tudi odločilo za po- pravilo doma, vendar pa za vse nima denarja.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Zadnjih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Ruža Vukšinič, Marjan Potrč, Adolf Pavček, Ciril Klemenčič, Marjan Kacin, Aldo Sinkovec, Anton Zupančič, Franc Zupančič, Ljubo Rabič, Franc Gorjanc, Edo Franko, Franc Puhar, Anton Bobnar, Alojz Hodnik, Miha Turk, Florjan Kuplenik, Jože Murgelj, Jože Zefran, Jože Sluga, Vinko Istenič, Janez Jerle, Alojzija Rozenberger, Marjan Jazbinšek in Ivan Podpadeč, člani kolektiva INIS, Novo me- sto; Ivan Kafol, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Milena Stručelj, dijakinja novomeškega učiteljskega; Stane Pelko, član kolektiva GO Podturn; Marija Težak in Martina Pavšič, dijakini ekonomske srednje šole v Novem mestu; Franc Marušič, Alojzija Skrbec, Jože Trogljič, Ivanka Gorjan, Pe- ter Lušček, Danijel Vrhovnik, Marta Franko, Stane Grubar, Anton Pucelj, Julka Rupar, Tončka Grgovič, Karolina Pu- celj, Angela Furar, Antonija Simončič, Janez Udovič, Marija Bratkovič, Stanislav Ponikvar, Rajko Kozole, Tinka Kuhar, Kristina Gorenc, Srečko Furlan, Marjan Jordan, Jožefa Dvoj- moč, Franc Kostreva, Anton Zagorec, Franc Venšek in Stane Kuhar, člani kolektiva Iskra, Sentjerne; Janez Mavsar, član kolektiva hotel Metropol, Novo mesto; Karel Nagelj, delavec iz Karteljevega.

Branko Turk, delavec iz Bršlina; Lada Sečnjak, Justa Damjanovič, Marija Korčec, Vera Klobučar Ivan Pavlič in Marija Bohte, člani kolektiva Novoteks, Novo mesto; Tere- zija Pašič, gospodinja iz Sela; Stanislav Vovk, duhovnik iz Novega mesta; Anica Juršič, članica kolektiva Novoles, Stra- ža; Sežo Selimovski, vojak iz VP 1394/2, Novo mesto; Ma- rinka Smale, članica kolektiva Krka, tovarna zdravil, Novo mesto.

Novomeška kronika

■ GLAVNI TRG, KANDIJSKI most. Zagrebška in še nekatere ulice so ob večerih že nekaj časa v temi, zakaj javna razsvetljava je odpovedala, pristojni pa se očitno ne zlenijo kaj veljati za to. Mar je to kazen za tiste case, ko smo videli luči javne razsvetljave goreti tudi pri visokem soncu?

■ POLETNI DELOVNI CAS je minula leta v speocijskih in ne- katerih drugih trgovinah (do lani) od 1. maja dalje trajal do 20. ure. Zdaj gremo že proti koncu majni- ka, trgovine pa so zaprte še ved- no po starem delovnem času — že ob 19. uri. So se trgovci morda tako odločili?

■ KANDIJSKI MOST je smrt

za visoke šiljaste ženske pete. Nič koliko mestnih gospe je bilo še primorano odnesti odlojene pete- ke v torbice. Taki dogodki se vs- te dan na dan in se bodo še, do- kler lesena prehoda na pešce na mostu ne bosta popravljena.

■ KIOSK PRED METROPOLOM je od 3. maja dalje odprt na de- lovne dni od 6.30 zjutraj do 20.00 zvečer. Zelji, ki smo jo izrazili v prejšnji številki v sestavku »Za- kaj je kiosk zaprt?« je s tem de- loma ustrezno. Glede nedelj in prazničnih dni pa so pri MLADIN- SKI KNJIGI povedali, da je pre- majhen promet in zato je kiosk ob nedeljah in praznikih zaprt. Naj povemo še to, da lahko v njem kupite tudi tuje revije!

■ HOTEL KANDIJA je pred kratkim začel stredci na lepo ure- njenem vrtu, kamor se radi zate- kajajo domačini, pa tudi gostje od drugod. Odslej bodo imeli na vr- tu ob sobotah in nedeljah ples.

■ BELO-MODER COLN, priva- zan ob Kobetovem vrtu pod mo- stom, je predmet občudovanja. Ob nedeljah, ko obišče naše mesto več izletnikov, med katerimi je precej Zagrebčanov, se mnogi ustavljajo na mostu, gledajo zele- no Krko in občudujejo belo mo- der coln, edini, ki ga je videti na Krki. Čudijo se, da imajo samo enega, ko so pogoj za veselaši šport idealni. Imajo prav! Kje drugje bi znali Krko vse drugače izkoristiti!

■ PROMET V MESTU tako na- glo narašča, da vedno bolj pri- manjkuje parkirišč. Še ni dolgo tega, kar so bili parkirni prostori zasedeni zlasti v popoldanskem času okoli 17. ure, zdaj pa je tu- di ob popoldnevih na Glavnem tr- gu vse polno avtomobilov. Pov- prečno je trg vedno zaseden s 40. avtomobili.

Društvo upokojencev v Sentjerneju, ki ima 184 članov, je imelo v nedeljo, 15. maja, redni občni zbor. Udeležilo se ga je nad polovico članov. Na zboru so prebrali tudi povabilo društva upokojencev iz Nove Gorice, naj pridejo Sentjernežani k njim na izlet. Na sliki je skupina šentjernejskih upokojencev na lanskem izletu pred zdraviliškim domom v Rogaški Slatini. (Foto: Polde Miklič)

Vsem pripadnikom jugoslovanskega vojnega letalstva naše iskrene čestitke za njihov praznik — 21. maj, dan vojnega letalstva! Na sliki: letalci pregledujejo letalo pred vzletom.

Tekmovanje za atletski pokal Slovenije

V soboto, 14. maja, je bilo ob lepem vremenu v Novem mestu tekmovanje za atletski pokal Slovenije. Razveseljiva je bila udeležba pionirjev in pionirk, ki so pokazali, da se dobro pripravljajo za občinska prvenstva in medobčinsko prvenstvo, ki bodo še ta mesec v Novem mestu.

Rezultati: 60 m pionirke: 1. Vesna Saje, osnovna šola »Katja Rupena«, 8,7; mladinke: 1. Biljana Grabner, gimnazija, 8,8.

60 m pionirji: 1. Marjan Hribernik, o. š. »Katja Rupena«, 7,7.

Mladinci: 1.—2. Janez Zagar, o. š. Smilnel, 8,0 in Martin Jožef, o. š. »Katja Rupena«, 8,0.

400 m mladinke: 1. Katja Močnik, o. š. »Katja Rupena«, 64,5; 400 m pionirji: Zdravko Radovanovič, o. š. »K. R.«, 66,5; mladinci: Martin Jožef, o. š. »K. R.«, 59,8 in člani: 1. Vinko Istenič, Olimpija, 52,8.

Mladinci 1000 m: Boris Volk, gimnazija, 2:44,4; starejši mladinci: Matjaž Vidmar, SKS Grm, 2:55,2. Mladi Boris Volk je izboljšal novomeški rekord na tej progi in od tega drobnega tekača si še veliko obetamo.

Višina, mladinci: Janez Penca, gimnazija, 1,81 m; člani Miro Berger, AK, 1,70 m; pionirke: Milka Slajkovec, o. š. »K. R.«, 1,10 m; mladinke: Marija Macedoni, SMS, 1,30 m; starejše mladinke: Cirila Hrstar, ES, 1,30 m.

Skok s palico — mladinci: Janoz Penca, gimnazija, in Matjaž Glad, ES, 2,50 m. Ker jama za skoke še ni urejena, jo bodo v kratkem popravili in skakalci bodo lahko dosegli večje višine.

Daljšina: mladinke: 1. Marija Macedoni, SMS, 3,96; pionirji: Nebojša Solak, o. š. »K. R.«, 5,12 m; mladinci: Janez Penca, gimnazija, 6,35. Penca je od tekmovanja do tekmovanja bolj in ni več daleč od novomeškega rekorda, ki ga ima Zaletel s 6,73 m.

Troskok — mladinci: 1. Zdravko Slak, gimnazija, 12,10 m; starejši mladinci: Matjaž Vidmar, SKS, 11,60; člani: Vinko Istenič, Olimpija, 12,30.

Krogla — članice: Marija Težak, ES, 9,40; pionirji (krogla 5 kg): Bojan Poreber, o. š. »K. R.«, 10,80; mladinci: Franc Verček, o. š. »K. R.«, 13,30; starejši mladinci: Milan Velkavrh, AK,

12,00 (6 kg); člani (krogla 6 kg): Jože Smodej, AK, 12,33.

Kopje — pionirji: Alojz Lindič, o. š. »K. R.«, 24,70; mladinci: Bojan Pavlič, AK, 50,30. Diska — mladinci: Jože Konda, AK, 34,70. Kladivo — mladinci: Janez Usenik, 36,70.

Z marljivo vadbo bodo atleti na tekmovanjih v maju še lahko izboljšali svoje rezultate.

PREKRATKIH PET MINUT

Vrhnika : Novo mesto 88:82 (42:36)

Tudi II. kolo spomladanskega dela tekmovanja v drugi republiški košarkarski ligi ni prineslo veselja novomeškemu taboru. V sobotni tekmi je uspelo Vrhnici na Loki iztrgati obe prvenstveni točki premalo izenačenemu moštvu novomeškega Partizana.

Vrhnika: Kukec 15, Zupan 24, Verbič 4, A. Kraševac 13, F. Kraševac 1, Kočvar 26, Pajnič, Obid, Gornjak 5, Podbregar, Seljak, Trener Zupan.

Novo mesto: Jereb 6, Knoll 7, Blažič 19, Gunde 12, Malič, Kopac, Sijadič 4, Spilhal 32. Trener Andrej Petrič.

Tekma je privabila razveseljivo veliko število gledalcev, ki so od domačih pričakovali zmago. Prvi napadi so to obetali, vendar so Vrhnici hitro uredili svoje vrste, izenačili in povedli. Vse prvi polčas so vodili s 7 do 11 koši razlike, le tik pred koncem je predvsem po zaslugi Spilhala in Blažiča domačinom uspelo prvič znižati razliko na en koš. Po za-

Močnikovi v reprezentanci SRŠ

Novomeški atleti in atletinje se vse bolj uveljavljajo v republiškem in zveznem merilu. Nekate-

ri mladinci in mladinke so resni kandidati za nastop v reprezentanci Slovenije na dvoboju s Hrvatsko, ki bo 19. junija v Novem mestu, drugi pa so si zagotovili mesta celo v članski reprezentanci Slovenije.

Med slednje sodita obe novomeški mladinki — sestri Močnik, ki se uvrščata med najboljšie tekačice Slovenije na 400 in 800 m — tudi v članski konkurenci. Obe bosta namreč danes — v četrtek 19. maja v Ljubljani — na velikem mednarodnem mitingu »ALPE-ADRIA« — zastopali barve naše republike. Skupaj s tekmovalkami Hrvaške, Avstrije, Italije in še iz nekaterih klubov Slovenije se bosta pomerili v teku na 600 m. Od obeh se pričakuje visoka uvrstitev in dober rezultat.

Starejša in izkušenejša od obeh sester — Katja bo imela v nedeljo svoj prvi nastop v tujini. V reprezentanci Slovenije se bo udeležila mednarodnega atletskega mitinga v Meranu (Italija), kjer se bodo ekipe različnih dežel merile za »Pokal mesta Merana«. Lani je ta pokal osvojila ekipa Slovenije, letos pa se jim nudi lepa priložnost, da ta uspeh ponovijo. Poleg Močnikov, ki bo nastopila v teku na 400 m, bodo Slovenijo zastopale še: Urbančičeva — državna rekorderka v metu kopja, Lubejva — državna reprezentantka v teku na 100 m, 80 m ovire in v skoku v daljino, Pečetova — slovenska rekorderka v skoku v višino, Kobalova — državna mladinska reprezentantka na 100 m, Cejova — mladinka iz Nove Gorice Habjančeva — mladinka iz Kranja in Kečeva — mladinka iz Celja.

Ob njenem prvem nastopu pa člansko reprezentanco Slovenije želimo Močnikovi čim lepši uspeh.

F. MIKEC

Krmelj — Krško 25:25 (13:8)

Prvenstvena tekma zasavske rokometne lige med Krmeljem in Krškim v Krmelju se je končala neodločeno, čeprav so Krmelčani vodili 10 minut pred koncem igre z desetimi goli razlike. Zmagali niso zaradi slabe taktike. Pri domačih sta se odlikovala Metelko in Logar, pri gostih pa Iskra I in Iskra II. Sodnik D. Papež (Krmelj) ni bil dovolj odločen. Gledalcev je bilo 80.

D. B.

Štore — Sevnica 3:2

Ob gostovanju v Storah so sevnški nogometaši doživeli prvi poraz v spomladanskem delu prvenstva. Domača ekipa jih je premagala z rezultatom 3:2. Tekma je bila sicer slaba, vendar zanimiva. Oba gola za Sevnico je dosegel Derenda.

B. B.

»Kolpa« z zmagami in porazi

Sportno društvo »Kolpa« v Osilnici je med prvomajskimi prazniki priredilo več tekmovanj. Na namiznoteniskem turnirju, ki se

Markovič zmagovalec v Krmelju

Šahovska sekcija Svobode v Krmelju je nedavno priredila mladinski braturnir, ki se ga je udeležilo 16 igralcev. Borba za prvo mesto je bila ostra. Zmagal je Markovič s 14 točkami; sledijo D. Perhaj 13 in pol, P. Mirt 13, I. Perhaj 12 in pol, Ostanek 10, A. Božič 9, Blatnik, Okoren in Hočvar 8 točk itd. Turnir je prisostvovalo čez 40 gledalcev.

D. B.

Sevnica : Šalek 4:1

V nedeljo so sevnški nogometaši na domačem igrišču premagali NK Šalek iz Velenja z rezultatom 4:1 (2:0). Kljub zmagi domači igralci niso pokazali dobre igre, saj so bili v napadu zelo neučinkoviti in nespretni. Zadelek za Sevnico so dosegli: Perovšek, Novak, Mesinger in Smuc iz enajstmetrovke. Častni gol za goste je dosegel domači igralec v nespornu zumu za vratarjem.

B. B.

Začetek delavskih športnih iger

S srečanjem sedmih kolektivov v šahu so se pretekli teden priče občinske športne igre. Organizator dvodnevnega šahovskega srečanja, Termoelektrarna Brestanica, pa je tekmovanje slabo pripravljal, saj ni zagotovila dovolj šahovskih garnitur, drugi dan pa sploh ni sodelovala. Odstopili so tudi šahisti občinske skupščine, ta ko da so nastopili: AGROKOMBINAT, TSS, Rudnik Senovo, Elektro Krško, Tovarna papirja in prvi dan TE in občinska skupščina. Rezultati: Obč. skup. : Celulo-

Ne izid, važno je sodelovanje!

Vojski iz Pušave in mokronoški mladinci so se zadnje čase kar trikrat srečali na nogometnem igrišču. Prva tekma se je končala 1:1, v drugi, ki so jo igrali v počastitev praznika dela, so zmagali vojaki s 3:0, ob dnevu zmage pa prav tako pripadniki JLA s 3:2. Zadnja tekma je bila najboljša. Hkrati ugotavljajo, da se je precej povečalo zanimanje za nogomet in druge športe v Mokronogu, odkar mladinski aktiv na vseh področjih sodeluje s pripadniki vojaškega oddelka.

JOZE KRŽIČ

ELEKTRO premagal ISKRO

V soboto, 14. maja, je bilo v Sentjerneju prvenstveno srečanje v kegljanju med ekipama ISKRE iz Sentjerneja in ELEKTRO Novo mesto. Zmagali so gostje z 20 keglji razlike. Kegljanje je v Sentjerneju edina športna panoga, ki se redno deluje, vendar bi se morala Sentjernejska mladina bolj zanimati za ta koristen šport. Vsi kegljači bi morali redno hoditi na treninge. Prihodnje bodo Sentjernejski gostovali v Dol. Toplicah. Na sliki je najstarejši član Sentjernejske ISKRE Martin Lužar (Foto: Polde Miklič)

Olympia — Novo mesto 29:17 (12:12)

V nedeljo, 15. maja, so novomeški rokometarji gostovali v Ljubljani, kjer so se v prvenstveni tekmi srečali z moštvom Olympie. Srečanje so izgubili s 17:29 (12:12). Moštvi sta bili enakovredni le v prvem polčasu, ko sta odlično zaigrala Novomeščana Lozar in Jaklič. V drugem polčasu so gostje precej popustili in kljub odličnemu vratarju Maru tekmo izgubili.

V. S.

Zdravnik vam svetuje

5. Vplivi na mladino

Mesto vpliva na mladi rod seveda v obeh smereh: negativno in pozitivno. Pozitivno je gotovo to, da je mladina v zadnjih 12 letih povprečno 3 do 5 cm višja od svojih sovrstnikov pred 12 leti in da je povprečno 3 do 4 kg težja. Tudi način mišljenja je boljši, samostojnejši. To pomeni, da je mladina ne samo bolj razvita, pač pa tudi prej dozorela. Vzrok za to pripisujemo višjemu standardu, boljši prehrani, večji higieni in zmanjšanju obolenj. Negativni vplivi mesta pa so: porast mladinskega kriminala, huliganstvo in preobremenitev z delom.

Ce iščemo vzroke negativnih pojavov, pade v oči, da kljub sorazmerno visoki življenjski ravni starši za svoje otroke nimajo časa, da otroci pogrešajo tople dom, da je precej otrok, ki niso v popolnih družinah, ker so starši ločeni. Večkrat pa je tudi tako, da starši otroke razvajo in jim dovoljujejo prav vse, čeprav sami nimajo. Na drugi strani pa je spet res, da ni vsakdo huligan, če brca konervo po cesti ali pa napravi iz mladostne objestnosti neškodljivo neumnost. Pa še nekaj. Borimo se za uresničitev 7-urnega delavnika za odrasle, učni načrti šol pa so prenatrpani in mladi človek, ki niti telesno niti duševno še ni razvit, mora, če hoče slediti zahtevam šole, delati več kot 7 ur na dan. Tudi ta preobremenitev otroka dá misliti.

6. Stare osebe naj ne bodo odveč

V mestih se močno pojavlja tudi problem starih oseb. Življenjska doba se je podaljšala, starih oseb je vedno več. Ponavadi so v družinah svojih otrok kar dobrodošle, dokler lahko delajo ali pa vsaj pazijo na vnuke, ko pa zbole ali obnemorejo, postanejo nezaželene, odveč. Pogosto se zgodi, da sedaj njihovi otroci nadlegujejo zdravnika ali pa socialnega delavca, naj že nekaj ukrene, da bo mati ali oče poslan v bolnišnico ali pa v dom počitka. Kar naenkrat je stanovanje premajhno, nikogar ni, da bi skrbel zanje in tako naprej. Imamo zakon, ki pravi, da so starši dolžni skrbeti za svoje otroke, pa tudi, da so otroci dolžni skrbeti za svoje starše. Pa ne gre za zakon, gre za vprašanje morale! Poleg teh starih oseb so še druge, ki nimajo svojcev, ki nimajo nikogar, ki bi zanje skrbel. Imajo morda pokojnino ali socialno podporo, kar pa za njihovo življenje in vzdrževanje ni dovolj.

V mestih so potrebni domovi počitka. Ni prav, da ostarele osebe pošljemo v dom, ki je daleč od tam, kjer so delali in kjer so živeli. S tem jih iztrgamo iz njihovega okolja, ki so ga bili vajeni, jim naredimo občutek manjvrednosti in jih prizadenemo bolj, kakor s čimer koli drugim. Tudi stari ljudje potrebujejo toplino in pravilen odnos ter spoštovanje! Pomagata naj jim dobro organizirana zdravstvena patronažna in socialna patronažna služba.

GLADKA ZMAGA LJUBLJANE

Ljubljana : Novoteks 3:0

V III. kolu republiške odbojarske lige so Novomeščani doživeli že tretji zaporedni poraz. Gostje iz Ljubljane so jih na Loki odpravili po 45 minutah igre z rezultatom 3:0 (15:2, 15:5, 15:6).

Ljubljana: Obersnel, Jedretič, Struelj, Amon, Marušič in Andolšek.

NOVOTEKS: Golez, Lapajne, Primc, Kusič, Potrč, Koprivnik, Berger, AS in Resnik.

Lepo vreme ni prineslo tudi lepe igre. Posebno Novomeščani so zaigrali raztrgano, nezanesljivo v polju in na mreži, pa tudi z borbenostjo se niso odlikovali. Tekma je bila nezanimiva, ker je bilo že po prvem sodnikovem žvižgu očito, da so Ljubljančani boljše moštvo. Na Loki je prišlo le majhno število gledalcev, ki so od NOVOTEKSA pričakovali vsaj pozitivno igro. V moštvo gostov in domačinov se ni nihče posebno odlikoval. Novomeščani niso našli pravega orožja proti dolгим udarcem Ljubljančanov. Sodnik Zanevski iz Ljubljane pri sojenju ni imel težav.

Novomeščani se s igro, ki so jo prikazali od sedaj, ne bodo dvignili z dna republiške lige.

sl

Trebnje — Jarše 3:2

V III. kolu druge slovenske odbojarske lige, je Partizan iz Trebnje v Jaršah pri Domalah premagal domačine, okrepljene z novimi igralci, z rezultatom 3:2 (10:15, 15:1, 8:15, 15:4, 15:11). Tekma je bila razburjiva, ker kljub izdatno dobljenim setom Trebnjancem ni bilo mogoče napovedati zmagovalca. Sodnik Bulc je tekmo uspešno vodil.

Trebnje ima po II. kolu 5 točk, prihodnjo tekmo bo igralo v nedeljo, 22. maja, v Jelšanah pri Ilirski Bistrici z letos zelo dobro ekipo Jelšan.

Vodijo PIONIRJEVI strelci

Po petem kolu strelske tekmovalne lige v Novem mestu vodi ekipa strelske družine PIONIR s 134 točkami, 4 zmagami in 2 9451 krogi; druga je SD »13. maja« s 129 točkami (3 zmage, 9923 krogov), tretji NOVOTEKS s 113 točkami, četrti SD Majcen 113, peti SD Padersiš 112, šesta Stranska vas 72 in sedmi Zeleničar. Strelci »13. maja« in SD Padersiš so odigrali po pet kol. Ekipa tekmujejo v streljanju z zračno puško.

Ivan Zibert

Ribnica : Medvode 19:16 (11:4)

Prvenstveno rokometno tekmo 17. kola ljubljanske cone lige, sta odigrali v nedeljo v Ribnici na novem rokometnem igrišču rokometni ekipi Ribnice in Medvode. Ribnica: V. Svigelj, Silc, Radič, L. Ponikvar, P. Ponikvar, Andolšek, Matelič in Abram.

Medvode: Petuš, Rus, Bojovič, Jordan, Knific, Marich, Kresnik, Stupinšek, Štimikar in Krystufek.

Vreme je bilo lepo in sončno, gledalcev 300. Sodil je Ivan Novak iz Brezice, ki je bil kos zapletenim situacijam v igri. Čeprav si je Ribnica zopet priborila dve točki, bi bil po mnenju številne publike rezultat še ugodnejši za Ribnico, če ne bi njeni igralci proti koncu igre tako popustili.

F.

Športno pismo iz Kočevja

PRIJATELJSKO TEKMOVANJE med športniki Kemlone tovarne MELAPAN in Kočevskega tiska v raznih športnih panogah, je trajalo ves teden med obema prazniki. V nazivnem letisu je bil dosežen rezultat: MELAPAN : Kočevski tisk 5:2 v nogometu MELAPAN : Kočevski tisk 3:1 (2:1) v strelstvu MELAPAN : Kočevski tisk 335:231 krogov; posamezniki: Štefanec (Mel.) 74 krogov, 2. Sečec (Tisk) 70 krogov, 3. inž. Oražem (Mel.) 68 krogov, v atletiki MELAPAN : Kočevski tisk 36:14.

Rezultati posameznikov: teki — 100 m: 1. Jerman 12,4, 2. Bruner (Tisk) 12,5; 400 m: Magdič (Mel.) 60,3, 2. Sturm (Mel.) 60,3; skok

v višino: 1. Koruzar (Tisk) 170, 2. Jerman (Mel.) 170; skok v daljino: 1. Jerman (Mel.) 5,89, 2. Sturm (Mel.) 5,56, 3. Bruner (Tisk) 5,44; Met kroglice: 1. Murovič (Mel.) 12,40, 2. Magdič (Mel.) 11,32, 3. Koruzar (Tisk) 10,72.

Ta tekmovanja so poživila športna igrišča, saj so taki nastopi razveseljiv pojav med delavsko mladino in kolektivi. Čeprav so bila tekmovanja bolj razvedrilna značaja, bi morali kljub temu upoštevati športno organizacijske oblike, disciplino in red. Navijati kolektivov naj bi se dostojneje obnašali in športno navijali za svoje tekmovalce, ne pa se poročevali iz nasprotnikov.

A. ARKO

Spreten dolgoprstnež in goljuf je na varnem

Franc Jurak je vdiral v stanovanja, ponekod pa izvajal od ljudi denar, izkoriščajoč njihova verska čustva – Za 12 kaznivih dejanj je bil obsojen na 2 leti in 6 mesecev strogega zapora

Franc Jurak iz okolice Zagreba, že večkrat kaznovan, je bil pred kratkim obsojen na 2 leti in 6 mesecev strogega zapora. Kazen je izrekel novomeško okrožno sodišče, ker je zagrešil 12 kaznivih dejanj. Stiriokrat je vdrl v zaprte hiše, kamor se je spizljal po lestvi do okna. Tako je 24. 4. lani Mariji Zagar v Radežu odnesel 2 de-

na plašča in moške čevlje; 10. 5. 1965 je na Bizeljskem Francu Vrenku vzel 2 srajci in uro; 9. 9. 1965 v Gor. Leskovcu Francu Pavliču brivski aparat in denarnico z 2000 dinarji, Neži Abram v Kališevcu pa istega dne moško srajco in škarje. Poleg tega ima na vesti še nekaj manjših tatvin. 12. 6. 1965 je v Hrastniku

Katarino Fidler pripravil ob žensko uro in očala; 14. 8. 1965 je Leopolda Mihelaka iz Jelovca olajšal za 57.000 dinarjev; 17. 8. 1965 je v Gr. lincih pri Ptujju odnesel Ani Kosec 20.000 din in 11. 9. 1965 Antonu Milinariču v Lončarjevem dolu 30.000 dinarjev.

Ce se je dalo do denarja priti z zvijačo, je tudi to poskusil. Izdajal se je za bogoslovca, ki je v trenutni zagati, drugič se je predstavil za organista v Beli cerkvi itd. Izkoriščal je verska čustva ljudi ter jim izvajal denar. Kakor so priče povedale na sodišču, je imel tako prepričljiv nastop, da o njegovih zgodbah nihče ni dvomil.

Na ta način je v Cestah dobil 10.000 din in dežnik, v Selu pri Laškem 13.000 dinarjev, v Gor. Gomili 5000 dinarjev in v Sromljah 4000 dinarjev.

Vse to je na sodišču odkrito priznal in povedal, da se je s takimi posli že večkrat ukvarjal. Bil je nezakonski otrok, veliko bolan, in ker doma ni bilo prave vzgoje, je postal stalen gost zaporov.

Vsem, ki jih je tokrat okradel ali ogoljufal, bo moral škodo povrniti.

Dva mrtva - milijon škode

Fičko in motorno kolo trčila pri Stari cerkvi. Jože Lesar iz Kočevja in Radivoje Tmušič iz Ribnice mrtva, Anica Vidrih iz Konca vasi pa hudo poškodovana. Motorist vozil po levi

15. maja ob 18.55 je prišlo na odcepu ceste v Koblarje pri Stari cerkvi do zelo hude prometne nesreče, ki je terjala dvojno življenje. Stanislav Murn iz Kočevja, Seškova 10, je vozil s svojim fičkom v smeri proti Ljubljani, z njim pa se je peljal Jože Lesar, prav tako iz Kočevja, Seškova 10. Nasproti mu je pripeljal z motornim kolesom, vendar po svoji levi strani, Radivoje Tmušič iz Ribnice, ki je imel tudi sopotnico Anico Vidrih iz Konca vasi 3. Trčnje

obeh vozil je bilo tako močno, da se je avto prevrnil, Vidrihova pa je odletela 20 m daleč. Motorist je med prevozom v zdravstveni dom v Kočevje umrl. Vidrihova in Lesar sta bila hudo poškodovana in so ju odpeljali v ljubljansko bolnišnico, vendar je Lesar med prevozom podlegel poškodbam. Voznik osehlega avta je bil lažje poškodovan, na obeh vozilih pa je za okoli 10.000 novih dinarjev škoda.

LOV ZA NACISTIČNIM ZAKLADOM

Fleig se je ozrl k polkovniku Dallu. Imel je vtis, da polkovniku niti ni tako neprijetno, da se je to zgodilo; nekam nenavadno se je smehljaj. Čudno! Namesto da bi bil silovito psoval...

Torpedni čoln s šestimi dragocenimi zaboji je zaplul proti obali 25 km južno od pristanišča Bastije, do ustja reke Golo. Ko so pripuli do tja, je polkovnik Dall ukazal, naj se ustavijo. Motorji so utihnili.

Dall je poklical na krmo svoje tri častnike spremljevalce in posadko torpednega čolna in jim dejal:

»Zdi se, da so nam Američani onemogočili, da bi izpolnili našo nalogo. Ne preostane nam drugega, kot da izpolnimo drugi ukaz, ki velja za tak primer. Zaboje moramo spustiti v morje. Se strijate, Rossmeir?«

Nagovoril je svojega častnika kapetana Rossmeira, in ta je prikimal, da soglaša.

»Pa vidva, Pleist in Arnvogel?« je vprašal polkovnik Dall še druga dva častnika.

Tudi ta dva sta z nasmehom pritrdila. Tedaj se je polkovnik Dall obrnil k podčastniku Fleigu, ki je poveljeval torpednemu čolnu:

»Vi in vaši možje boste za priče. Ker ne moremo izpolniti naloge in se pridružiti konvoju, namenjenemu v Genovo, saj so ga uničila ameriška letala in je tudi nam pretela nevarnost, da nas bodo potopila, moramo zaboje spustiti v morje. Je tako, Fleig?«

Baje Fleig ni bil takega mnenja, vendar je tudi on prikimal, da soglaša.

Pozneje je Peter Fleig trdil, da se mu je vse skupaj zdelo precej nenavadno. Predvsem ameriški bombniki niso napadli torpednega čolna in tako ni bilo neposredne nevarnosti. Vrh tega so ameriška letala že zapuščala kraj spopada in odletela proti Afriki. Mar ne bi zlahka pripuli v pristanišče Bastije? Tam bi lahko kaj ukrenili zavoljo zabojev, jih pustili v mestu ali pa počakali na boljšo priložnost, da jih prepeljejo v Genovo.

VMESA SE GESTAPO

Kot da so se polkovnik Dall in njegovi trije častniki že vnaprej dogovorili, nobenemu ni bilo kaj prida do tega, da bi po normalni poti poskrbeli za zaboje. Fleigu se je tudi to zdelo sumljivo.

Sicer pa, kaj mu to mar? Izpolnil bo ukaze polkovnika Dalla, naj so pravilni ali ne.

»Fleig, pokažite mi vaš zemljevid!« je zahteval polkovnik Dall.

Razgrnil je zemljevid in si ogledal položaj. Iskali so kraj, kjer je morje globoko blizu 55 metrov. Dall je našel takšno območje in dejal:

»Tole je kot naalšč. Odpluli bomo tja. Vi pa, Fleig, ukažite svojim možem, naj za vsak zabojo privežejo nekaj kabla in plutovine.«

»Kako dolg mora biti kabel?« je vprašal Fleig polkovnika Dalla.

»Za vsak zabojo naj bo dolg blizu 30 metrov.«

Fleig je razumel. Polkovnik Dall ni maral, da bi plutovina sta znamenja segla do morske površine; ostanejo naj 20 metrov pod površjem. Tako bo našel zaboje na morskem dnu samotisti, ki bo poznal kraj, kjer so jih spustili.

Ko so prišli na izbrani kraj, je Fleig naročil Schwerigu, naj izmeri globino. Zares je bila 55 metrov.

Tu je Fleig vrgetl sidro.

Dall je stopil k podporočniku Fleigu, ki je poveljeval torpednemu čolnu, polnem zlata in draguljev, in mu rekel:

»Sedaj smo začeli, Fleig. Ali znate ravnati s to napravo?«

Bila je naprava za merjenje kotov in odrejanje položaja. Fleig je dejal, da kakopak zna.

»Odlično!« je vzkliknil polkovnik Dall. »Z napravno boste označili tri točke na kopnem zaradi orientacije in označitev kraja, kjer bomo spustili zaboje. Začnimo s tisto hišico tam spodaj.«

In tako so začeli. Druga točka je bila svetilnik, tretja pa neki gozdiček. Napravo so naravnali na različne položaje in zabeležili številke: 430, 308 in 262. Dall si jih je zapisal.

Polkovnik Dall je bil zadovoljen. S temi podatki bo lahko kadarkoli našel ta kraj in zaboje na morskem dnu. Nato je, kot da izreka pomembno odločitev, ukazal:

»Sedaj pa vrzite zaboje v morje.«

To je bil precej mučen »obred«. Zaboji so bili težki. Mornarji so morali pošteno poprijeti, preden so vse zaboje privlekli do roba čolna in jih potisnili v morje. Vselej so to storili s krme. Za vsakim zabojem se je moral čoln pomakniti nekoliko naprej, samo nekaj metrov, nato je sledil nov zaboje. Dall očitno ni maral, da bi zaboji padli drug na drugega, marveč je bilo bolje, če je bilo med njimi nekaj presledka. Vsak zaboje je imel svojih trideset metrov kabla in velik kos plutovine na koncu. V morju bi morala stati ta plutovina navpično nad zabojem.

V soboto si je na Raki pri Krškem s strelom iz lovske puške vzel življenje 59-letni posestnik Franc Bajc, oče priprtega Petra Bajca, o katerem smo poročali v zadnji številki. Tragični dogodek je še bolj vznemiril že tako prizadete prebivalce Rake in okolice. Številni ljudje so v ponedeljek zjutraj spremili pokojnega Bajca na zadnji poti na pokopališče na Raki. Na sliki: svojci za krsto. (Foto: M. Moškon)

Takih tudi v Avstriji ne marajo

Ani Spendal v Ravnah pri Krškem je lani zmanjkalo iz omare 90.000 dinarjev. Takoj so osumili, da je denar vzel Jože Pleterski, ki je prav tedaj pustil pri njih delo. Poizvedovali so za njim, a tat je takoj po storjenem kaznivem dejanju pobegnil v Avstrijo. Že po nekaj mesecih pa so avstrijske oblasti izročile našim Jožeta Ple-

terskega, delavca brez zaposlitve, doma iz okolice Trbovelj, ker takih pridaničev tudi v tujini ne manjka.

Te dni se je moral pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu zagovarjati zaradi tatvine pri Spendalovih. Med procesom so ugotovili, da je Pleterskem kolega iz zapora po prestopu kazni preskrbel službo v Ravnah, kjer je pomagal delati na kmetiji. Nekaj časa je bil tu za-

poslen, na lepem pa je gospodinji izjavil, da gre v Avstrijo. Poslovil se je in šel od hiše. Se prejel pa je naskrivaj odpahnil okno, in ko je iz skrivališča ob cesti videl, da je šla gospodinja na njivo, se je spizljal v hišo ter vzel iz omare denar.

Vendar so ga kmalu izsledili in pripeljali na zatožno klop, kjer je že večkrat sedel. Tokrat je bil obsojen na 1 leto strogega zapora.

Tatvina v restavraciji

11. maja okoli 22. ure je prišel pijan v Kolodvorsko restavracijo v Kočevju M. V. iz Kočevja. Zahteval je pijačo na up, pa je seveda ni dobil. Nato je izkoristil priložnost, ko ni bilo nobenega gosta v gostilni, natakarcica pa je odšla v kuhinjo, in odšel v nerazsvetljeno posebno sobo. Ko je natakarcica odšla, je okoli 2.30 naslednji dan vzel v točilni sobi 15.000 starih din in za okoli 10.000 starih din cigaret ter odšel skozi okno. Miličniki so ga še isti dan odkrili.

Tisočaki za objestnost

Vznemirjanje gostov in razbite šipe v veži in vhodnih vratih hotela BELA KRAJINA v Metliki so dobile svoj epilog pretekli teden pred občinskim sodiščem v Črnomlju. Povzročitelja nereda na maturantskem plesu ene februarjskih sobot sta tokrat trezna odgovarjala sodniku za svojo objestnost. Bila sta to Josip Korenić in Marjan

Ambrožič, delavca iz Karlovca. Priznala sta vinjenost na omenjenem večeru, o čemer smo pred tedni že poročali, iz te pa se je izcimilo vse drugo; razbite šipe na vitrini v glavni hotelski dvorani, razbita vhodna vrata, uničeno razpoloženje med mirnimi gosti itd. Josip Korenić bo moral plačati 35.000 st. dinarjev kazni, Marjan Ambrožič pa 20.000 st. dinarjev; poravnati morata nastalo škodo hotelu v znesku nekaj nad 58.000 dinarjev, kakor tudi stroške kazenskega postopka in 4000 dinarjev povprečnine. Če denarne kazni ne bosta v roku plačala, se jima bo spremenila v 35 oz. v 20 dni zapora. — Se predtem sta kot povzročitelja nereda odgovarjala že sodniku za prekrške v Metliki; prvi mora plačati 7000 ST dinarjev, drugi pa 4000 ST dinarjev kazni.

Za »junaštvo« v javnem lokalu, rojeno iz prevelike vne- me po razkazovanju svoje moči nad dijaki, bosta morala odšteti torej lep kupček tisočakov. Sod. če upa, da ju bo to spametovalo.

Kam je šlo 20 nagrad?

Prejeli smo samo 515 rešitev naše prvomajske nagradne križanke. Za novo leto je bila bira veliko boljša, saj je bilo rešitev kar 1235! Seveda moramo tokrat upoštevati lepo vreme, ki je prav gotovo mnogo, sicer navdušene reševalce zvalilo ven v naravo, na prvomajske izlete. Komu se je nasmešnila sreča?

Stiričlanska komisija našega uredništva in uprave je izžrebala 20 pravih rešitev. Sreča se je nasmešnila naslednjim:

1. nagrado — 15.000 S din dobi Ivan Voljčanšek, Sromlje 31;
2. nagrado — 10.000 S din dobi Jože Vetešek, V. P. 9296-5 VE 4, Mostar;
3. nagrado — 7000 S din dobi Dušan Rifelj, Kočevje, Kolodvorska 12;
- 17 lepih knjižnih nagrad pa prejmejo: Viktor Sunčič, Milavčeva 33, Brežice; Mirko Petrič, Impoljca, p. Studenec; Martin Šobar, Dobindol 19, p. Uršna sela; Martina Kovačič, Drama 1, p. Šentjernej; Helena Koritnik, Sava pri Litiji 24; Mile Plut, Žužemberk 27; Anica Pelko, Tržišče 2, p. Tržišče; Cilka Jazbec, Mizarska druga, Sevnica; Mirko Goloblič, Gotna vas 65, p. Novo mesto; Tonček Bezenšek, Metlika; Milo Juvanc,

Ribnica 59 na Dol.; Ivan Polajnar, Mirna 132; Silva Gobjavac, Stari trg 52, p. Trebnje; Zinka Živič, Ljubljana, Šmartinska c. 11; Marija Zorc, Kokrica 147, Kranj; Jože Saje, Potočna vas 11, p. Novo mesto, in Peter Mavlina, V. P. 2736-1 B-VE 2, Knin.

Vsem reševalcem želimo v bodoče več uspeha pri reševanju naših križank, saj je bilo tokrat zelo malo pravih rešitev. Poleg tega pa vsem, ki jih je žreb tokrat pustil na cedilu, več sreče prihodnjič!

Rešite prvomajske križanke

VODORAVNO: 1. praznik dela, 11. Novomeščani, 21. rodbina, 22. lišp, 24. petelinček, 25. averzija, 26. okop, 28. LO, 29. celost, 31. Gana, 32. Cu, 33. atakirati, 36. biti, 37. Ir, 38. Er, 39. njihov, 42. RL, 43. tlaka, 45. kitare, 47. rja, 48. za, 49. bluzica, 51. kapelnik, 53. se, 55. toženec, 57. le, 59. Noe, 60. rti, 62. knjižica, 65. en, 66. nastop, 69. fort, 70. ojačevalec, 72. skalen, 73. psi, 74. EB, 75. tabor, 76. ibid., 77. lot, 78. oko, 80. IV, 81. osivel, 83. planiran, 88. trtje, 8. ak, 89. bok, 90. piron, 92. NO, 93. kase, 95. Am, 97. enota, 99. Tibet, 101. pečka, 103. trdne, 105. NJ, 106. akti, 108. itak, 110. nonij, 111. regrat, 112. gad, 114. tu, 115. odojek, 117. Lateran, 119. vri, 120. avenija, 123. aperitiv, 125. ek., 126. seči, 127. lesovina, 129. inačica, 130. GG, 131. peneč, 132. as, 133. napor, 135. nadzornik, 138. KA, 139. junica, 142. en, 143. Ki, taje, 145. aorta, 147. astma, 148. planika, 149. in, 150. štreclj.

NAVPIČNO: 1. Pragersko, 2. rovarjenje, 3. Aden, 4. zbran, 5. niz, 6. iniciativa, 7. Kajuh, 8. el., 9. list, 10. A(vgust) 8(enoa), 11. Nepal, 12. ot., 13. velikanski, 14. OLO, 15. mi, 16. enciklopedija, 17. ščetine, 18. čeliti, 19. ako, 20. iztrebiti, 23. poklic, 24. portal, 27. ki, 30. sir, 33. avie, 34. arzen, 35. tak, 40. JZ, 41. obžalovati, 44. AP, 46. Akropolis, 50. Unec, 52. enolistka, 54. bič, 56. ocariniti, 58. en, 61. Trst, 63. jabolko, 64. žeton, 67. As, 68. tabor, 71. EK, 77. le, 79. kasta, 82. vesten, 83. pomjave, 84. i. p., 85. roblida, 86. točiti, 88. kanarček, 89. Bengalijska, 91. netopir, 92. nenavaden, 94. erg, 96. Metličaj, 98. aktiv, 100. tajen, 101. polica, 102. kje, 104. driven, 107. tuljina, 109. keramika, 111. rak, 113. desant, 116. kile, 118. regrat, 121. nositi, 122. Ana, 124. Tina, 125. sekte, 128. apel, 130. GO, 131. Pirc, 134. ona, 136. ZC, 137. nor, 140. US, 141. Ca, 143. ki, 144. ta, 146. Al.

